

Spoločný program rozvoja obcí mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko

Názov:	Spoločný program rozvoja obcí mikroregiónu Spišský hrad - Podbranisko
Vymedzené územie:	Obce Baldovce, Beharovce, Bijacovce, Buglovce, Dúbrava, Granč - Petrovce, Harakovce, Jablonov, Korytné, Lúčka, Ordzovany, Poľanovce, Pongráčovce, Studenec
Územný plán obcí/VÚC schválený:	Áno
Dátum schválenia SPRO:	18. 12. 2015
Dátum platnosti:	2016 - 2022
Publikovaný verejne:	16. 10. 2015 na www.unesco-spis.sk

OBSAH

1. Úvod.....	9
2. Analytická časť.....	10
2.1. História územia.....	10
2.2. Prírodné pomery a ochrana prírody.....	12
2.2.1. Poloha a vymedzenie územia.....	12
2.2.2. Geologická stavba.....	13
2.2.3. Georeliéf.....	15
2.2.4. Klimatogeografická charakteristika.....	17
2.2.5. Hydrologická charakteristika.....	19
2.2.6. Pedogeografická charakteristika.....	20
2.2.7. Fytogeografická charakteristika.....	21
2.2.8. Zoogeografická charakteristika.....	22
2.2.9. Ochrana prírody.....	22
2.3. Ľudské zdroje – demografia.....	25
2.3.1. Vývoj obyvateľstva.....	25
2.3.2. Stav a hustota obyvateľstva.....	26
2.3.3. Prírodný prírastok.....	27
2.3.4. Mechanický pohyb.....	29
2.3.5. Celkový pohyb.....	30
2.3.6. Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia.....	31
2.3.7. Štruktúra obyvateľstva podľa veku.....	31
2.3.8. Národnostná štruktúra obyvateľstva.....	33
2.3.9. Religiózna štruktúra obyvateľstva.....	34
2.3.10. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva.....	35
2.3.11. Ekonomická štruktúra obyvateľstva.....	37
2.4. Sociálna infraštruktúra územia.....	39
2.4.1. Sieť škôl a zariadení pre vzdelávacie aktivity.....	39
2.4.2. Sieť zdravotníckych zariadení.....	41

2.4.3. Zariadenia a služby v oblasti sociálnej starostlivosti.....	41
2.4.4. Bytový a domový fond.....	43
2.4.5. Sieť športových a kultúrnych zariadení.....	44
2.5. Technická infraštruktúra územia.....	46
2.5.1. Doprava.....	46
2.5.2. Technická vybavenosť.....	47
2.6. Ekonomické zdroje.....	48
2.6.1. Priemysel.....	48
2.6.2. Poľnohospodárstvo.....	48
2.6.3. Cestovný ruch.....	49
2.7. SWOT analýza.....	53
2.7.1. Silne stránky.....	53
2.7.2. Slabé stránky.....	55
2.7.3. Príležitosti.....	56
2.7.4. Ohrozenia.....	57
2.8. Problémová analýza.....	59
3. Strategická časť.....	61
3.1. Strategická vízia mikroregiónu.....	61
3.2. Strategické ciele pre rozvoj mikroregiónu.....	62
4. Programová časť.....	66
4.1. Definovanie konkrétnych cieľov a projektových zámerov jednotlivých obcí.....	66
5. Realizačná časť.....	92
5.1. Akčný plán.....	92
6. Finančná časť.....	110
6.1. Indikatívny finančný plán.....	110
7. Záver.....	120
8. Prílohy.....	121

Zoznam príloh

ZOZNAM TABULIEK (text)

- Tabuľka č. 1: Priemerná mesačná a ročná teplota vzduchu za obdobie rokov 1992 - 2001
- Tabuľka č. 2: Priemerný úhrn zrážok (mm) za obdobie rokov 1992 - 2001
- Tabuľka č. 3: Priemerná rýchlosť vetra (m/s) za obdobie rokov 1992 - 2001
- Tabuľka č. 4: Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou za obdobie rokov 1992 – 2001
- Tabuľka č. 5: Chránené územia mikroregiónu Spišský hrad - Podbranisko
- Tabuľka č. 6: Vývoj počtu obyvateľov v jednotlivých obciach mikroregiónu od roku 1869
- Tabuľka č. 7: Počet obyvateľov a hustota obyvateľstva obcí mikroregiónu v roku 2014
- Tabuľka č. 8: Počet narodených, zomrelých a hrubé miery pôrodnosti a úmrtnosti v roku 2014
- Tabuľka č. 9: Mechanický pohyb obyvateľstva v obciach mikroregiónu v roku 2014
- Tabuľka č. 10: Celkový prírastok (úbytok) obyvateľstva v obciach mikroregiónu v roku 2014
- Tabuľka č. 11: Percentuálny a absolútny počet žien a mužov v mikroregióne v roku 2014
- Tabuľka č. 12: Materské školy v mikroregióne v školskom roku 2014/2015
- Tabuľka č. 13: Základné školy v mikroregióne v školskom roku 2014/2015
- Tabuľka č. 14: Počet obydľí a trvalo obývaných domov v mikroregióne v roku 2011
- Tabuľka č. 15: Vybavenie obcí pre voľno časové aktivity v mikroregióne
- Tabuľka č. 16: Technická vybavenosť v obciach v roku 2014
- Tabuľka č. 17: Počet právnických osôb, podnikateľov, živnostníkov, slobodných povolání a samostatne hospodáriacich roľníkov mikroregióne v roku 2014
- Tabuľka č. 18: Problémová analýza

ZOZNAM GRAFOV (text)

- Graf č. 1: Veková pyramída v mikroregióne Spišský hrad – Podbranisko z roku 2014
- Graf č. 2: Národnostná štruktúra obyvateľstva v mikroregióne v roku 2011
- Graf č. 3: Religiózná štruktúra obyvateľstva v mikroregióne v roku 2011
- Graf č. 4: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v mikroregióne v roku 2011
- Graf č. 5: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo v mikroregióne v roku 2011

ZOZNAM MÁP (Príloha)

Mapa č. 1: Poloha mikroregiónu v rámci Prešovského kraja a okresu Levoča

Mapa č. 2: Geomorfologické celky zasahujúce do mikroregiónu

Mapa č. 3: Povrchové vody mikroregiónu

Mapa č. 4: Hustota obyvateľstva mikroregiónu v roku 2014

Mapa č. 5: Prírodný prírastok (úbytok) obyvateľstva v mikroregióne v roku 2014

Mapa č. 6: Prírastok (úbytok) obyvateľstva sťahovaním v mikroregióne v roku 2014

Mapa č. 7: Celkový prírastok (úbytok) obyvateľstva v mikroregióne v roku 2014

Mapa č. 8: Podiel mužov a žien v mikroregióne v roku 2014

Mapa č. 9: Sídlna štruktúra a veľkostné kategórie obcí mikroregiónu v roku 2014

Mapa č. 10: Dopravná infraštruktúra v mikroregióne v roku 2014

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obrázok 1: Pracovné stretnutie v obci Dúbrava k tvorbe Spoločného programu rozvoja obci

Obrázok 2: Pohľad na obec Dúbrava a Spišský hrad

Obrázok 3: Travertínová kopa Sivá Brada s kaplnkou na vrchole

Obrázok 4: Skalná brána v Národnej prírodnej rezervácii Rajtopiky

Obrázok 5: Rímskokatolícky kostol Narodenia Panny Márie v Spišskom Podhradí

Obrázok 6: Výrobné haly závodu Minerálne vody a.s. v Baldovciach

Obrázok 7: Diaľnica D1 trasovaná pod Spišským hradom

Obrázok 8: Pohľad na Spišskú Kapitolu a Spišský hrad

Obrázok 9: Spišské folklórne slávnosti

ZOZNAM SKRATIEK

a pod. – a podobne

atď. – a tak ďalej

ČOV – Čistička odpadových vôd

DHZ – Dobrovoľný hasičský zbor

IBV – Individuálna bytová výstavba

MAS – Miestna akčná skupina

NPP – Národná prírodná pamiatka

NPR – Národná prírodná rezervácia

OP – Operačný program

PP – Prírodná pamiatka

PRV – Program rozvoja vidieka

NR SR – Národná rada Slovenskej republiky

PHSR – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

SHMÚ – Slovenský hydrometeorologický ústav

SODB – Sčítanie obyvateľov domov a bytov

ŠÚSR – Štatistický úrad Slovenskej republiky

UNESCO – Organizácia spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru

Metodika tvorby spoločného programu rozvoja obcí mikroregiónu Spišský hrad - Podbranisko

Každá obec musí mať v zmysle zákona č. 309/2014 z 15. októbra 2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov spracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len PHSR) alebo spoločného programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí (ďalej len „spoločný program rozvoja obcí“).

Spoločný program rozvoja obcí je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obce nachádzajú, a je vypracovaný podľa záväzných častí územnoplánovacích dokumentácií združených obcí.

Ak nemá obec vypracovaný vlastný program rozvoja obce, môže si vypracovať pri uplatnení partnerstva s jednou územne susediacou obcou alebo viacerými územne susediacimi obcami spoločný program rozvoja obcí.

Spoločný program rozvoja obcí a jeho aktualizáciu schvaľujú obecné zastupiteľstvá obcí, ktoré vypracovali spoločný program rozvoja obcí.

Spoločný program rozvoja obce vytvorený v rámci partnerstva pozostáva z:

- analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce.
- strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.
- programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce.
- realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

-finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.“.

Hlavným zdrojom informácií, ktoré sme použili pri analýze mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko boli samosprávy obcí (ich predstavitelia), obyvatelia obcí, literatúra a internet (ŠÚ SR, SODB 2011). Obyvatelia sa do prípravy zapojili prostredníctvom vyplnenia dotazníka v rámci prieskumu verejnej mienky a taktiež do tvorby strategickej vízie a SWOT analýzy. Na stretnutiach s obyvateľmi jednotlivých obcí sa vyprofilovala SWOT analýza a problémová analýza.

Obr. 1: Pracovné stretnutie v obci Dúbrava k tvorbe Spoločného programu rozvoja obcí

Spoločný program rozvoja obcí mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko je tvorený pre obce Baldovce, Beharovce, Bijacovce, Buglovce, Dúbrava, Granč – Petrovce, Harakovce, Jablonov, Korytné, Lúčka, Ordzovany, Poľanovce, Pongrácovce a Studenec. Mesto Spišské Podhradie bude mať vlastný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. V rámci analytickej časti Spoločného programu rozvoja obcí sú spracované aj štatistické údaje za mesto Spišské Podhradie, keďže ide spádové mesto v regióne. Taktiež v mapovej časti bude zapracované katastrálne územie mesta Spišské Podhradie, aby sa nenarušila celistvosť územia.

1. Úvod

Mikroregión Spišský hrad – Podbranisko je združením mesta Spišské Podhradie, 14 obcí (Baldovce, Beharovce, Bijacovce, Buglovce, Dúbrava, Granč – Petrovce, Harakovce, Jablonov, Korytné, Lúčka, Ordzovany, Poľanovce, Pongrácovce a Studenec) a troch neziskových organizácií (Rímskokatolícka cirkev Biskupstvo Spišské Podhradie, Domovina – n.o. Domov sociálnych služieb a Domov sociálnych služieb sv. Jána z Boha). Iniciátorom vzniku tohto mikroregiónu bolo mesto Spišské Podhradie a niekoľko obcí z okolia Spišského hradu. Spoluzakladateľom regionálneho združenia bolo tiež občianske združenie Kolpingovo dielo na Slovensku, ktoré významne prispieva k rozvoju aktivít v sociálnej oblasti, aktivizácie občianskych iniciatív na úrovni komunálnej politiky a podpory tolerancie a demokracie. Mikroregión nesie názov podľa jedného z najväčších hradov v strednej Európe – Spišský hrad, ktorý je najvýraznejším monumentom v okolí a územia nachádzajúce sa pod pohorím Branisko, ľudovo nazývané „Podbranisko“.

Vytvorenie právnickej osoby ponúka obciam väčšie šance získať finančné prostriedky, ktoré budú zlepšovať kvalitu života obyvateľov mikroregiónu. Vytvorením tohto združenia sa zlepšila komunikácia medzi obcami a taktiež spolupráca, ktorá vedie k rozvoju infraštruktúry a ochrane životného prostredia. V oblasti cestovného ruchu úzko spolupracujú s turistickým informačným centrom, s ktorým majú spoločné sídlo v Spišskom Podhradí. Ich spoločným cieľom je zvýšiť potenciál regiónu a dosiahnuť vyššiu atraktivitu daného územia. Prostredníctvom webových stránok www.unesco-spis.sk a www.tic-spisskepodhradie.com sa dáva do povedomia obyvateľom harmonogram kultúrnych podujatí na ktorých sa môžu zúčastniť. Medzi najvýznamnejšie podujatia roka patria Spišské folklórne slávnosti na Spišskom salaši, Spišský Jeruzalem na Spišskej Kapitule, Dni sv. Huberta v Bijacovciach a Turistický pochod Dúbrava – NPR Rajtopiky spojený s varením populárnych Dúbravských pirohov, ktoré majú v obľube nielen miestni, ale aj zahraniční turisti.

Od roku 2009 do roku 2015 bol mikroregión členom Miestnej akčnej skupiny MAS LEV o.z., ktorá realizovala v okrese Levoča Program LEADER. Počas tohto obdobia sa zrealizoval informačno – vzdelávací projekt „Spojme sa pre región“. Miestna akčná skupina (MAS) je pracovná a iniciatívna skupina, ktorá je zameraná na regionálny rozvoj zdola nahor, čiže pomáha spracovávať projekty na najnižšej úrovni NUTS V. Združuje verejný sektor, súkromný sektor, aktívnych obyvateľov a ostatných dôležitých aktérov na miestnej úrovni.

2. Analytická časť

2.1. História územia

Na začiatku 10. storočia, po zániku Veľkej Moravy, ku ktorej patrila aj oblasť Spiša, sa územie dnešného Slovenska postupne stalo súčasťou uhorského kráľovstva. V tomto období ešte Spiš netvoril samostatnú administratívnu jednotku, ale ako súčasť lesného domínia (Turniansky Čierny les) prináležal k Boršodskému komitátu, ktorého centrum sa nachádzalo južne od územia Spiša.

Ku vzniku Spišského komitátu došlo v druhej polovici 12. storočia, čo dokazujú aj výsledky archeologického výskumu najstaršieho jadra Spišského hradu. Výstavbou spomínaného hradu vzniklo stredisko novovytvoreného komitátu. Na hrade sídlil župan. Za správu zvereného územia sa zodpovedal kráľovi. Záznam o prvom spišskom županovi, ktorého meno je známe (Dionýzovi) sa zachoval z roku 1216.

Početné donácie územných majetkov nadobudli najväčší rozsah za panovania kráľa Ondreja II., panujúceho v rokoch 1205 – 1235. Práve z obdobia prvých rokov pôsobenia tohto panovníka sa zachovala najstaršia listina vzťahujúca sa na územia Spiša. Ondrej II. na prosby svojej manželky, kráľovnej Gertrúdy a jej bratov dal v roku 1209 spišskému prepoštovi Adolfovi a jeho sestre zem na Spiši. Početné darovania územných majetkov šľachtickým rodinám, resp. cirkevným inštitúciám (na Spiši najmä Štiavnické opátstvo, Spišská kapitula, kartuziánske kláštory na Skale útočišťa a v Lechnici) znamenali postupné znižovanie kráľovských majetkov. Na druhej strane stále výraznejšiu pozíciu v jednotlivých komitátoch získavala šľachta. Významným samosprávnym faktorom bolo právo šľachty zvoliť si v každom z týchto územno – správnych celkov slúžnych. Uvedené zmeny znamenali postupnú premenu kráľovských komitátov na šľachtické stolice. V prípade Spiša sa tak udialo na prelome 13. a 14. storočia, čím sa Spišská stolica stala inštitúciou spišskej šľachty.

Vplyv na správu jednotlivých stolíc si panovník udržiaval tým, že menoval jednotlivých županov. Títo však zvyčajne vykonávali vyššie dvorské funkcie a v stolicích sa málokedy zdržiavali. Umožňovalo im to však presadzovať záujmy stoličnej šľachty na kráľovskom dvore. Spiš patrí k tým stoliciam, kde sa vytvorila ustanovizeň dedičných županov. V roku 1464 bol menovaný za dedičného župana Imrich Zápoľský, ktorého rod držal spišské županstvo do konca stredoveku, presnejšie do roku 1527. K právam župana patrilo menovať podžupana. V závere stredoveku (1504) sa šľachte podarilo presadiť ustanovenie, že ho menoval so súhlasom stolice.

Nedostatok finančných prostriedkov na vojnu s Benátkami o Dalmáciu donútil kráľ Žigmunda 8. 11. 1412 k pôžičke 37 000 kôp českých grošov (cca 88 000 zlatých) od poľského kráľa Vladislava. Ako protihodnotu mu dal do zálohu 13 miest zo Zväzu 24 spišských miest. Okrem Spišského Podhradia to boli mestá Spišské Vlachy, Spišská Nová Ves, Tvarožná, Vrbov, Ľubica, Ruskinovce, Spišská Belá, Poprad, Veľká, Stráže, Matejovce a Spišská Sobotka. Poľskému kráľovi sa podarilo záloh udržať 360 rokov, hoci sa Uhorsko pokúšalo viackrát o vrátenie zálohu. Pomocou poľských starostov sídliačich na Ľubovnianskom hrade do Poľska potom dlho plynuli obrovské finančné čiastky.

Mária Terézia využila nepokoje v Poľsku a už v roku 1769 dala vojensky obsadiť zálohované spišské mestá. Využila prvé delenie Poľska a v jeho rámci zrušila záloh. Mestá – i Spišské Podhradie sa po 360 rokoch opäť stali plnoprávnou súčasťou Uhorska.

Spišské Podhradie bolo dvakrát okresným mestom. Prvýkrát sa nim stalo v roku 1850, keď sa stalo sídlom c. k. služnovského úradu. Krátko potom však sídlo podhradského služnovského úradu prešlo do Spišských Vlach okres zanikol v roku 1860. Okresným mestom sa Spišské Podhradie stalo opäť v roku 1894 a bolo nim až do roku 1922. Súčasne bolo aj sídlom okresného súdu, a to v rokoch 1850 – 1854 a od roku 1894 až do roku 1949.

Uplatnením nového zákona o zriadení župných a okresných úradov č. 126/1920 Zb. z. od 1. januára 1923 zanikla Spišská župa. Od 1. februára 1949 vstúpila do platnosti reforma územno – správneho usporiadania štátu (zákon č. 280/1948 Sb. o krajskom zriadení). Jej prijatie úzko súviselo s nástupom komunistického režimu v roku 1948. Reforma priniesla prvýkrát nové územno – správne jednotky – kraje, ktoré boli regionálnymi (nadokresnými) správnymi celkami. V Košickom kraji boli nasledovné okresy: Košice – mesto, Košice – okolie, Kežmarok, Levoča, Spišská Nová ves, Revúca, Rožňava, Gelnica, Moldava nad Bodvou, Sečovce, Trebišov a Kráľovský Chlmec. Osobitou organizačnou jednotkou bol okres Vysoké Tatry so sídlom v Starom Smokovci.

Súčasnú územno – správnu členenie Slovenskej republiky rieši Zákon NR SR č. 221/1996 Z.z. o územnom a správnom usporiadaní SR, ktorý bol schválený 3. júla 1996. Celkovo bolo zriadených 8 krajov, sídlami krajov sa stali najväčšie mestá Slovenska (prvých sedem v poradí a Trenčín, ktorý je deviaty v poradí). Ustanovených bolo 79 okresov, čím sa Slovensko vrátilo k systému malých okresov. Okresy sú na rozdiel od krajov veľmi nevyvážené a sú medzi nimi veľké rozdiely v rozlohe, počte obyvateľov a počte obcí.

Územie mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko sa rozprestiera na hranici Prešovského a Košického kraja. Všetky obce a mesto Spišské Podhradie patria do Prešovského kraja.

2.2. Prírodné pomery a ochrana prírody

Fyzická geografia skúma zákonitosti formovania a dynamiky prírodnej zložky krajinnej sféry. Prírodné pomery formovali región a vytvárali podmienky pre vytvorenie sídel. Prírodný obraz je najdôležitejším krajinotvorným prvkom.

2.2.1. Poloha a vymedzenie územia

Matematickogeografickú polohu mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko sme určili okrajovými bodmi. Najsevernejší bod územia leží v Levočských vrchoch v katastri obce Bijacovce na $49^{\circ} 08'$ s.g.š. Najzápadnejší bod skúmaného územia je na úpätí Levočských vrchov v katastri obce Jablonov na $20^{\circ} 40'$ v.g.d. Najjužnejší bod mikroregiónu leží v katastri mesta Spišské Podhradie na $48^{\circ} 57'$ s.g.š. Najvýchodnejší bod sa nachádza v pohorí Branisko, v katastrálnom území obce Dúbrava na $20^{\circ} 53'$ v.g.d.

Obr. 2: Pohľad na obec Dúbrava a Spišský hrad

Mikroregión Spišský hrad – Podbranisko sa rozprestiera na území Prešovského samosprávneho kraja (okres Levoča). Vymedzené územie sa nachádza 10 resp. 35 km (najbližšia a najvzdialenejšia obec) východne od okresného mesta Levoča. Okres Levoča, v ktorom sa nachádza väčšina obcí mikroregiónu leží v juhovýchodnej časti Prešovského kraja. Susedí z okresmi Poprad na západe, Kežmarok na severozápade, Sabinov na severovýchode, Prešov na východe a Spišská Nová Ves na juhu.

Územie mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko zaberá časť Hornádskej kotliny, podcelku Podhradská kotlina, južnú časť Levočských vrchov a západnú časť Braniska, ktoré tvoria prírodnú severnú a východnú hranicu mikroregiónu. Najvyšším bodom regiónu je Smrekovica v pohorí Braniska s nadmorskou výškou 1200 m. n. m. Najnižší bod, 411 m. n. m. sa nachádza na nive vodného toku Margecianka v katastri mesta Spišské Podhradie.

Rozloha vymedzeného územia je 170,1 km². K najväčším patrí mesto Spišské Podhradie (24,9 km²) a obce Jablonov (20,5 km²), Bijacovce (16,8 km²), Poľanovce (16,6 km²) a Ordzovany (12 km²). Ostatné obce dosahujú rozlohu okolo 5 km².

2.2.2. Geologická stavba

Celá kotlina patrí k tektonickej jednotke centrálnokarpatského paleogénu. Je budovaná pieskovecovo – ílovcovým súvrstvím, v ktorom je tu 95% prevaha ílovcov nad pieskovecami. Pieskovce sú krivolupenaté, šedé až modrošedé, stredne zrnité, ich mocnosť je 10 – 50 cm. Ílovce sú šedé, bridličnaté, jemne piesčité až sľudnaté, vápnité s bridličnatolastúrnatou odlučnosťou o mocnosti vrstiev 50 cm – 3 m. Celková mocnosť súvrstvia v kotline je 200 – 300 m. Vekove patrí do vrchného eocénu. Značnú časť územia pokrývajú kvartérne sedimenty. Z nich najvýznamnejšie sú travertínové kopy pri Spišskom Podhradí.

Tektonická stavba paleogénu kotliny je podmienená sústavou zlomov. Prelínajú sa tu tri skupiny a to SZ – JV až ZSZ – VJV, Z – V smeru, ďalej zlomy SV – JZ až VSV – ZJZ a zlomy S – J smeru. Prvá skupina zlomov je staršia. Uplatnila sa pri formovaní centrálnokarpatského paleogénu pred strednoeocénnou transgresiou. Križujú ju zlomy druhej skupiny, ktoré sa uplatnili ku koncu eocénnej transgresie. Obidve skupiny zlomov podmienili kryhovú stavbu paleogénu Hornádskej kotliny. Podľa amplitúdy zdvihu jednotlivých kryh vytvorili už v sedimentačnom priestore ploché elevácie a depresie. V pliocéne a kvartéri boli pohyby na všetkých tektonických smeroch spontánne bez ohľadu na predchádzajúcu časovú diferenciáciu.

Územie Podhradskej kotliny predstavuje z litologicko – štruktúrneho hľadiska homogénny celok, budovaný pieskovo – ílovcovým súvrstvom centrálnokarpatského paleogénu, v ktorom prevládajú ílovce. Podľa okolností hornín voči deštruktívnym procesom (M. Lukniš 1954) patrí toto súvrstvie k málo odolným horninám. Vytvoril sa na ňom hladko modelovaný, mierne zvlnený relief pahorkatiny s miernymi stráňami a širokými dolinami. Zvetralinový plášť dosahuje značnú mocnosť a spolu s podstráňovými delúviami prispieva k zjemneniu foriem reliefu. Z kvartérnych sedimentov si zaslúžia pozornosť travertíny. Aj napriek veľkej mocnosti, štruktúra, chemické zloženie, ale najmä pozícia uprostred mierneho reliefu pahorkatiny vytvára z nich morfológicky nápadnú reliéfovú zložku.

Branisko predstavuje najvýchodnejšie jadrové pohorie, ktoré vytvára jeden morfoštruktúrny celok, zložený z tatrického křištalinika Smrekovice, oddelený synklinálou harakovskou od masívu Sľubice, ktorý je budovaný už veporickým křištalinikom. Základným stavebným komplexom masívu Smrekovice sú biotitické pararuly, takmer vždy postihnuté migmatitizáciou alebo granitizáciou. Sú prevažne jemnozrnné, výrazne bridličnaté horniny šedej až tmavošedej farby, zložené najmä z kremeňa, plagioklasu a biotitu, niekedy s granátom. Miestami vystupujú polohy kvarcitickej pararuly. Granitoidy na Branisku vystupujú najmä ako drobné telieska, apofýzy hlbšie skrytého masívu. Rozsiahlejší výskyt je pri severozápadnom okraji kryštalickej jadra Smrekovice, severne od Poľanoviec. Branisko patrí k tým jadrovým pohoriam, kde vystupuje komplexný mladopaleozoický obal s karbónskym i permským súvrstvom. Predstavuje slabo metamorfované tmavé i piesčité bridlice s polohami mikrokonglomerátov. V jeho nadloží, miestami priamo na křištaliniku, leží permské súvrstvie tvorené bridličnatými arkózami, šedozeleňými piesčito - sliednatými pestrými bridlicami a polohami mikrokonglomerátov. Mladšie členy sú pravdepodobne tektonicky prekryté, prípadne v šupinách sprevádzajú poruchové pásmo lipovecké pri severnom okraji aniklinória Smrekovice. Ich reprezentantom sú s najväčšou pravdepodobnosťou doskovité žltkavé metamorfované vápence pri dedine Lipovec. Tektonicky prekrytý je i križňanský príkrov severne od antiklinály Smrekovica. Rozsiahlejšie komplexy križňanského príkrovu vystupujú južne od Smrekovice v harakovskej synklinále. Chočský príkrov budujú predovšetkým masy šedých dolomitov. Tenká vložka lunszkých vrstiev ich rozčleňuje na masívnejšie stredotriasové a prevažne lavicovité vrchnotriasové.

Levočské vrchy tvorí hlavný masívny chrbát, z ktorého na všetky strany vybiehajú rázsochy oddelené hlbokými dolinami. Vznikli vrásnením na konci paleogénu, dnešné základné obrysy nadobudli tektonickými pohybmi koncom neogénu, keď pozdĺž zlomov poklesla Popradská a Hornádska kotlina a Levočské vrchy sa vyzdvihli. Budujú ich horniny

vnútrokarpatského flyšu s hrúbkou až 4000 m. Najstaršie paleogénne horniny vystupujú na povrch len na okrajoch. Na severe a čiastočne aj na východe sú to prevažne hrubozrnné zlepenca a brekcie, miestami pieskovce a ílovce, na ktorých leží súvrstvie striedajúcich sa bridlíc a pieskovcov. Na južných okrajoch Levočských vrchov vystupuje súvrstvie masívnych pieskovcov a vápnitých bridlíc. Najrozsiahlejšiu strednú časť pohoria tvoria najmladšie paleogénne horniny – mocné vrstvy pieskovcov a tenké vrstvy bridlíc. Štruktúrne tektonicky sú Levočské vrchy brachysynklinálou, ktorej stred vyplňajú mladšie a okraje staršie flyšové horniny. Pri jej severnom okraji sa tiahne hromoško – šabronská antiklinála zložená zo zlepenčov a brekcií. Zo surovinových zdrojov väčší význam majú len pieskovce a zlepenca, ktoré sa ťažia ako stavebný materiál. Nadmorská výška sa pohybuje od 600 do 1289 m. Najvyšším vrcholom je Čierna hora (1289 m. n. m.).

2.2.3. Georeliéf

V georeliéfe kotliny sú výrazne vyvinuté tri stupne. Najnižší reprezentuje rovinaté územie tvorené riečnymi nivami, nízkymi terasami a mierne zvlnenými rovinami na sprašových hlinách. Vyšší stupeň predstavuje pahorkatina s plytkými úvalinami a úvalinovými dolinami. Najvyšší tvorí vrchovina s členitejším georeliéfom. V kotline boli vymapované nasledujúce skupiny foriem georeliéfu.

Štruktúrne – denudačné formy

Zlomové svahy sa nachádzajú na severe nad kotlinou na úpätí Levočských vrchov medzi Jablonovom a Korytným. Veľmi výrazný svah, podmienený tektonickou poruchou, ohraničuje na severe chrbát Baldovskej hory. Zlomové svahy Braniska vytvárajú výraznú horskú obrubu kotliny na východe. Sú strmé, majú značný sklon. Prevažne sú priamočiare, málo rozčlenené, vznikli na horninách s vyššou geomorfologickou hodnotou, akú majú flyšové komplexy v kotline. Sklon svahov Braniska dosahuje hodnoty nad 35°.

Skalné steny v Hornádskej kotline sú vyvinuté na travertínových kopách Dreveník, Ostrá hora, Pažica. Najmohutnejšie sú na západnom, východnom a južnom okraji travertínovej kopy Dreveník. Vznikli na tektonicky predisponovanom systéme rovnobežných puklín na okrajoch travertínovej kopy, ktoré boli rozšírené jednak mechanicky, ale hlavný podiel na ich zväčšovaní majú predovšetkým gravitačné pod povrchové plazivé pohyby (cambering), ktoré premenili pôvodný tvar travertínových kôp. Dĺžka skalných stien je 300-

400 m na východnom okraji a 800 m na západnom okraji Dreveníka. Časté sú tu skalné bašty, vežičky, skalné rímasy a na systémoch križujúcich sa puklín vznikli krasové jaskyne.

Akumulačno – denudačné formy

Proluviálne - eolitické roviny zaberajú územie Podhradskej kotliny. Sú to vlastne zvlnené roviny tvorené eoliticko – kongeliflukčno – spláčovými (sprašovitými a sprašovými hlinami), proluviálnymi (zvyšky náplavových kuželov) a fluviaálnymi (nivnými a terasovými štrkopieskymi a povodňovými kaly) sedimentmi. Rozšírené sú v Podhradskej kotline v páse medzi obcami Spišský Hrhov, Domaňovce, Baldovce, Žehra, Granč – Petrovce a Beharovce. Na severe medzi obcami Ordzovany a Pongráčovce nadväzujú na proluviálne kužele a v úseku Ordzovany – Spišský Hrhov sa stýkajú so zlomovými svahmi Levočských vrchov a Medvedích chrbtov. Pri Spišskom Podhradí je priemerná hrúbka materiálu proluviálne – eolitických rovín 8 m, maximálna 15m. Pri Beharovciach je ich mocnosť 9 m. Pri Spišskom Podhradí sa v podloží polygenetických sedimentov nachádzajú silne zvetrané flyšové ílovce, bridlice a pieskovce hutianskeho súvrstvia vnútrokarpatského paleogénu, na nich leží 10 m až 15 m mocná vrstva zahlinených fluviaálnych štrkopieskov, ktorá na sever vyklíňuje.

Organogénne a chemogénne akumulačné formy

Travertínové kopy sú najvýznamnejšou a vari aj najmohutnejšou organogénno – chemogénnou formou v Hornádskej kotline. Vznikli vyžrážaním CaCO_3 z teplých minerálnych prameňov kalcium sulfátového a kalcium – sulfátového typu, za podpory procesu vodným rastlinstvom.

Najznámejšie lokality travertínov sú v okolí Spišského Podhradia. Je to 7 travertínových kôp: Dreveník, Sobotisko, Ostrá hora, Spišský hrad, Pažica, Kamenec a Sivá Brada. Najstaršia a najmohutnejšia z nich je Dreveník. Pochádza z vrchného pliocénu a bola vytvorená pravdepodobne štyrmi mohutnými prameňmi. Mocnosť travertínu je tu 80-100 m. Ideálny tvar kopy sa nezachoval. Je narušená na okrajoch po puklinách a oddelené bloky travertínu sa zosúvajú podpovrchovým plazivými pohybmi (camberingom) na jej celom obvode. Takáto deformácia postihli v tomto priestore všetky travertínové kopy okrem najmladšej Sivej Brady vytvorenej v holocéne. Mocnosť jej travertínu je len 15 m. Vo vrchole kopy je pramenné jazierko, kde sa usadzuje travertín aj dnes.

Obr. 3: Travertínová kopa Sivá Brada s kaplnkou na vrchole

Antropogénne formy

Najrozšírenejšou antropogénnou formou zo skupiny agrárnych foriem sú agrárne terasy. Sú to vlastne výrazné terénne stupne rôznej výšky, ktoré sa nachádzajú nad sebou a sú obyčajne vo väčších skupinách. Rozšírené sú na svahoch chrbta Baldovskej hory východne od Bugloviec a v okolí mestskej časti Spišského Podhradia Katúň. Ďalej na východ ich pozorujeme vo väčších zoskupeniach medzi Žehrou, Dúbravou a Harakovcami. Vystupujú tiež na úpätí Levočských vrchov medzi Jablonovom, Ordzovanmi a Pongráčovcami.

2.2.4. Klimatogeografická charakteristika

Hornádska kotlina patrí k najsuchším miestam Slovenskej republiky. Leží v zrážkovom tieni Tatier a z juhu je chránená Slovenským Rudohorím a Nízkymi Tatrami. V okolí Spišského Podhradia (430 m. n. m.) spadne približne 570 mm zrážok ročne.

Časť mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko ležiaca v Hornádskej kotline patrí do mierne teplej klimateckej oblasti, okrsku mierne vlhký so studenou zimou, dolinový. Časť

územia ležiaceho v pohorí Branisko a Levočských vrchov patrí do chladnej klimatickej oblasti, okrsku mierne chladného, so studenou zimou.

Údaje z meteorologických meraní a pozorovaní poskytol Slovenský hydrometeorologický ústav. Najbližšia klimatická stanica sa nachádza v Spišských Vlachoch, ktorá sú je centra mikroregiónu (Spišské Podhradie) vzdialená 7 km. Údaje sú za obdobie rokov 1992 až 2001. Od roku 2001 sa na tejto klimatickej stanici meria len teplota vzduchu.

Priemerná ročná teplota za obdobie rokov 1992 – 2001 dosiahla hodnotu 7,3 °C, keď najteplejším bol rok 2000 (8,3 °C). Najchladnejším rokom počas skúmaného obdobia bol rok 1996 (6,1 °C). Priemerná januárová teplota bola na úrovni -3,7 °C a priemerná júlová teplota dosiahla hodnotu 17,7 °C (tabuľka 1).

Tabuľka 1: Priemerná mesačná a ročná teplota vzduchu za obdobie rokov 1992 - 2001

Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Teplota	-3,7	-1,9	2,1	7,9	13,2	16,4	17,7	17,3	12,7	7,8	1,9	-3,3
Rok	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	1992-2001	
Teplota	7,2	7,2	8,2	7,1	6,1	6,6	7	7,8	8,3	7,8	7,3	

Zdroj: SHMÚ

Atmosférické zrážky sa považujú za rozhodujúci ukazovateľ podnebia. Priemerný ročný úhrn zrážok za sledované územie dosiahol hodnotu 622,4 mm. Najvyšší úhrn zrážok bol v roku 1996 a to 744,7 mm. Najmenej to bolo v roku 1993 a to 452,5 mm. Najvyšší priemerný mesačný úhrn zrážok bol v mesiacoch jún (92,8 mm) a júl (107,3 mm). Najnižšie úhrny zrážok boli v mesiacoch január (18,7 mm), február (19,2mm) (tabuľka 2).

Tabuľka 2: Priemerný úhrn zrážok (mm) za obdobie rokov 1992 - 2001

Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zrážky	18,7	19,2	27,1	52	68,3	92,8	107,3	90,6	54,4	39,7	30,8	21,7
Rok	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	1992-2001	
Zrážky	529,1	452,5	607,4	691,5	744,7	624,7	593,1	685,6	642,5	653	622,4	

Zdroj: SHMÚ

Na území mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko prevládajú v zimnom i v letnom polroku severozápadné vetry. Priemerná ročná rýchlosť vetra v období rokov 1992 až 2001 dosiahla hodnotu 0,95 m/s. Najvyššie priemerné mesačné hodnoty rýchlosti vetra sú

v mesiacoch marec (1,2 m/s) a apríl (1,25 m/s). Najnižšia rýchlosť vetra bola v mesiacoch január (0,8 m/s), august (0,8 m/s) a december (0,81 m/s) (tabuľka 3).

Tabuľka 3 :Priemerná rýchlosť vetra (m/s) za obdobie rokov 1992 - 2001

Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Rýchlosť vetra	0,8	0,86	1,23	1,25	1,16	0,98	0,91	0,8	0,95	0,79	0,88	0,81
Rok	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	1992-2001	
Rýchlosť vetra	1,08	1,08	0,79	0,65	0,83	0,99	1,04	1,02	0,97	1,08	0,95	

Zdroj: SHMÚ

V zime padajú zrážky prevažne v pevnom skupenstve a výdatnosť je pomerne nízka. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou za obdobie rokov 1992 až 2001 predstavoval hodnotu 71,5 dní. Najvyšší počet dní so snehovou v skúmanom období bol v roku 1996 a to 113 dní. Najnižší počet dní so snehovou pokrývkou bol v roku 1994, len 33 dní (tabuľka 4). Najvyšší počet dní so snehovou pokrývkou pripadá na mesiace december (16,4 dní), január (20,9 dní) a február (19,6 dní). V novembri (6,4 dní) a marci (6,3 dni) je snehových zrážok menej.

Tabuľka 4: Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou za obdobie rokov 1992 – 2001

Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Snehová pokrývka	20,9	19,6	6,3	1,6	0	0	0	0	0	0,1	6,4	16,4
Rok	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	1992-2001	
Snehová pokrývka	73	72	33	69	113	69	57	100	72	57	71,5	

Zdroj: SHMÚ

2.2.5. Hydrologická charakteristika

Na území mikroregiónu sa vyskytujú len malé vodné toky, ktoré pramenia v Levočských vrchoch alebo na Branisku. Najväčším z nich je potok Margecianka. Je to 37,2 km dlhý pravostranný prítok Žehrice. Pramení na južných svahoch Levočských vrchov vo výške okolo 900 m.n.m. Preteká katastrálnymi územiami obcí Pavľany, Studenec, Ordzovany, Spišské Podhradie a Žehra. K väčším prítokom patrí pravostranný Vavrincov potok. Plocha povodia je 37 km². Ďalšími menšími tokmi na území mikroregiónu sú:

Vavrincov potok, Kapustnica, Mlynský potok, Klčovský potok, Studenec, Slavkovský potok, Pongracovský potok, Žehrica, Branisko, Antalov potok, Svinka a Olšavec.

Všetky vody vystupujúce na povrch na vymedzenom území i v okolitej časti Hornádskej kotliny majú svoj pôvod v atmosférických zrážkach vsakujúcich do horninového prostredia. Prevažná časť vôd sa potom formuje vo flyšových pieskovo – ílovcových horninách paleogénneho veku. Striedanie hornín s puklinovou až puklinovo – pórovou priepustnosťou s takmer nepriepustnými horninami obmedzuje obeh podzemných vôd a spravidla neuttvára vhodné podmienky na ich akumuláciu. Podzemné vody sa hromadia najviac na báze flyšového komplexu v zlepencoch a piesočnatých vápencoch, ktoré spolu s karbonátmi druhohôr v ich podloží tvoria jeden zvodnený celok. Vyššia časť flyšu vo vzťahu k zvodnenému komplexu predstavuje tesniace nadložie.

Na travertínovej kope Sivá Brada sa nachádza sústava prameňov studených zemitých uhličítých kyseliek s teplotou do 13 °C (silne sintrujúce pramene). Miestami sú tu výrony CO₂, ktoré prebublávajú v priehlbinkách naplnených vodou. Zdroj BV 1 má celkovú mineralizáciu 2422 mg.l⁻¹, obsah voľného CO₂ 2470 mg.l⁻¹ (rok 1996) a plní sa do fliaš ako stolová prírodná minerálna voda „Baldovská“.

2.2.6. Pedogeografická charakteristika

V Hornádskej kotline prevládajú jednoznačne kambizeme, v severnej polovici kambizeme modálne s ostrovčkami kambizemí modálnych v. kyslé (Eutric a Dystric Cambisols), v južnej dominujú kambizeme pseudoglejové (Stagni – Gleyic Cambisols). V Novoveskej, a v južnej časti Podhradskej kotliny je významný areál karbonátových čiernic (Mollic Fluvisols) a v okolí Spišského Podhradia v severnej časti Podhradskej kotliny sú čiernice modálne a glejové (Mollic Fluvisols, Mollic Gleysols) na nekarbonátových proluviálnych sedimentoch. Na travertínových kopách pri Spišskom Podhradí sa vyvinuli modálne a kambizemné rendziny sprevádzané litozemou modálnou v. karbonátová (Rendzi - LithicLithosols).

Na území mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko prevládajú hlavne stredné ťažké pôdy, ktoré sa vyskytujú v časti územia, ktorú zaberá Hornádska kotlina. Významnú areály územia zaberajú stredne ťažké pôdy – ľahšie, ktoré sa nachádzajú na úpätí pohoria Braniska a Levočských vrchov. V okolí Spišského Podhradia sa nachádzajú ťažké pôdy. Ľahké pôdy zaberajú malé areály v Levočských vrchoch.

Pôdy pohoria Braniska sú plošne rozšírené v zhode s chemizmom substrátu. Na kyslých horninách kryštalinika sú osobitné zóny hnedých pôd nenasýtených (kyslých) až podzolovaných a hnedých pôd podzolovaných až podzolov. Na mezozoických vápencoch a dolomitoch sú rendzíny.

V Levočských vrchoch z pôdných druhov prevládajú na paleogénnych pieskovcoch piesočnato – hlinité až hlinito piesočné, na bridliciach hlinité až piesočno – hlinité pôdy. Z pôdných typov zaberajú najväčšiu plochu hnedé pôdy, ktoré sú na zvetralinách pieskovcov ľahšie, na zvetralinách bridlíc ťažšie, ílovitejšie. Na riečnych uloženiach tokov vznikli nivné pôdy.

2.2.7. Fytogeografická charakteristika

Terajší stav rastlinnej ríše v Hornádskej kotline je výsledkom dlhého vývinu. Pôvodné dubovo – hrabové a jedľovo – smrekové lesy, ako aj lužné lesy, boli činnosťou človeka takmer úplne premenené. Základnými drevinami boli smrek, jedľa a borovica. Na nivách vodných tokov pôvodnú vegetáciu tvorili lužné lesy. Keďže sa v súčasnej dobe, viac ako inokedy, ťaží drevo ihličnatých lesov, začínajú stráne zarastať krovinatým porastom. Na poľnohospodárskej pôde sa pestuje pšenica, jačmeň, repka olejnatá, kukurica, zemiaky, menej ovos a raž, v značnej miere lucerna a udržiavajú sa trávnaté porasty na seno a senáže.

Veľký fytogeografický význam Dreveníka potvrdzujú rastliny skamenené v tunajšom travertíne. Svedčia o dôležitosti tejto lokality pri historickom vývine i pri migrácii flóry v minulých geologických obdobiach. Pre Dreveník je charakteristické kontrastné zmiešanie flóry rozličného pôvodu. Nájdeme tu jednak horské rastliny, ako kostrava tatranská, ríbezľa alpínska, čistec alpínsky. Kedysi tu rástol aj plesnivec alpínsky, bola to najnižšie položená lokalita na východnom Slovensku. Okrem uvedených druhov je tu množstvo teplomilných elementov prevládajúcich v trávnatých zárastoch ostrice nízkej a kostravy tvrdej. Z význačných rastlinných druhov sú tu zastúpené najmä marinka farbiarska, astra kopcová, púpava cipata, plamienok priamy, zvonček karpatský, valeriána trojená, a mnohé iné. Z fytogeograficky najdôležitejších rastlinných druhov treba spomenúť výskyt ostrice labkatej, medničky najvyššej a silenky zelenokvetej, z ktorých posledná tu dosahuje severnú hranicu svojho rozšírenia, podobne ako klokoč perovitý a višňa mahalebka. Pre návštevníka je pôsobivý pohľad na tmavomodrý koberec zákonom chráneného ponikleca slovenského, ktorý tu rozkvitá na jar. Bol tu potvrdený výskyt zákonom chráneného včelníka rakúskeho.

Sivá Brada (506 m. n. m.) a priľahlé lúky sú významnou botanickou lokalitou. Vplyvom soli, ktoré obsahuje vytekajúca voda, sa na travertíny viaže množstvo halofytných druhov a spoločenstiev. Na svahy, ktoré sú mimo dosahu stekajúcej vody, sa viaže teplomilné rastlinstvo. Z porastov na svahoch Sivej Brady sú najnápadnejšie porasty páperca nízkeho, ktorý utvára tmavozelené koberce na miestach s presakujúcou vodou. Veľmi pozoruhodný je aj výskyt prímorského druhu machu *Bryum marratii*.

2.2.8. Zoogeografická charakteristika

Živočíchy sú reprezentované najmä zástupcami ihličnatého lesa, polí a lúk, ale aj vôd. Bohaté zastúpenie majú jeleň lesný, srnec lesný, čierna zver – sviňa divá, ktorá tu má dostatok potravy. Z dravcov v našich lesoch žije rys ostrovid, líška obyčajná. Z ďalších živočíchov sa v našich lesoch vyskytuje jazvec lesný, kuna lesná, menej vlk dravý a medveď hnedý.

Pre stromovú etáž sú charakteristické najmä vtáky – myšiak hôrny, jastrab veľký, sokol sťahovavý, orol skalný, orol krikľavý a sova dlhochvostá. Okrem týchto dravých vtákov sa tu nachádzajú aj sýkorka chocholatá, sýkorka uhliarka, d'ateľ, kukučka obyčajná, čížik obecný, pinka obyčajná, penica čiernohlavá, červenka obyčajná európska, čvíkota a sojka obyčajná. K stromovej vrstve sa viažu aj niektoré z cicavcov ako napríklad veвериčka stromová. Patrí medzi najkrajšie divo žijúce hlodavce u nás. Z vtákov, ktoré s obľubou navštevujú ľudské príbytky alebo žijú blízko nich sú lastovička obyčajná, belorítka obyčajná, trasochvost biely, drozd čierny, vrabec domový, kavka obyčajná, straka obyčajná, bocian biely a iné. V letných mesiacoch podvečer lietajú netopiere. Sú to jediné cicavce, ktoré vedia lietať.

Život v tečúcich vodách a na ich brehoch zabezpečujú vodne toky. Spoločenstvo tečúcich vôd Margecianky a Žehrianskeho potoka, ale aj iných potokov predstavujú druhy patriace do pstruhového pásma. Sú tu pstruh potočný, pstruh dúhový. Ďalej hrúz obyčajný, čerebľa, mrena obyčajná, lieň obyčajný, belička, jalec obyčajný, jalec hlavatý, jalec tmavý. Z plazov sa tu vyskytuje vretenica, slepúch a okrem bežných jašteríc sa tu vyskytuje neškodný salamander.

2.2.9. Ochrana prírody

V okolí Spišského Podhradia sa nachádza niekoľko národných prírodných rezervácií (ďalej NPR) a prírodných pamiatok (ďalej PP) (tabuľka 5). K najvýznamnejším patria NPR

Dreveník, Sivá Brada a Rajtopiky. Nachádza sa tu Národná prírodná pamiatka (ďalej NPP) Spišský hradný vrh. K Prírodným pamiatkam patria Jazierko na Pažiti, Ostrá hora a Sobotisko. Významnými sú aj Chránený areál Historický park Hodkovce a Územie európskeho významu NATURA 2000 – Travertíny pri Spišskom Podhradí, Ochranné pásmo zdrojov minerálnych vôd Baldovce – Sivá Brada.

Tabuľka 5: Chránené územia mikroregiónu Spišský hrad - Podbranisko

Názov chráneného územia	Typ chráneného územia	Rozloha (ha)	Katastrálne územia
Dreveník	NPR	101,16	Spišské Podhradie, Žehra
Sivá Brada	NPR	19,547	Spišské Podhradie
Rajtopiky	NPR	119,7	Dúbrava, Harakovce
Spišský hradný vrch	NPP	24,206	Žehra
Jazierko na Pažiti	PP	0,1101	Spišské Podhradie
Ostrá hora	PP	29,324	Spišské Podhradie, Žehra
Sobotisko	PP	13,22	Spišské podhradie, Žehra
Historický park Hodkovce	CHA	9,0992	Žehra

Zdroj: Vlastné spracovanie

NPR Dreveník patrí medzi najstaršie chránené územia na Slovensku. Bola vyhlásená výnosom Ministerstva školstva a národni osvety v Prahe č. 143 547 – z 31. decembra 1933. Jeho právnou ochranou novelizovaná úprava MK SSR č.j. 2964/1982 – 32 z 20. Januára 1982. Dreveník je naše najrozsiahlejšie travertínové územie s krasovou morfológiou. Vznikol spojením niekoľkých travertínových kôp, ktoré sa tu usadili z minerálnych prameňov. Z viacerých výskytov travertínu na Spiši je Dreveník najstarší.

NPR Sivá Brada je zaujímavá svojou súčasnou aktivitou štyroch minerálnych prameňov, z ktorých sa vyzrážava travertín. Travertínová kopa má priemer základne asi 500 m, relatívnu výšku 25 m. Spodnejšie partie kopy tvorené žltohnedými sedimentmi sú najstarším útvarom Sivej Brady, vrchnejšie svetlosivé sú mladšie. Zaujímavým útvarom kopy je jazierko na jej vrchole, v priemere cca 5 m, hlboké 20 – 30 cm, cez jeho vodu badať stálu erupciu CO₂ a H₂S. Po obvode jazierka sa utvoril ochranný val z travertínov. Na úpätí kopy sa urobil vrt, v minulosti z neho vystupovala voda v podobe gejzíru, ktorý mal erupcie každých 5 – 6 hodín, čas výveru bol 1 - 2 hodiny, výška erupcie bola 3 – 5 m.

V blízkosti obce Dúbrava sa nachádza NPR Rajtopiky na ochranu západných bralnatých svahov budovaných pestrými bridlicami, kremencami a dolomitmi triasu so zachovanými biocenózami skál a piatich lesných typov. Raritou je približne 4 m vysoká

dolomitová skalná brána. Územie slúži hlavne na výskumné, náučné a kultúrno-výchovne ciele. Návštevníci zároveň natrafia aj na pramenisko Bieleho potoka.

Obr. 4: Skalná brána v Národnej prírodnej rezervácii Rajtopiky

PP Sobotisko je súčasťou komplexu travertínových kôp v okolí Spišského Podhradia. Na povrchu travertínovej kopy sa utvorila teplá a výhrevná pôda rendzina. Je porastená teplomilnou až suchomilnou vegetáciou, väčšinou stepného charakteru s niektorými vzácnymi elementmi. Pôvodne slúžila ako pasienok, dnes je z väčšej časti zalesnená. Vyskytujú sa tu plochy s pôvodnou pasienkovou i skalnou vegetáciou s viacerými druhmi chránených i ohrozených rastlín. Sobotisko je významná lokalita z hľadiska prehistórie človeka. V malej ťažobnej jame na travertín na východnom svahu kopy sa našli kamenné nástroje a stopy ohnísk z obdobia stredného paleolitu (mousteriánska kultúra) zaliate v travertínových vrstvách.

PP Jazierko na Pažiti patrí k početným minerálnym výverom v úseku Baldovce – Sivá Brada. Režim tohto výveru sa vyznačuje výraznými zmenami podstatne v závislosti od zrážkových pomerov v širšom okolí. Hladina vody v jazierku stúpa, klesá až sa stráca, pričom na jeho dne možno pozorovať stále výrony plynov.

2.3. Ľudské zdroje - demografia

2.3.1. Vývoj obyvateľstva

V polovici 19. storočia začala mať štátna moc väčší záujem o zisťovanie počtu obyvateľov. Od roku 1869 sa sčítania ľudu konali v pravidelných časových intervaloch (zhruba raz za desať rokov) a boli metodicky organizované tak, že ich výsledky sú už v podstate vzájomne porovnateľné.

Tabuľka 6 : Vývoj počtu obyvateľov v jednotlivých obciach mikroregiónu od roku 1869

Číslo obce	Názov obce	1869	1900	1930	1961	1991	2011
1	Baldovce	220	160	166	251	220	181
2	Beharovce	247	227	257	313	177	178
3	Bijacovce	664	591	596	699	775	922
4	Buglovce	169	165	178	230	254	271
5	Dúbrava	429	383	382	465	351	342
6	Granč - Petrovce	237	116	244	356	580	596
7	Harakovce	160	113	107	111	73	67
8	Jablonov	961	818	840	1 087	891	992
9	Korytné	154	107	99	93	110	101
10	Lúčka	214	212	178	174	113	123
11	Ordzovany	348	292	251	315	150	168
12	Poľanovce	336	291	249	337	319	184
13	Pongráčovce	171	142	135	143	116	99
14	Spišské Podhradie	3 612	3 289	3 313	3 485	3 562	4075
15	Studenc	449	412	420	485	458	492
16	Mikroregión	8371	7318	7415	8544	8149	8791

Zdroj: Retrospektívny lexikón obcí SR, SODB 2011

Pri retrospektívnom pohľade na vývoj počtu obyvateľov v mikroregióne Spišský hrad – Podbranisko sledujeme od roku 1869 po rok 1900 pokles počtu obyvateľov z 8371 na 7318 obyvateľov. Od sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 1930 má stav populácie na skúmanom území kolísavý priebeh. Najnižší počet obyvateľov v mikroregióne bol v roku 1900 a to 7 318 ľudí. Najvyšší stav populácie bol pri poslednom sčítaní v roku 2011, kedy v mikroregióne žilo 8 791 obyvateľov.

Rast počtu obyvateľov od prvého sčítania v roku 1869 až po súčasnosť nastal v obciach Buglovce, Bijacovce, Granč – Petrovce, Jablonov, Spišské Podhradie a Studenc.

Naopak pokles nastal v obciach Baldovce, Beharovce, Dúbrava, Harakovce, Korytné, Lúčka, Ordzovany, Poľanovce a Pongráčovce (tabuľka 6).

2.3.2. Stav a hustota obyvateľstva

Stav (počet) obyvateľov je priamym výsledkom reprodukčného správania, resp. demografických procesov. Údaje o stave obyvateľov sa zisťujú súpisom alebo sčítaním obyvateľov. V princípe sa zisťuje, koľko obyvateľov žije v určitom okamihu na danom území a niektoré charakteristiky obyvateľov. Vzhľadom na to, že sčítanie sa uskutočňuje každých desať rokov, v období medzi sčítaniami sa stav obyvateľstva vypočíta z pohybu obyvateľstva pomocou prírastkov obyvateľstva.

Podľa štatistického úradu Slovenskej republiky v roku 2014 (ďalej ŠÚ SR) žilo v obciach vymedzeného územia 8 737 obyvateľov. Z toho najviac obyvateľov žilo v Spišskom Podhradí (4086) a najmenej v obci Harakovce (64) (tabuľka 7).

Najčastejšie používaným ukazovateľom rozmiestnenia obyvateľstva popri hodnotách ľudnatosti je pomer počtu obyvateľov a plochy územia, t.j. hustota obyvateľstva. Hustota je významnou štruktúrnou charakteristikou každej krajiny osídleného priestoru, poskytuje možnosť tak priestorovej, ako aj časovej komparácie rozmiestnenia obyvateľstva. Ukazovateľ hustoty neposkytuje informácie o kvalitatívnych parametroch podmienok života. Iba v spojení s ďalšími štruktúrnymi charakteristikami môže ukazovateľ hustoty poskytovať užitočné informácie napr. o socioekonomickej úrovni, ekologických pomeroch a pod.

Hustota obyvateľstva na skúmanom území dosiahla hodnotu 66 obyvateľov na km². Najvyššiu hustotu zaľudnenia majú obce Granč – Petrovce (190 ob/km²), mesto Spišské Podhradie (163 ob/km²) a obec Buglovce (90 ob/km²). Najnižšia hustota obyvateľstva je v obciach Harakovce (12 ob/km²), Ordzovany (14 ob/km²) a Poľanovce (14 ob/km²) (tabuľka 8). Pri porovnaní hustoty obyvateľstva Slovenskej republiky (110,51 ob/km²), Prešovského kraja (91,32 ob/km²) a okresu Levoča (79 ob/km²) je hustota zaľudnenia mikroregiónu nižšia.

Tabuľka 7: Počet obyvateľov a hustota obyvateľstva obcí mikroregiónu v roku 2014

Poradové číslo	Názov obce	Počet obyvateľov	Hustota
1	Baldovce	182	82,12
2	Beharovce	163	63,03
3	Bijacovce	929	56,25
4	Buglovce	270	89,59
5	Dúbrava	330	34,42
6	Granč-Petrovce	608	189,8
7	Harakovce	59	11,66
8	Jablonov	1004	48,73
9	Korytné	92	21,12
10	Lúčka	125	30,13
11	Ordzovany	165	14,03
12	Pol'anovce	172	14,24
13	Pongrácovce	111	35,02
14	Spišské Podhradie	4035	162,78
15	Studenec	492	58,53
16	Mikroregión	8737	60,76

Zdroj: ŠÚ SR

2.3.3. Prírodný prírastok

Rozdiel medzi počtom živonarodených a zomretých v sledovanej regionálnej a časovej jednotke určuje prírodný prírastok obyvateľov. Podľa vzťahu medzi počtom narodených (N) a počtom zomretých (M) môže nadobúdať kladné hodnoty ($N > M$), ktoré indikujú rast obyvateľstva, alebo nadobúda záporné hodnoty ($N < M$) a tieto indikujú prírodný úbytok obyvateľstva. Prírodný prírastok sa častejšie vyjadruje pomocou relatívneho ukazovateľa, čím sa prekonáva vplyv rozdielného rozsahu populácie, prípadne rozličných časových jednotiek.

Hrubá miera pôrodnosti v mikroregióne Spišský hrad – Podbranisko v roku 2014 dosiahla hodnotu 9,84‰, čo pri absolútnych hodnotách predstavuje 94 živonarodených detí. Najvyššia hrubá miera pôrodnosti bola v obciach Baldovce (22,1‰), Korytné (18,99‰) a Lúčka (16,88‰). Naopak v obci Harakovce neboli narodené žiadne deti. Najvyšší počet živonarodených detí bol v meste Spišské Podhradie (35) a v obci Jablonov (19) a Bijacovce (13) (tabuľka 8).

Hrubá miera úmrtnosti v mikroregióne Spišský hrad – Podbranisko v roku 2014 dosiahla hodnotu 10,33‰, čo predstavuje 86 zomrelých. Najvyššia mortalita je v obciach

Lúčka (23,6‰), Studenec (21,62‰) a Harakovce (16,26‰). Na vymedzenom území sa vyskytuje aj obec, v ktorej neboli žiadny zomrelí (Pongrácovce) (tabuľka 8). Z celkového počtu zomrelých je 44 mužov (51,16%) a 42 žien (48,84%), z čoho vyplýva, že na skúmanom území prevláda fenomén mužskej nadúmrtnosti.

Tabuľka 8: Počet narodených, zomrelých a hrubé miery pôrodnosti a úmrtnosti v roku 2014

Poradové číslo obce	Názov obce	Počet živonarodených detí	Hrubá miera pôrodnosti	Počet zomrelých	Hrubá miera úmrtnosti
1	Baldovce	4	22,1	2	11,05
2	Beharovce	1	5,99	1	5,99
3	Bijacovce	13	13,9	4	4,28
4	Buglovce	1	3,68	2	7,37
5	Dúbrava	2	6,04	3	9,06
6	Granč - Petrovce	9	15	5	8,32
7	Harakovce	0	0	1	16,26
8	Jablonov	19	19	9	9
9	Korytné	2	21,6	2	21,62
10	Lúčka	2	16,9	1	8,44
11	Ordzovany	2	11,8	4	23,6
12	Pol'anovce	1	5,75	1	5,75
13	Pongrácovce	1	9,52	0	0
14	Spišské Podhradie	35	8,62	46	11,33
15	Studenec	2	4,12	5	10,29
16	Mikroregión	94	10,9	86	9,84

Zdroj: ŠÚ SR

Prirodzený prírastok v mikroregióne v roku 2014 predstavuje hodnotu 0,92‰, čo pri absolútnych hodnotách predstavuje 8 obyvateľov. Prirodzený prírastok je len v obciach Baldovce (2), Bijacovce (9), Granč – Petrovce (4), Jablonov (10 obyvateľov, čo je najvyššia hodnota v mikroregióne), Lúčka (1) a Pongrácovce (1). Naopak najvyšší prirodzený úbytok je v obciach Buglovce (-1), Dúbrava (-1), Harakovce (-1), Ordzovany (-2), Spišské Podhradie (-11) a Studenec (-3). V obciach Beharovce, Korytné a Pol'anovce nenastal prirodzený prírastok ani úbytok obyvateľstva.

2.3.4. Mechanický pohyb

Migrácia (sťahovanie) obyvateľstva patrí medzi procesy, ktoré vyvolávajú zmeny v počte, štruktúre, a rozmiestnení obyvateľstva na určitom území. Úhrn počtu prisťahovaných osôb - hrubá imigrácia (gross immigration) a vystťahovaných osôb - hrubá emigrácia (gross emigration) za určitú územnú jednotku (okres, kraj, atď.) v určitom čase (obyčajne za rok) sa nazýva hrubou migráciou. Depopulačné regióny, najmä niektoré vidiecke, migráciou nielenže strácajú obyvateľstvo, ale výsledkom odlivu mladých býva i strata prirodzenej populačnej dynamiky a rýchlejšie starnutie obyvateľstva.

Na migrácii (imigrácia, emigrácia) sa v mikroregióne Spišský hrad – Podbranisko v roku 2014 podieľalo 310 obyvateľov, z toho bolo 145 žien a 165 mužov. Na vymedzenom území nastal úbytok sťahovaním, ktorý dosiahol hodnotu -40 obyvateľov. Do obcí skúmaného územia sa prisťahovalo 135 obyvateľov, naopak odsťahovalo sa 175 obyvateľov. Prírastok sťahovaním nastal len v obciach Granč - Petrovce (10), Lúčka (12), Pongrácovce (11) a Studenec (15). Jedine v obci Baldovce nenastal žiadny pohyb sťahovaním, v ostatných obciach bol úbytok sťahovaním. Najvyššie hodnoty úbytku sťahovaním boli v meste Spišské Podhradie (-40) a obciach Bijacovce (-18), Beharovce (-8) a Ordzovany (-7) (tabuľka 9).

Tabuľka 9: Mechanický pohyb obyvateľstva v obciach mikroregiónu v roku 2014

Poradové číslo obce	Názov obce	Prisťahovaní	Vystťahovaní	Prírastok (úbytok) sťahovaním
1	Baldovce	1	1	0
2	Beharovce	0	8	-8
3	Bijacovce	5	23	-18
4	Buglovce	3	5	-2
5	Dúbrava	2	3	-1
6	Granč – Petrovce	15	5	10
7	Harakovce	0	4	-4
8	Jablonov	10	13	-3
9	Korytné	0	1	-1
10	Lúčka	16	4	12
11	Ordzovany	1	8	-7
12	Poľanovce	1	5	-4
13	Pongrácovce	11	0	11
14	Spišské Podhradie	45	85	-40
15	Studenec	25	10	15
20	Mikroregión	135	175	-40

Zdroj: ŠÚ SR

2.3.5. Celkový prírastok

Celkový prírastok obyvateľstva (Total increase) je teda súčtom prirodzeného prírastku obyvateľstva a migračného salda. Záporná hodnota sa označuje ako celkový úbytok obyvateľstva.

Celkový úbytok obyvateľstva v mikroregióne v roku 2014 bol na úrovni -36 obyvateľov, čo predstavuje Celkový prírastok obyvateľstva bol v obciach Baldovce (2), Granč – Petrovce (14), Jablonov (7), Lúčka (13), Pongrácovce (12) a Studenec (12). Celkový úbytok obyvateľstva bol v obciach Beharovce (-8), Bijacovce (-8), Buglovce (-3), Dúbrava (-2), Harakovce (-5), Korytné (-1), Ordzovany (-9), Poľanovce (-4) a v meste Spišské Podhradie (-51). V obciach Korytné, Lúčka a Pongrácovce nenastal celkový prírastok ani úbytok obyvateľstva.

Tabuľka 10: Celkový prírastok (úbytok) obyvateľstva v obciach mikroregiónu v roku 2014

Poradové číslo obce	Názov obce	Prirodzený prírastok	Prírastok (úbytok) sťahovaním	Celkový prírastok (úbytok)	Hrubá miera celkového prírastku
1	Baldovce	2	0	2	11,05
2	Beharovce	0	-8	-8	-47,9
3	Bijacovce	9	-18	-9	-9,64
4	Buglovce	-1	-2	-3	-11,05
5	Dúbrava,	-1	-1	-2	-6,04
6	Granč-Petrovce	4	10	14	23,29
7	Harakovce	-1	-4	-5	-81,3
8	Jablonov	10	-3	7	7
9	Korytné	0	-1	-1	-10,81
10	Lúčka	1	12	13	109,7
11	Ordzovany	-2	-7	-9	-53,1
12	Poľanovce	0	-4	-4	-22,99
13	Pongrácovce	1	11	12	114,29
14	Spišské Podhradie	-11	-40	-51	-12,56
15	Studenec	-3	15	12	24,69
16	Mikroregión	8	-40	-32	-3,66

Zdroj: ŠÚ SR

2.3.6. Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia

Pomer pohlaví má určité špecifiká vo väzbe na vekové kategórie. Keďže sa rodí viac chlapcov ako dievčat, nižších vekových kategóriách majú prevahu muži (do 43 rokov). Prevaha žien sa prejavuje u vyšších vekových kategórií (počnúc kategóriou 44 ročných), čo súvisí s fenoménom mužskej nadúmrtosti.

V mikroregióne Spišský hrad – Podbranisko v roku 2014 prevládalo ženské pohlavie, ktoré dosiahlo hodnotu 50,52%, čo pri absolútnych hodnotách predstavuje 4 424 žien a mužské pohlavie dosiahlo hodnotu 49,48%, čo predstavuje 4 333 mužov (tabuľka 11).

Tabuľka 11: Percentuálny a absolútny počet žien a mužov v mikroregióne v roku 2014

Poradové číslo obce	Názov obce	Muži	Ženy	Spolu	Muži (%)	Ženy (%)
1	Baldovce	82	97	179	45,81	54,19
2	Beharovce	87	91	178	48,88	51,12
3	Bijacovce	439	549	898	48,89	51,11
4	Buglovce	136	133	269	50,56	49,44
5	Dúbrava	170	176	346	49,13	50,87
6	Granč-Petrovce	299	302	601	49,75	50,25
7	Harakovce	35	31	66	53,03	46,97
8	Jablonov	483	497	980	49,29	50,71
9	Korytné	48	54	102	47,06	52,94
10	Lúčka	66	59	125	52,8	47,2
11	Ordzovany	86	80	166	51,81	48,19
12	Poľanovce	84	98	182	46,15	53,85
13	Pongrácovce	53	58	111	47,42	52,58
14	Spišské Podhradie	2 029	2 049	4 078	49,75	50,25
15	Studenec	243	247	490	49,59	50,41
16	Mikroregión	4 333	4 424	8 757	49,48	50,52

Zdroj: ŠÚ SR

2.3.7. Štruktúra obyvateľstva podľa veku

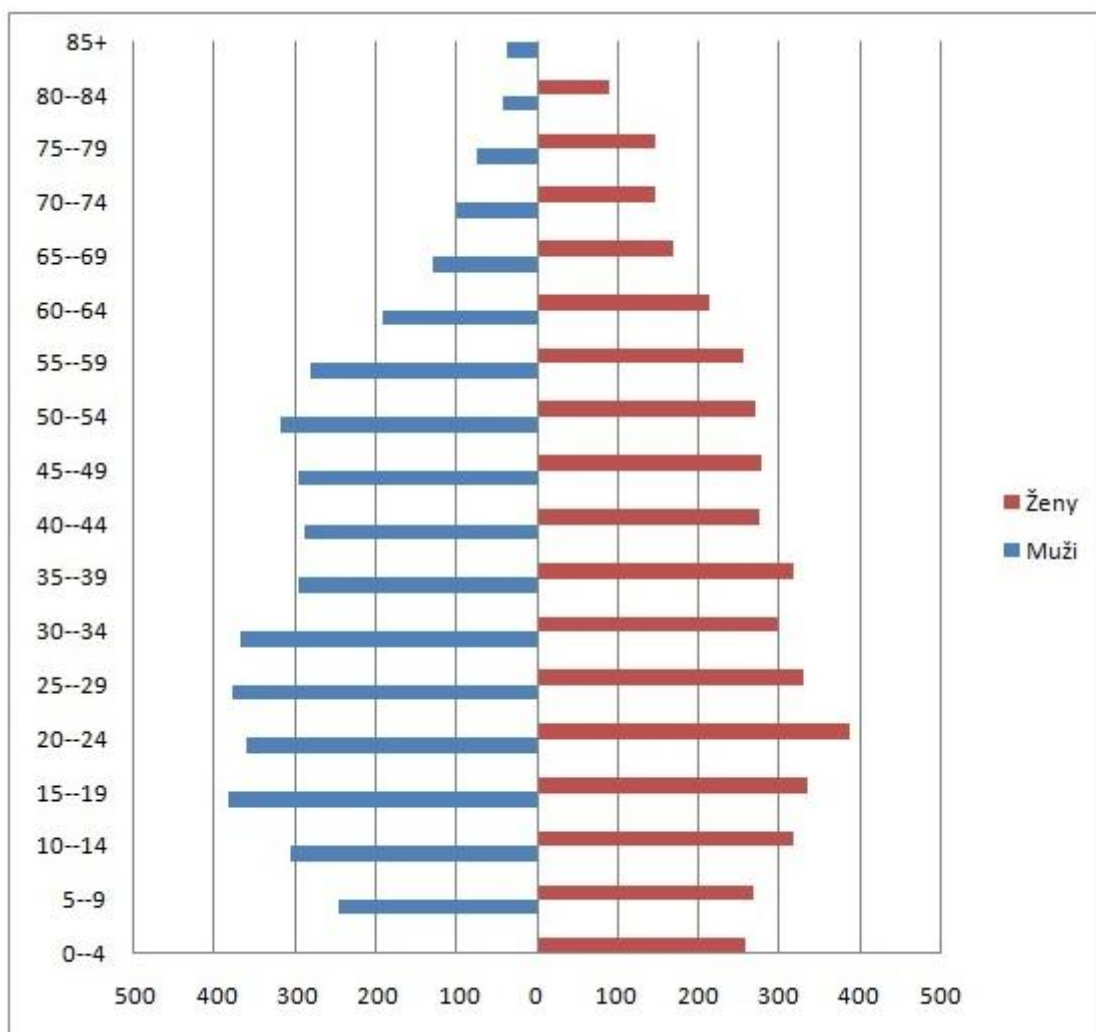
Vekovú štruktúru obyvateľstva a procesy jej formovania možno považovať za demografický jav s dost' vysokým stupňom komplexnosti. Na rozdiel od početnej skupiny javov, ktoré sa vzťahujú iba na určitú časť populácie (sobášnosť, rozvodovosť, fertilita, vzdelanie obyvateľstva a i.), formovanie vekovej štruktúry a jej zmeny sa dotýkajú všetkých obyvateľov. Komplexnosť vekovej štruktúry obyvateľstva sa prejavuje i v jej

multikauzálnych vzťahoch s mnohými populačnými i spoločenskými javmi. Vo vekovej štruktúre sa odráža vývoj základných populačných procesov napr. pôrodnosti, úmrtnosti a migračných pohybov. Na druhej strane, veková štruktúra každej populácie môže výrazne ovplyvňovať vývoj úrovne mnohých populačných javov a procesov (okrem uvedených i sobášnosti, potenciálu pracovných síl a pod.).

Veková pyramída má zúženú základňu, ktorá je dôsledkom stáleho znižovania počtu narodených. Zobrazuje regresívny typ vekovej štruktúry, v ktorom je relatívne malá detská zložka obyvateľstva a populácia má nedostatočnú reprodukciu.

Zo zhodnotenia jednotlivých vekových kategórii mužov a žien v regióne vyplýva, že do veku 60 rokov prevláda mužská zložka obyvateľstva. Najpočetnejšími vekovými kategóriami sú 20-24 (745 obyvateľov), 15-19 (716 obyvateľov) a 25-29 (704 obyvateľov).

Graf 1: Veková pyramída v mikroregióne Spišský hrad – Podbranisko z roku 2014

Zdroj: ŠÚ SR

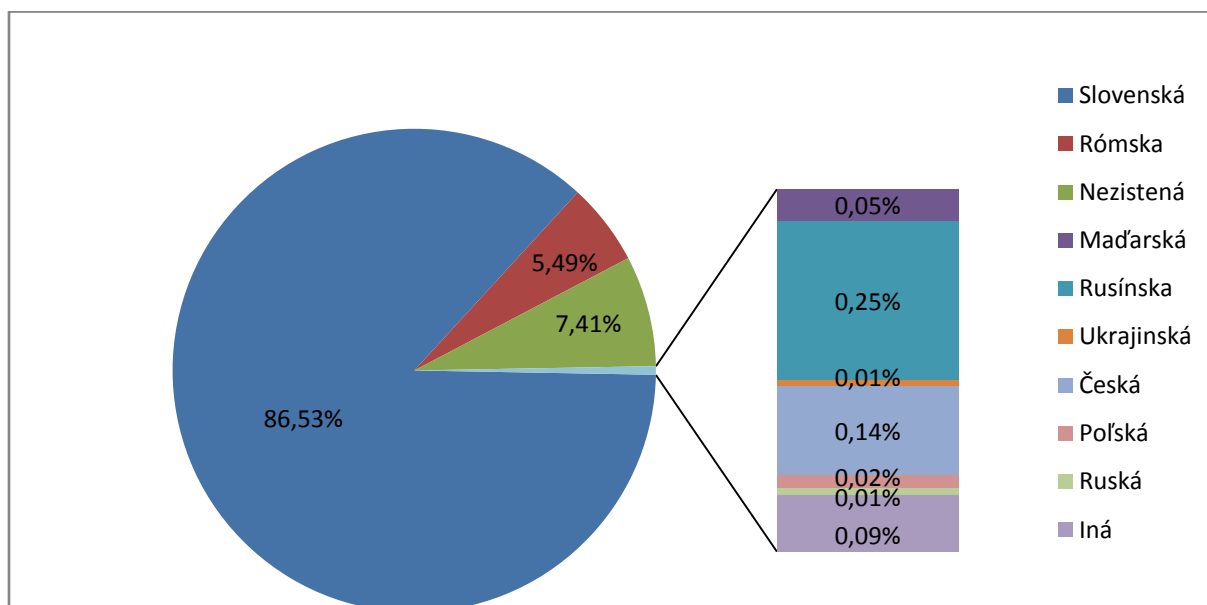

2.3.8. Národnostná štruktúra obyvateľstva

Subjektívne prehlásenie o príslušnosti k národu, s ktorým sa sčítaná osoba cíti späť, bez ohľadu na ostatné aspekty, napr. materinskú reč, má charakter slobodného rozhodnutia, ale môže byť spochybňované. Komparáciu výsledkov sčítaní komplikuje aj metodický rozdiel v evidencii obyvateľov - od sčítania v roku 1961 sa zisťovalo trvalo bývajúce obyvateľstvo a v predchádzajúcich sčítaniach obyvateľstvo prítomné.

Z výsledkov SODB v roku 2011 vyplýva, že výrazne najpočetnejšou národnosťou v mikroregióne je slovenská (86,53%), ďalej s odstupom nasleduje rómska (5,49%), rusínska (0,25%), česká (0,14%), maďarská (0,05%), poľská (0,02%), ukrajinská a ruská (0,01%), nemecká (0,001%), ostatné a nezistené tvoria hodnotu 7,5% (graf 1). V skúmanom území je jediná obec (Harakovce), v ktorej žijú len obyvatelia slovenskej národnosti. Najpestrejšia národnostná štruktúra je v Spišskom Podhradí, kde sa obyvateľstvo prihlásilo až k siedmim národnostiam (slovenská, maďarská, rómska, rusínska, ukrajinská, česká, poľská a ukrajinská). Vysoký podiel tvorí nezistené obyvateľstvo. Dôvodom tak vysokej hodnoty nezistenej národnosti (7,41%) môže byť aj negramotnosť rómskeho obyvateľstva a zmena metodiky sčítania obyvateľstva. Rómska národnosť sa vyskytuje v obciach Bijacovce (10,02%), Jablonov (22,32%), Ordzovany (1,2%) a Spišské Podhradie (4,17%). Ostatné národnosti sa v jednotlivých obciach vyskytujú v nízkych hodnotách.

Graf 2: Národnostná štruktúra obyvateľstva v mikroregióne Spišský hrad - Podbraniskov roku 2011

Zdroj: SODB v roku 2011

2.3.9. Religiózna štruktúra obyvateľstva

Náboženská (religiózna) štruktúra obyvateľstva je dôležitým kultúrnym znakom spoločnosti, ktorý má dlhodobý vplyv na správanie obyvateľov nielen z hľadiska demografického. Religióznou štruktúrou na území Slovenska ovplyvňovali viaceré činitele demografickej, politickej a sociálnej povahy vrátane výchovného pôsobenia cirkví a ateistickej propagandy.

Podľa posledného SODB v roku 2011 prevládalo v mikroregióne rímskokatolícke náboženstvo, ktoré dosiahlo hodnotu 85,12%.

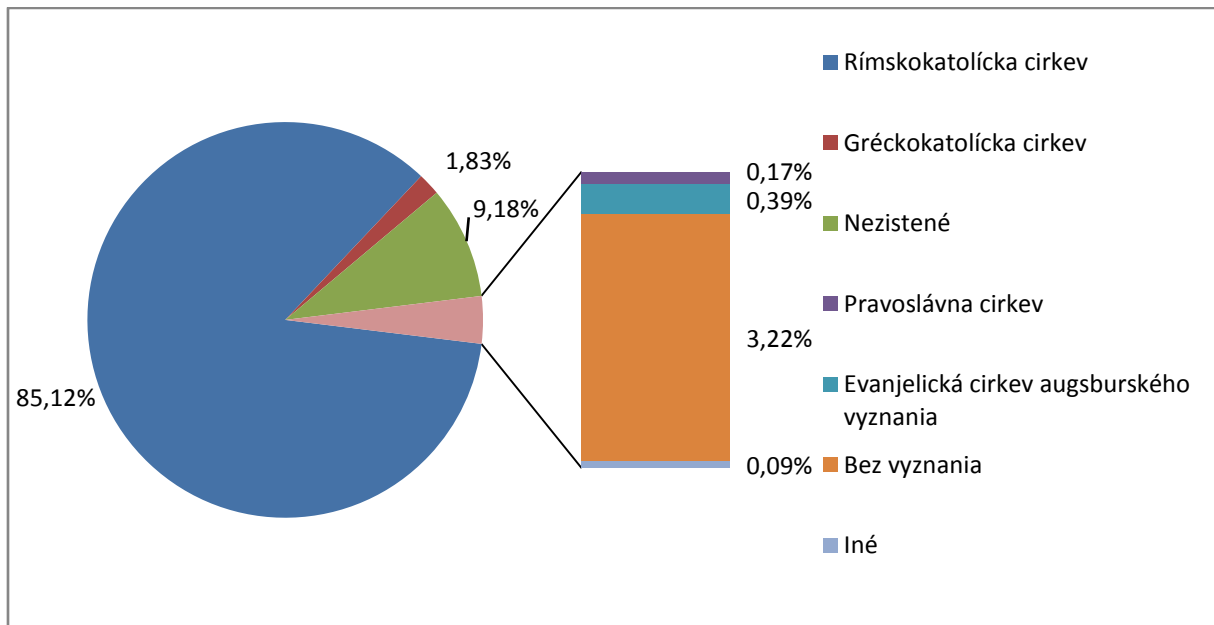

Obr. 5: Rímskokatolícky kostol Narodenia Panny Márie v Spišskom Podhradí

Ostatné náboženstvá (evanjelické, gréckokatolícke, pravoslávne) nedosiahli hodnotu vyššiu ako 2%. Bez vyznania náboženstva je 3,22% obyvateľstva. U 9,18% obyvateľstva sa náboženstvo nezistilo (graf 5). Rímskokatolícka homogenita je v dvoch obciach mikroregiónu (Harakovce, Pongrácovce). Druhým najrozšírenejším náboženstvom v obciach je gréckokatolícke vyznanie (1,83%), najvyšší podiel je v meste Spišské Podhradie (2,85%) a

v obciach Bijacovce (2,01%), Jablonov (1,33%). Evanjelické náboženstvo má svojich veriacich v obciach Baldovce (0,56%), Bijacovce (0,22%), Granč - Petrovce (0,67%), Poľanovce (0,55%) a v meste Spišské Podhradie (0,64%). Pravoslávne náboženstvo dosiahlo hodnotu 0,17%. Podiel obyvateľstva bez náboženského vyznania predstavuje hodnotu 3,22%. Nezistené vierovyznanie obyvateľstva tvorí hodnotu 9,18%.

Graf 3: Religiózna štruktúra obyvateľstva v mikroregióne Spišský hrad – Podbranisko v roku 2011

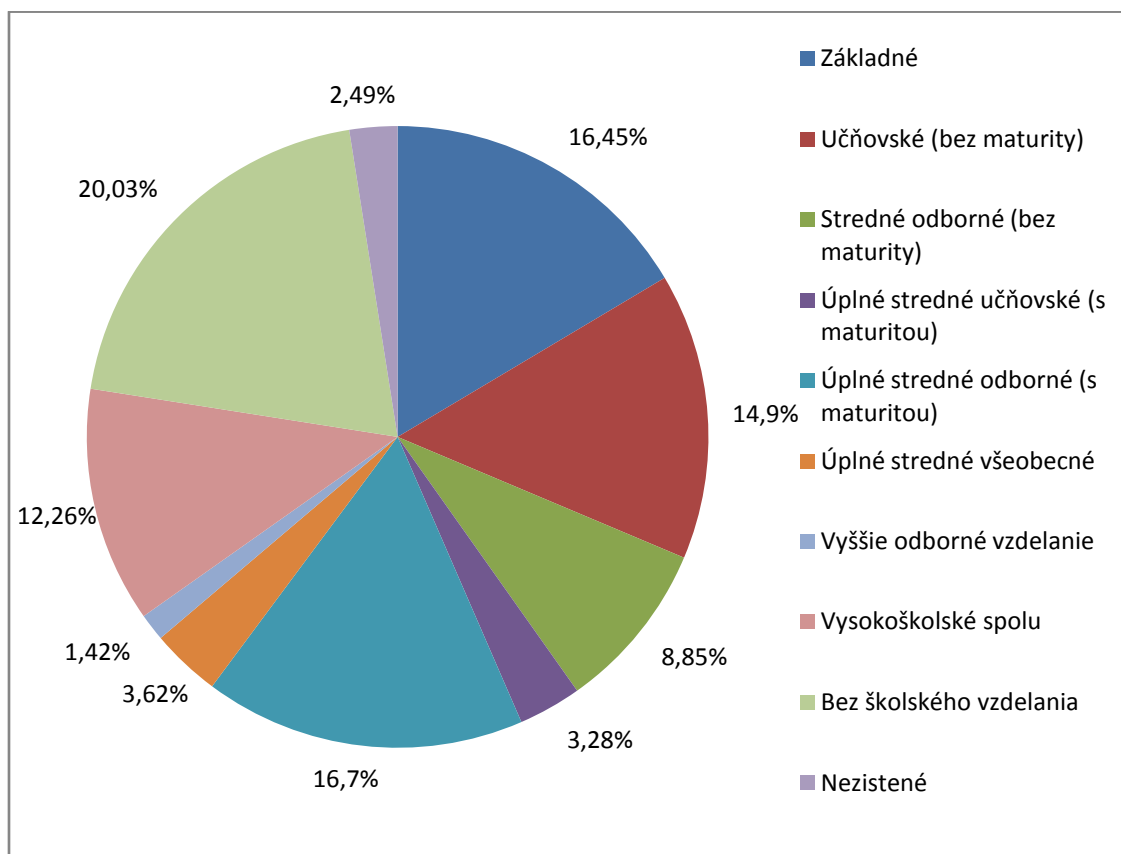
Zdroj: SODB v roku 2011

2.3.10. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva je odrazom stupňa rozvoja spoločnosti, jeho ekonomickej a sociálnej vyspelosti. Vzdelanosť obyvateľstva závisí predovšetkým od vzdelávacej sústavy spoločnosti.

Z výsledkov SODB v roku 2011 môžeme vidieť, že najväčší podiel na vzdelanostnej štruktúre v skúmanom území má obyvateľstvo bez vzdelania (20,03%) ukončeným základným vzdelaním (34,91%) (graf 4). Druhou najpočetnejšou skupinou je obyvateľstvo s ukončeným vzdelaním úplným stredným odborným s maturitou (16,7%). Ďalej nasleduje obyvateľstvo so základným vzdelaním, ktoré dosiahlo hodnotu 17,45%. Vysokoškolský vzdelané obyvateľstvo sa na vzdelanostnej štruktúre podieľa 12,26%.

Graf 4: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v mikroregióne Spišský hrad - Podbranisko v roku 2011

Zdroj: SODB 2011

Z výsledkov SODB v roku 2001 môžeme vidieť, že najväčší podiel na vzdelanostnej štruktúre v skúmanom území má obyvateľstvo s ukončeným základným vzdelaním (34,91%). Druhou najpočetnejšou skupinou je obyvateľstvo s ukončeným vzdelaním učňovským bez maturity (23,5%). Ďalej nasleduje obyvateľstvo s úplným stredným odborným vzdelaním s maturitou, ktoré dosiahlo hodnotu 15,41%. Vysokoškolský vzdelané obyvateľstvo sa na vzdelanostnej štruktúre podieľa 4,54%. Táto zložka obyvateľstva má najvyššie hodnoty v obciach Studenec (6,31%) a Spišské Podhradie (5,26%). Bez udania stupňa ukončeného vzdelania je 1,73% obyvateľstva. Bez žiadneho ukončeného vzdelania sú 2,54% obyvateľstva mikroregiónu.

Výrazné rozdiely vzdelanostnej štruktúry obyvateľstva, hlavne obyvateľstva so základným vzdelaním a obyvateľstva bez vzdelania medzi SODB 2001 a SODB 2011 môžu byť spôsobené zmenou metodiky pri sčítaní obyvateľstva.

2.3.11. Ekonomická štruktúra obyvateľstva

Práca ako základ ekonomického výrobného procesu ovplyvňuje život človeka, ktorý prostredníctvom nej vytvára trvalé hodnoty, ovplyvňuje svoje okolie a nadväzuje kontakty s inými ľuďmi.

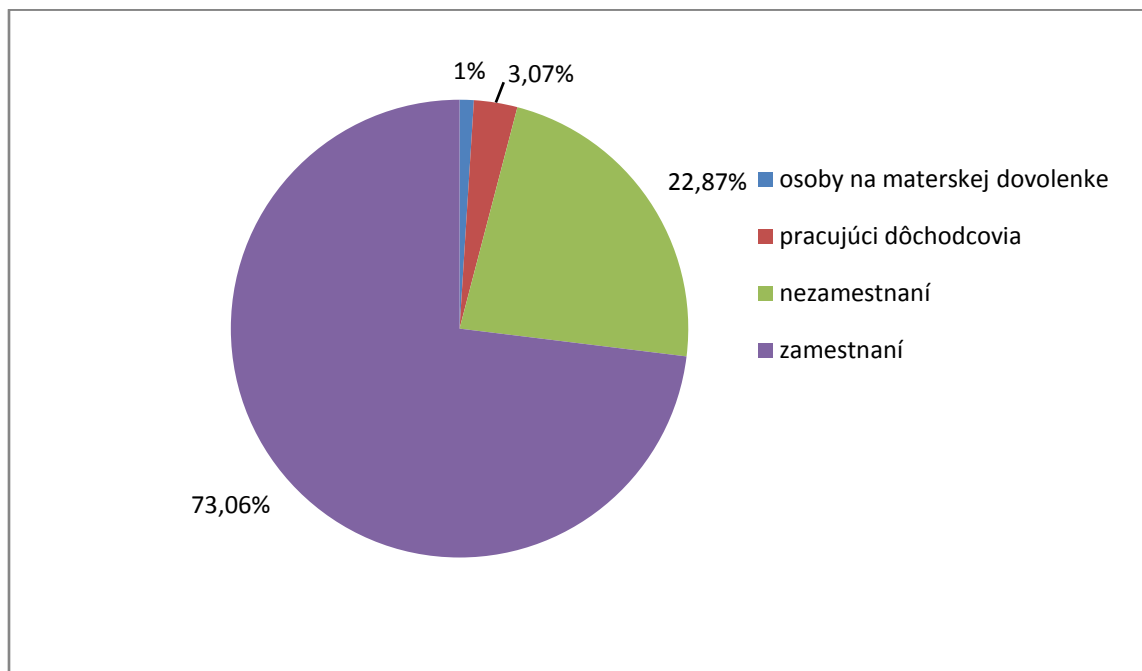
Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity delíme na:

1. ekonomicky aktívne obyvateľstvo – sem patria osoby zárobkovo činné a nezamestnané

2. ekonomicky neaktívne obyvateľstvo - do tejto kategórie patria pomáhajúci členovia rodiny, osoby oslobodené od povolania (dočasne ekonomicky neaktívni obyvatelia), pripravujúci sa na povolanie, deti, ženy v domácnosti, ostatní rodinní príslušníci, dôchodcovia, rentieri a osoby vo verejnej starostlivosti.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo predstavovalo v roku 2011 v mikroregióne 44,44%, čo pri absolútnych hodnotách predstavuje 3 913 obyvateľov. Z toho 73,06% je pracujúcich (2859 obyvateľov), 22,87% nezamestnaných (895 obyvateľov), 1% na materskej dovolenke (39 obyvateľov) a 3,07% pracujúcich dôchodcov (120 obyvateľov) (graf 5). Najvyššia zamestnanosť je v obciach Beharovce (85,71%), Ordzovany (85,48%) a Granč - Petrovce (84,43%). Naopak najvyššia nezamestnanosť je v obciach Jablonov (36,97%), Bijacovce (25,56%) a v meste Spišské Podhradie (23,96%). Vysoká nezamestnanosť v týchto obciach a meste Spišské Podhradie súvisí s početnou rómskou národnosťou. Najviac obyvateľov na materskej dovolenke je v obciach Baldovce (3,66%), Poľanovce (2,7%) a Buglovce (2,36%). Bez obyvateľov na materskej dovolenke sú obce Dúbrava, Harakovce, Korytné, Lúčka, Pongrácovce a Studenec. Najvyšší počet pracujúcich dôchodcov je v obciach Pongrácovce (12,77%), Korytné (5,66%) a Harakovce (3,85%).

Graf 5: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo v mikroregióne Spišský hrad – Podbranisko v roku 2011

Zdroj: SODB 2011

Obr. 6: Výrobné haly závodu Minerálne vody a.s. v Baldovciach

2.4. Sociálna infraštruktúra územia

2.4.1. Sieť škôl a zariadení pre vzdelávacie aktivity

Súčasnú vzdelávaciu štruktúru v SR tvoria predškolské zariadenia, základné školy, stredné školy, učilištia pre žiakov, ktorí pred dokončením školopovinnosti neskončili úplnú základnú, špeciálne školy, školy pre záujmové vzdelávanie a zariadenia ďalšieho vzdelávania. Zriaďovateľom menovaných školských, predškolských a záujmových organizácií sú samosprávne kraje, obce, cirkev a Ministerstvo školstva SR.

Poslaním materskej školy je dopĺňať rodinnú výchovu o výchovno – vzdelávaciu činnosť zameranú na všestranný rozvoj osobnosti dieťaťa a vytvárať podmienky na zaškolenie detí. Zo sociálneho hľadiska zohráva predškolská výchova dôležitú úlohu pri vyrovnávaní rozdielov medzi deťmi z rozličného socio-ekonomického a kultúrneho prostredia. V prospech posilňovania predškolskej výchovy je aj privykanie budúcich školákov na školské povinnosti. Z ekonomického aspektu predškolské zariadenia predstavujú nástroj umožňujúci zaradenie rodičov do skupiny ekonomicky aktívneho obyvateľstva. V mikroregióne Spišský hrad – Podbranisko na nachádza sedem materských škôl a to dve v meste Spišské Podhradie a v obciach Bijacovce, Buglovce, Dúbrava, Granč – Petrovce, Jablonov a Studenec. Ide o spádové obce, ktoré patria k väčším v mikroregióne.

Tabuľka 12: Materské školy v mikroregióne v školskom roku 2014/2015

P č	Názov	Obec	Počet tried	Počet detí
1	MŠ Májová 54	Spišské Podhradie	7	144
2	MŠ Bijacovce	Bijacovce	2	33
3	MŠ Buglovce	Buglovce	1	13
4	MŠ Dúbrava	Dúbrava	1	7
5	MŠ Granč - Petrovce	Granč -Petrovce	2	32
6	MŠ Jablonov	Jablonov	1	22
7	MŠ Studenec	Studenec	1	16

Zdroj: internet

Základné školy zabezpečujú poskytovanie základného vzdelania a pripravujú žiakov pre ďalšie štúdium a prax. V rámci preneseného výkonu štátnej správy sa základné školy zriaďujú a zrušujú obcami (štátne ZŠ), štátom uznanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami (cirkevné ZŠ) a inými právnickými a fyzickými osobami (súkromné ZŠ). Na území mikroregiónu sa nachádzajú dve základné školy s druhostupňovou výučbou v Spišskom Podhradí. V obciach Bijacovce, Buglovce, Dúbrava, Granč – Petrovce a Jablonov

sú školy s prvostupňovou výučbou. Deti z obcí Baldovce, Beharovce, Buglovce, Granč – Petrovce, Korytné, Ordzovany, Poľanovce, Pongrácovce a Studenec navštevujú základnú školu na Školskej ulici 3. Deti z obci Bijacovce, Dúbrava, Harakovce, Jablonov a Lúčka navštevujú základnú školu na Palešovom námestí 9.

Tabuľka 13: Základné školy v mikroregióne v školskom roku 2014/2015

P č	Názov	Obec	Počet tried	Počet detí
1	ZŠ Školská 3	Spišské Podhradie	19	379
2	ZŠ Palešovo nám. 9	Spišské Podhradie	12	284
3	ZŠ Bijacovce	Bijacovce	4	55
4	ZŠ Dúbrava	Dúbrava	2	20
5	ZŠ Granč - Petrovce	Granč -Petrovce	3	37
6	ZŠ Jablonov	Jablonov	3	57

Zdroj: internet

Základná umelecká škola zabezpečuje umeleckú výchovu a vzdelávanie podľa vzdelávacieho programu odboru vzdelávania prevažne pre žiakov základnej školy. Organizuje aj štúdium pre deti vo veku pred plnením povinnej školskej dochádzky, žiakov stredných škôl a dospelých. Základná umelecká škola v Spišskom Podhradí je plne organizovaná. Školu navštevujú v súčasnosti žiaci, ktorým je poskytnuté vyučovanie vo všetkých umeleckých odboroch (hudobný, výtvarný, tanečný a literárno – dramatický odbor). V školskom roku 2014/2015 navštevovalo školu 316 žiakov.

Stredné školy poskytujú žiakom nižšie stredné odborné vzdelanie, stredné odborné vzdelanie, úplné stredné všeobecné vzdelanie a úplné stredné odborné vzdelanie a pripravujú ich na výkon povolání a činností v hospodárstve, správe, kultúre, umení a v ostatných oblastiach života; pripravujú žiakov aj na štúdium na vysokých školách. Na území mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko sa nachádza jediná stredná škola a to Stredná odborná škola v Bijacovciach. Sídli v areáli kaštieľa Csaakyovcov. V prevažnej miere je zameraná na prípravu absolventov na prácu v lesnom hospodárstve. Škola dostatok vhodných pracovísk pre odborný výcvik v okolitých lesoch. Žiaci majú možnosť ubytovania v školskom internáte (bunkový systém ubytovania, 2-3 posteľové izby a vlastné sociálne zariadenie). Škola má vlastný športový areál: futbalové ihrisko, tenisový kurt, krytá strelnica pre malokalibrovky, telocvična s posilňovňou. Škola má zriadenú Autoškolu pre prípravu na získanie vodičského oprávnenia pre skupiny A,M,T,B,C.

Na území mikroregiónu sa nachádza Kňazský seminár biskupa Jána Vojtáššáka Katolíckej univerzity. Študenti tu majú na výber študijne programy Katolícka teológia a Sociálna práca.

2.4.2. Sieť zdravotníckych zariadení

Zdravie ľudí je základnou podmienkou úspešného rozvoja každej spoločnosti. Ako univerzálna hodnota a základné ľudské právo predstavuje základný ekonomický zdroj nielen pre jedinca, ale aj pre celú spoločnosť. Základným poslaním zdravotníctva je navrátiť zdravie chorým, udržiavať a zlepšovať kvalitu zdravia všetkým klientom. V minulosti model zdravotnej starostlivosti, v ktorom štát prevzal úplnú zodpovednosť za zdravie ľudí charakterizovalo centrálné riadenie zdravotníctva a štátny monopol na poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Základnou zmenou v súčasnom období je koncepcia, podľa ktorej je každý občan zodpovedný za svoje zdravie, pričom štát sa sústreďuje predovšetkým na vytváranie legislatívneho prostredia pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti v štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadeniach, na opatrenia v oblasti ochrany a podpory zdravia, pri zabezpečovaní dostupnosti zdravotnej starostlivosti, kontrole jej kvality, organizovaní celospoločenských preventívnych programov a pod. V budúcnosti možno očakávať ďalšie zmeny v závislosti najmä od sociálnych, ekonomických a politických faktorov.

Základné zdravotné služby pre obyvateľov mikroregiónu Spišský hrad - Podbranisko sú sústredené jedine v Spišskom Podhradí. Nachádzajú sa tu tri štátne ambulancie všeobecných lekárov pre dospelých, dve ambulancie všeobecných lekárov pre deti a mládež a taktiež dva stomatologické ambulancie. Výdaj liekov je zabezpečený dvoma lekárňami v centre mesta. Najbližšie nemocnice sa nachádzajú v mestách Krompachy (14km), Levoča (16km), Spišská Nová Ves (23km), Prešov (40km) a Poprad (43km). Najbližšia pohotovostná služba sa nachádza v nemocnici s poliklinikou v Levoči.

2.4.3. Zariadenia a služby v oblasti sociálnej starostlivosti

Sociálna pomoc je jedným z troch základných prvkov systému sociálnej ochrany občana. Systém sociálnej ochrany v SR je tvorený nielen sociálnou pomocou, ale aj sociálnym poistením a štátnou sociálnou podporou. Vo vzťahu k náhrade pracovného príjmu má sociálna pomoc iba doplnkový charakter. Do subsystému sociálnej pomoci sa občan dostáva až vtedy, keď mu prvé dva subsystémy sociálnej ochrany nedokážu nahradiť výpadok pracovných príjmov aspoň do tej miery, aby pokryli jeho základné životné potreby. Kým dávky

sociálneho poistenia a štátnej sociálnej podpory sa poskytujú na základe všeobecne definovaných kritérií a pri splnení týchto kritérií sú nárokovateľne, sociálna pomoc sa poskytuje na základe individuálneho posúdenia sociálnej situácie občana a jeho rodiny.

Domov sociálnych služieb sv. Jána z Boha v Spišskom Podhradí je koedukované zariadenie s celoročnou formou pobytu, ktorý poskytuje sociálne služby dospelým fyzickým osobám, ktoré sú z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu alebo ťažkého zdravotného postihnutia odkázané na pomoc inej fyzickej osoby. Domov je umiestnený v dvoch lokalitách - v hlavnom objekte na Hviezdoslavovej ulici (98 prijímateľov) a v Zariadení podporovaného bývania na Štúrovej ulici (11 prijímateľov). Celková kapacita zariadenia je teda 109 prijímateľov. O ich spokojnosť sa stará 59 zamestnancov, z ktorých 36 je odborných. Organizačne sa zariadenie člení na tri úseky: úsek ekonomiky a vnútornej prevádzky, úsek sociálnej práce a opatrovateľskej starostlivosti, úsek stravovacej prevádzky. Zariadenie podporovaného bývania je samostatnou organizačnou jednotkou. Zariadenie ponúka pre prijímateľov množstvo podporných rehabilitačných terapií, kde prijímateľ môže zmysluplne tráviť svoj čas a čo najviac sa integrovať do normálneho života. Majú tiež vytvorené podmienky pre šport a relaxačné aktivity a doliečovanie sa v jednotlivých rehabilitačných pracoviskách.

Dom Charitas sv. Jána Bosca Spišské Podhradie – Spišská Kapitula sa stará o vytvorenie čo najlepších podmienok pre zaopatrenie intelektuálnych, hmotných a sociálnych potrieb kňazov a ostatných klientov, zvlášť v čase pokročilého veku, staroby a choroby.

Domov sociálnych služieb Domovina-n.o. Žehra – časť Hodkovce je zariadenie prispôbené pre prijímateľov mužov od 18-násť rokov. Kapacita prijímateľov v sociálnom zariadení je 100 prijímateľov s mentálnym postihnutím a 12 prijímateľov s diagnózou schizofrénia. Zariadenie je v celoročnej prevádzke 24 hodín denne. O spokojnosť prijímateľov v zariadení sa stará spolu v priemere 65 zamestnancov. Areál zariadenia tvoria Kaštieľ – ubytovacia časť pre prijímateľov a otvorená expozícia pre turistov, administratívne budovy – kancelárie vedenia zariadenia, jedáleň, kuchyňa, denné miestnosti pre prijímateľov, pavilón – klubovňa pre voľno časové aktivity prijímateľov, hospodárske budovy – ustajňovacie priestory, skleníky, remeselné dielne.

V roku 2015 bolo v Spišskom Podhradí otvorené nové komunitné centrum. Slúži hlavne obyvateľom mesta a z blízkych osád začleniť sa k majoritnej spoločnosti. Pre deti vznikli tvorivé dielne, ktoré pomôžu najmenším pri získavaní zručností. Mamičky by sa v tomto centre mali zdokonaľiť v domácich prácach ako varenie, pranie, žehlenie a pri získavaní hygienických návykov.

Komunitné centrum Človek v tísní Slovensko, pobočka Spišské Podhradie je nezisková organizácia, ktorá pôsobí na Slovensku od roku 2004. Svojou činnosťou sa usiluje o budovanie otvorenej, tolerantnej a inkluzívnej spoločnosti, v ktorej má každý jednotlivec rovnaké šance a príležitosti. Snažia sa prinášať nové riešenia a postupy, a tým zmiernovať spoločenské konflikty založené na predsudkoch a neznášanlivosti. Aktívne sa podieľajú na vytváraní spoločnosti, v ktorej sú kultúrne, etnické, rasové a iné odlišnosti zdrojom obohatenia, a nie konfliktov.

2.4.4. Bytový a domový fond

Najpriaznivejšie podmienky na trvalejšie osídlenie na Spiši poskytovala vo včasnú stredovekom období najmä Hornádska kotlina. Jej stredná časť tvorí najstaršiu sídliskovú vrstvu spomínaného regiónu. Ovplyvnili to predovšetkým klimatické pomery a bonita pôdy. Prítomnosť Slovanov na Spiši je spoľahlivo archeologicky doložená od 8. storočia. Správnym centrom oblasti sa v tomto období stalo hradisko na Čingove (Slovenský raj). V blízkosti Spišského hradu k najstarším sídlam patria Jablonov (1249), Spišské Podhradie (1249), Bijacovce (1258), Ordzovany (1260) atď.

Na vymedzenom území je vidiecko mestská sídelná štruktúra s prevažne poľnohospodárskou funkciou. Charakteristická je ulicová a potočná zástavba obcí, prevažne poľnohospodárskeho charakteru, súvisí s vývojom sídiel v 18. a 19. storočí, keď sa staršie osídlenie intenzifikovalo. Usporiadanie sídiel bolo sprvu voľnejšie, bez výrazných urbanistických kritérií, stále však rešpektovalo prevažne prírodné a geografické pomery. Hospodárske usadlosti sa situovali pôvodne v intraviláne, mimo neho sa výnimočne povoľovala výstavba mlynov, krčiem, horární, čo bolo spojené s výsadamí.

Mesto Spišské Podhradie s pôvodne väčším centrálnym námestím má rastlú štruktúru okolo vidlice hlavných ciest a potoka. V druhej polovici 20. storočia bolo na mieste vnútro blokových zadných častí parciel vybudované sídlisko Hrad a panelové domy (Štúrova ulica) medzi Spišskou Kapitulou a Spišským Podhradím. Spišská Kapitula bola vybudovaná ako špecifický celok – centrum spišského prepošstva a neskôr kapituly. Svojím opevnením a dominantou kostola je výrazným urbanistickým akcentom. Sídlam v mikroregióne Spišský hrad – Podbranisko patria ku kompaktným sídlam.

Najviac obcí na skúmanom území patrí do veľkostnej kategórie 0 až 199 obyvateľov (8 obcí). Do veľkostnej kategórie 200 až 499 patria tri obce (Buglovce, Dúbrava, Studenec). Do ďalšej kategórie (500 – 999 obyvateľov) patria obce Bijacovce a Granč – Petrovce. Obec

Jablonov patrí do veľkostnej kategórie 1000 – 1999 obyvateľov. Mesto Spišské Podhradie patrí do veľkostnej kategórie 2000 až 4999 obyvateľov.

Z posledného sčítania obyvateľov domov a bytov v roku 2011 sa na území mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko nachádzalo 2 223 obydli, z toho 2 160 obývaných a 30 kolektívnych obydli.

Tabuľka 14: Počet obydli a trvalo obývaných domov v mikroregióne v roku 2011

Poradové číslo obce	Názov obce	Typ obydli (spolu)	Obývané byty	Kolektívne obydli	Nezistené
1	Baldovce	56	48	0	8
2	Beharovce	39	39	0	0
3	Bijacovce	201	195	2	4
4	Buglovce	59	59	0	0
5	Dúbrava	82	82	0	0
6	Granč-Petrovce	149	146	2	1
7	Harakovce	15	15	0	0
8	Jablonov	266	265	0	1
9	Korytné	25	25	0	0
10	Lúčka	30	29	0	1
11	Ordzovany	51	51	0	0
12	Poľanovce	50	47	1	2
13	Pongrácovce	25	25	0	0
14	Spišské Podhradie	1043	1004	25	14
15	Studenc	132	130	0	2
16	Mikroregión	2223	2160	30	33

Zdroj: ŠÚ SR

2.4.5. Sieť športových a kultúrnych zariadení

Najväčší počet športovísk sa nachádza v Spišskom Podhradí pri základných školách. Pri základnej škole, Školská 3 sa nachádza športový areál zo štyrmi multifunkčnými ihriskami. V školách sú telocvične, ktoré sú prístupné aj pre verejnosť. Taktiež sa tu nachádza niekoľko detských ihrísk, ktoré sú rozmiestnené po celom meste. Priamo pod Spišským hradom je situovaný futbalový štadión s hokejovým ihriskom, kde je plánovaná výstavba umelej ľadovej plochy. Futbalové ihriska sa nachádzajú v obciach Bijacovce, Dúbrava, Granč – Petrovce, Jablonov a Studenc. Detské a multifunkčné ihriska sa nachádzajú v obciach Baldovce, Beharovce, Bijacovce, Buglovce, Dúbrava, Granč- Petrovce, Korytné, Lúčka, Ordzovany a Poľanovce. Telocvične a posilňovne sa nachádzajú v obciach Beharovce, Bijacovce, Dúbrava, Granč – Petrovce, Jablonov, Lúčka a Studenc.

Tabuľka 15: Vybavenie obcí pre voľno časové aktivity v mikroregióne

Por. číslo	Obec	Multifunkčné ihrisko	Detské ihrisko	Telocvičňa	Posilňovňa	Futbalové ihrisko	Klubovňa
1	Baldovce	áno	áno	-	-	-	-
2	Beharovce	áno	áno	-	áno	-	-
3	Bijacovce	áno	áno	áno	áno	áno	-
4	Buglovce	áno	áno	-	-	-	áno
5	Dúbrava	áno	-	áno	-	áno	-
6	Granč - Petrovce	áno	áno	áno	-	áno	-
7	Harakovce	-	-	-	-	-	-
8	Jablonov	-	áno	áno	-	áno	-
9	Korytné	áno	-	-	-	-	-
10	Lúčka	-	-	-	áno	-	áno
11	Ordzovany	áno	-	-	-	-	-
12	Poľanovce	-	áno	-	-	-	-
13	Pongrácovce	-	áno	-	-	-	-
14	Spišské Podhradie	áno	áno	áno	áno	áno	-
15	Studenc	nie	nie	áno	áno	áno	-

Zdroj: Vlastné spracovanie

Kultúrny život v mikroregióne zabezpečuje hlavne Mestské kultúrne stredisko v Spišskom Podhradí. Podieľa sa na príprave kultúrnych podujatí počas celého roka. Nadobúda predmety kultúrnej hodnoty, ktoré ako zbierkové predmety odborne spravuje, vedecky skúma a sprístupňuje verejnosti najmä na účely štúdiá, poznávania, vzdelávania a estetického zážitku špecifickými prostriedkami múzejnej komunikácie. Plní úlohy na úseku podpory cestovného ruchu, t. j. vyvíja aktivity smerujúce k zvýšeniu počtu domácich a zahraničných návštevníkov, predĺženiu ich pobytu na území mesta a zvýšeniu ich prínosu pre rozvoj mesta.

V regióne sú veľmi populárne kultúrne podujatia zamerané na folklór, ľudové tradície, gastronómiu a šport. K najvýznamnejším patria Spišské folklórne slávnosti, Spišský Jeruzalem, Festival vína a medu/VIA REGIA, Turistický pochod Dúbrava - NPR Rajtopiky a Dúbravské pirohy, UNESCO CUP, Podhradské trhy, 20 Mierových kilometrov okolo Spišského hradu, Dni sv. Huberta a ďalšie.

2.5. Technická infraštruktúra územia

2.5.1. Doprava

Doprava a telekomunikácie predstavujú najdôležitejšiu súčasť hospodárstva štátu. Sú predpokladom pre celkový rozvoj hospodárstva, urýchľujú difúziu inovácií a zavádzanie nových technológií do ekonomiky štátu. Doprava ma veľký význam nielen pre ekonomický, ale aj pre kultúrny rozvoj spoločnosti a regiónov. Dopravné systémy jednotlivých krajín sú v úzkom vzťahu s úrovňou ich hospodárstva. Vyspelé štáty sveta majú moderné, vysoko účinné systémy spojov, ktoré zabezpečujú efektívnu, rýchlu a spoľahlivú prepravu osôb, nákladov a informácií. U dopravy ide spravidla o veľmi zložitý, vzájomne prepojený systém všetkých druhov dopravy, vrátane kozmických satelitov.

Z dopravného hľadiska sa všetky obce mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko nachádzajú v blízkosti cesty prvej triedy I/18 z Popradu do Prešova. Na vymedzenom území sa nachádzajú diaľničné úseky D1 Beharovce – Branisko v dĺžke 7 km (v jednom profile), Beharovce – Studenec v dĺžke 3,3 km (v plnom profile), úsek sa nachádza pod Spišským hradom. V križovatke „Beharovce“ je možnosť zísť alebo sa napojiť na diaľnicu. Na tomto úseku sú vybudované dva mostné objekty, z toho 1 most na diaľnici a jeden nad diaľnicou. Úsek bol odovzdaný v roku 2010.

Obr. 7: Diaľnica D1 trasovaná pod Spišským hradom

Ďalším úsekom na území mikroregiónu je úsek Studenec – Jablonov v dĺžke 5,2 km (v plnom profile). Úsek začína križovatkou Spišské Podhradie, ktorá je prvá za tunelom "Šibeník".

Pokračuje rovnobežne s cestou I/18 až po mesto Spišské Podhradie. Koniec úseku je situovaný východne za mestom Spišské Podhradie, za križovatkou ciest I/18 a II/547, kde sa začína nasledujúci úsek diaľnice D1 Studenec - Beharovce. Južne od diaľnice pred Spišským hradom sa nachádza chránená oblasť Sivá Brada. Na tomto úseku je vybudovaných 8 mostov v celkovej dĺžke 2 550 m, z toho je 7 mostov na diaľnici a jeden most nad diaľnicou. Úsek bol odovzdaný v roku 2010. Na území mikroregiónu bude vybudovaná časť úseku Jablonov–Jánovce, ktorá je v súčasnosti v realizácii, dokončená bude v roku 2015.

Územie mikroregiónu bolo v minulosti napojené na hlavný železničný ťah z Bratislavy do Košíc, jednokoľajovou železničnou traťou zo Spišského Podhradia do Spišských Vlach. V súčasnosti je táto trať v rekonštrukcii.

2.5.2. Technická vybavenosť

Vo väčšine obcí mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko je zabezpečený prístup k základným potrebám. Vo väčšine obcí je potrebné dokončiť kanalizáciu a napojiť ich na čističky odpadových vôd. Verejný vodovod je prístupný vo všetkých obciach, len v niektorých častiach obcí nie je dokončený. Všetky obce mikroregiónu sú plynofikované.

Tabuľka 16: Technická vybavenosť v obciach v roku 2014

Poradové číslo	Obec	Verejný vodovod	Kanalizácia	ČOV	Plyn
1	Baldovce	áno	nie	nie	áno
2	Beharovce	áno	áno	áno	áno
3	Bijacovce	áno	nie	nie	áno
4	Buglovce	nie	nie	nie	áno
5	Dúbrava	áno	áno	áno	áno
6	Granč - Petrovce	áno	áno	áno	áno
7	Harakovce	nie	nie	nie	áno
8	Jablonov	áno	čiastočne	nie	áno
9	Korytné	nie	nie	nie	áno
10	Lúčka	áno	nie	nie	áno
11	Ordzovany	áno	nie	nie	áno
12	Pol'ánovce	áno	nie	nie	áno
13	Pongrácovce	nie	nie	nie	áno
14	Spišské Podhradie	áno	áno	nie	áno
15	Studenec	áno	áno	áno	áno

Zdroj: ŠÚ SR

2.6. Ekonomické zdroje

2.6.1. Priemysel

Objektom výskumu geografie priemyslu je priemysel – ako odvetvie ekonomickej činnosti a zároveň ako súčasť krajinej sféry – ktorý geografia študuje z časového, priestorového a synergetického aspektu. Geografiu priemyslu môžeme definovať ako vedu, ktorá sa zaoberá štúdiom vzájomných vzťahov medzi priemyselnou výrobou a ostatnými zložkami krajiny, štúdiom zákonitostí a vývoja rozmiestnenia priemyslu ako výsledného prejavu spomínaných vzťahov.

Na území mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko je priemyselná výroba pomerne málo rozvinutá. K najvýznamnejším odvetviam patrí ťažobný priemysel. Firma EURO KAMEN s.r.o. so sídlom v Spišskom Podhradí, ťaží a spracováva spišský travertín a pieskovec. Ťažba sa uskutočňuje v lomoch travertínovej kopy Dreveník. Spoločnosť zamestnáva okolo 65 zamestnancov a svoje výrobky vyváža do Nemecka, Talianska, Rakúska, Ruska, Poľska a Česka.

Menej rozvinutým odvetvím je spracovateľský priemysel. Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva sa tiež podieľa na tvorbe pracovných miest na vymedzenom území. K najvýznamnejším spoločnostiam patria Drevo – atyp, s.r.o. (Spišské Podhradie), Drevospol, spol. s.r.o. (Spišské Podhradie), RAFAEL WIN, s.r.o. (Bijacovce) a ďalšie iné.

Z potravinárskeho priemyslu môžeme spomenúť spoločnosť SLOVNORMAL, s.r.o. (Granč - Petrovce), ktorá sa zaoberá výrobou a predajom pekárenských výrobkov. V obci Baldovce sa nachádza potravinársky podnik MINERÁLNE VODY a.s., závod Baldovce, ktorý zachytáva a plní do fliaš prírodnú slabo mineralizovanú vápenato – horečnatú kyselku, známu pod názvom „Baldovská“. Tento závod zamestnáva okolo 90 pracovníkov.

2.6.2. Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárska výroba, je základnou hospodárskou činnosťou človeka, s ňou sú spojené rozhodujúce etapy rozvoja ľudskej spoločnosti. Poľnohospodárska výroba predstavuje vedomé a systematické využívanie prírodných síl a zdrojov, ktoré využívajú biologické vlastnosti niektorých rastlín a živočíchov k zabezpečeniu potravy a ďalších surovín potrebných na uspokojenie základných existenčných potrieb človeka. Poľnohospodárstvo priamo ovplyvnilo vznik a rozvoj organizovaných spoločenských celkov presahujúcich niekdajší rámec kmeňa a rodu a vyvolalo nové usporiadanie spoločnosti, novú sociálnu

hierarchiu. Človek poľnohospodárskou činnosťou intenzívnejšie využíva prírodné prostredie ako tomu bolo predchádzajúcim lovom a zberom. Rozsah využívaných plôch a neskôr i intenzita ich využívania poľnohospodárskou výrobou v hierarchii znamenal najpodstatnejší prvok v sociálnej diferenciacii jednotlivých spoločnosti a tiež základ politického a hospodárskeho významu jednotlivých štátnych útvarov.

Najdôležitejším výrobným prostriedkom v poľnohospodárstve je pôda, ktorej kvalita vo veľkej miere ovplyvňuje rozvoj tohto odvetvia národného hospodárstva. Ďalším dôležitým faktorom je sklon poľnohospodárskych pozemkov. Ako oráčina sa dá využívať iba pôda na svahoch so sklonom do 15°, strmšie svahy sa využívajú iba ako pasienky, približne do hodnoty sklonu 25°, ale sú vhodné aj pre špeciálne kultúry, napr. vinič.

Väčšiu polovicu územia mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko zaberá poľnohospodárska pôda. Orná pôda zaberá viac ako dva tretiny poľnohospodárskej pôdy. Skúmané územie je významným producentom zemiakov, ich výnosy sú pomerne vysoké. Sadia sa na jednej pätine osevných plôch. Približne na polovici osevných plôch sa seje jačmeň, pšenica, ovos a raž. Z krmovín sa tu pestuje najmä ďatelina a kukurica. Chov hovädzieho dobytku a oviec má dobré podmienky na lúkach a pasienkoch. Celkovo prevláda živočíšna výroba nad rastlinnou. Poľnohospodárska výroba je sústredená hlavne na agrodružstvách alebo roľníckych družstvách. Poľnohospodárske družstvá sa nachádzajú v obciach Buglovce, Beharovce, Bijacovce, Granč – Petrovce, Jablonov, Poľanovce, Spišské Podhradie a Studenec.

2.6.3. Cestovný ruch

Pod pojmom cestovný ruch rozumieme dočasné migrácie obyvateľstva mimo miesta svojho trvalého bydliska, vyplývajúce zo sociálne podmienených potrieb a ktoré determinujú rozličné druhy motívov. Tento termín označuje konkrétny jav, premiestňovania sa ľudí s turistickými cieľmi.

Územie mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko poskytuje vhodné predpoklady pre mestský, kultúrny a poznávací cestovný ruch kombinovaný s agroturistikou v pohorí Levočských vrchov a Braniska. Mesto Spišské Podhradie je mimoriadne bohaté na kultúrno – historické pamiatky, ktoré sú koncentrované na Palešovom a Mariánskom námestí. Od roku 1993 je spolu so Spišským hradom, Spišskou Kapitulou a Kostolom sv. Ducha v Žehre zapísane v Zozname svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Ústrednou stavbou je rímskokatolícky Kostol Narodenia Panny Márie. Postavený bol po roku 1258.

V centre námestia ešte stoja Mestský dom a Mariánsky stĺp, ktorý bol postavený v roku 1726. Námestia lemujú kláštor a kostol milosrdných bratov zo 14. storočia, klasicistický evanjelický kostol zo začiatku 19. storočia, renesančná Stará radnica, Židovská synagóga a mnohé zaujímavé meštianske domy. V okolí mesta je množstvo zaujímavých miest vhodných na turistiku, jazdu na koni, pre odvážnejších je možný paragliding. Nachádza sa tu niekoľko chránených území: Dreveník, Sivá Brada, Rajtopiky, Spišský hradný vrch, Ostrá hora, Jazierko na Pažici, Zlata Brázda a iné. V Národnej prírodnej rezervácii Dreveník (najväčšia travertínová kopa na Slovensku) je niekoľko horolezeckých stien, množstvo jaskýň (aj ľadová) a návštevníci majú k dispozícii panoramatické výhľady na Spišský hrad, mesto Spišské Podhradie a Tatry. Priamo pod Spišským hradom sa nachádza sokoliareň. Svoje miesto tu našli orly, sokoly, jastraby, myšiaky, sova, ale aj plamienka driemavá či krkavec čierny. V okolí Spišského Podhradia máme 55 km cyklotrás. Športovci môžu navštíviť multifunkčné zariadenia, ktoré sú vhodné na futbal, tenis, volejbal, florbal, ping pong a iné. V regióne sú veľmi populárne kultúrne podujatia zamerané na folklór, ľudové tradície, gastronómiu a šport. K najvýznamnejším patria Spišské folklórne slávnosti, Spišský Jeruzalem, Festival vína a medu/VIA REGIA, Dúbravské pirohy, UNESCO CUP, Podhradský jarmok, 20 Mierových kilometrov okolo Spišského hradu, Dni sv. Huberta a ďalšie. V Spišskej Kapitule stojí Katedrála sv. Martina, ktorú postavili v rokoch 1245 – 1275 ako trojlodňovú baziliku v románskom slohu. Bezprostredne pri katedrále stojí socha sv. Jána Nepomuckého z roku 1732. Pôvodný Prepoštský palác, dnes Biskupský, sa budoval spoločne s katedrálou. Východne od neho stojí hodinová veža. V rámci opevnenej časti sa nachádzajú zaujímavé kanónie a bývalí seminár.

Celému okoliu Spišského Podhradia však dominuje národná kultúrna pamiatka Spišský hrad. Patrí k najväčším hradom v strednej Európe (41 426 m²). Spišský hrad patrí k najatraktívnejším lokalitám cestovného ruchu. Sprístupnený je návštevníkom, slúži na múzejné a prezentačné účely s postupne sa rozširujúcou ponukou služieb a kultúrnych podujatí, i keď má ešte ďalšie možné rezervy, najmä vo využívaní vonkajších otvorených priestorov (koncerty, divadlá, festivaly). Hlavná časť zachovaných budov sa nachádza na hornom hrade, kde zaujme predovšetkým renesančná arkádová chodba pochádzajúca z prelomu 16. a 17. storočia. Mala funkciu spojovacieho článku medzi západnými gotickými palácami, obrannými časťami a kaplnkou. Dnes slúži ako expozičná miestnosť s výstavou obranných zbraní a archeologických nálezov. Súčasťou expozičných priestorov sú i ukážky dobových interiérov - mučiarnie, stredovekej kuchyne, spálne, kúpeľne ako aj zbrojnica.

Obec Žehra je významnou archeologickou lokalitou. V starobyľom ranogotickom kostole sv. Ducha, postavenom po roku 1275 s neskoršími stavebnými úpravami sú obzvlášť cenné gotické fresky z piatich období. Najstaršie sú z 13. storočia, najmladšie z 15. storočia. V interiéri sa nachádzajú viaceré gotické plastiky zo začiatku 15. storočia a kamenná krstiteľnica z 13. storočia. V Hodkovciach, miestnej časti Žehry, je barokový kaštieľ z roku 1703 s francúzskym parkom. Spišský hrad a okolité pamätihodnosti boli zapísané do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO v roku 1993.

Obr. 8: Pohľad na Spišskú Kapitulu a Spišský hrad

Na území mikroregiónu sa nachádza aj geoglyf predstavujúci štylizovaného keltského jazdca z mince, ktorá sa našla na Spišskom hrade. Geoglyf je obraz, piktogram v krajine, zobrazujúci figúru alebo ornament. Je to tvar veľkých rozmerov. Autorom tohto geoglyfu je austrálsky umelec a sochár Andrew Roger, ktorý realizuje geoglyfy modernej doby po celom svete. Geoglyf pod Spišským hradom bol jeho prvým dielom v Európe. Sto metrov široký a sedemdesiat metrov vysoký obraz bol poskladaný z voľne uložených travertínových balvanov na severnom svahu travertínovej kopy Spišský hrad. Na stavbu sa použilo 3000 ton

travertínu, výstavba trvala dva týždne a pracovalo na nej približne 140 robotníkov. Celková hodnota travertínu použitého na výstavbu geoglyfu dosiahla sumu 330 000€.

Tabuľka 17: Počet právnických osôb, podnikateľov, živnostníkov, slobodných povolani a samostatne hospodáriacich roľníkov mikroregiónu v roku 2014

Číslo obce	Názov obce	Právnické osoby spolu	Právnické osoby ziskové	Právnické osoby neziskové	Fyzické osoby - podnikatelia	Živnostníci	Slobodné povolania	Samostatne hospodáriaci roľníci
1	Baldovce	2	0	2	7	6	0	1
2	Beharovce	6	5	1	16	15	0	1
3	Bijacovce	19	8	11	47	38	3	6
4	Buglovce	9	6	3	23	20	1	2
5	Dúbrava	9	4	5	29	28	0	1
6	Granč-Petrovce	11	6	5	42	40	0	2
7	Harakovce	3	1	2	1	1	0	0
8	Jablonov	13	6	7	50	46	1	3
9	Korytné	2	1	1	9	9	0	0
10	Lúčka	2	1	1	17	16	0	1
11	Ordzovany	5	3	2	4	4	0	0
12	Poľanovce	7	4	3	13	11	1	1
13	Pongrácovce	3	0	3	11	10	1	1
14	Spišské Podhradie	110	47	63	212	183	12	17
15	Studenec	11	6	5	29	24	1	1
16	Mikroregión	212	98	114	510	451	20	37

Zdroj: ŠÚ SR, obecné úrady

2.6. SWOT analýza

Hlavné oblasti:

Podnikateľská sféra, ekonomický rozvoj

Ľudské zdroje

Cestovný ruch a kultúra

Sociálna a technická infraštruktúra

Životné prostredie

2.7.1. Silné stránky

- poloha regiónu v blízkosti rozvojových pólů východného Slovenska (Poprad, Prešov, Spišská Nová Ves)
- dokončenie úsekov diaľnice D1 Beharovce – Studenec a Studenec – Jablonov v plnom profile
- tradície v niektorých hospodárskych odvetviach (spracovanie kameňa, dreva)
- inštitúcie zabezpečujúce regionálny rozvoj (MAS LEV)
- dostatočný počet kvalifikovaných síl pre určité hospodárske odvetvia
- na území regiónu sa nachádza sedem predškolských zariadení, dva základné školy (Spišské Podhradie), základná umelecká škola, stredné odborné učilište (Bijacovce) a detašované pracovisko Katolíckej univerzity v Ružomberku (Spišské Podhradie)
- prírodné a kultúrne pamiatky zapísané v Zozname svetového prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO (Spišský hrad, kostol svätého Ducha v Žehre, historická časť Spišského Podhradia spolu so Spišskou Kapitulou, NPR Dreveník, NPR Sivá Brada, NPR Rajtopiky, NPP Spišský hradný vrh, PP Ostrá hora, PP Sobotisko, PP Jazierko na Pažití,)
- dostatok voľných parciel s inžinierskymi sieťami (Dúbrava, Granč – Petrovce, Spišské Podhradie, Jablonov, Bijacovce, Studenec)
- zvyšujúca sa kapacita a kvalita ubytovacích služieb v regióne
- dostatočná infraštruktúra pre voľno - časové aktivity (detské ihriska, športové areály, centrum voľného času)

- cyklotrasy v regióne, ktoré sú napojene na trasy v rámci Prešovského kraja, množstvo turistických trás vhodných na pešiu turistiku, vhodné podmienky na paragliding a paintball
- existencia folklóru a uchovanie zvykov, tradícií a remesiel (bryndziareň, výroba syrov, kameňo sochárstvo, rezbárstvo)
- obecný podnik v obci Dúbrava – výroba a predaj tradičných „Dúbravských pirohov“
- v regióne sa nachádza najstaršia kalvária na Slovensku Spišský Jeruzalem
- každoročná organizácia populárnych kultúrnych podujatí ako Spišský Jeruzalem, Festival vína a medu/VIA REGIA, Spišské folklórne slávnosti, UNESCO CUP Goralské dni v Granč - Petrovciach, Dožinkové slávnosti, Turistický pochod Dúbrava - RAJTOPIKY a Dúbravské pirohy, Podhradské trhy, 20 mierových kilometrov okolo Spišského hradu, Dni sv. Huberta v Bijacovciach a iné

Obr. 9 Spišské folklórne slávnosti

- záujem obyvateľstva o kultúru
- región je relatívne dobre vybavený zariadeniami sociálnych služieb (Spišská charita, DSS sv. Jána z Boha Spišské Podhradie, DSS Domovina – n.o. Žehra - Hodkovce)

- dostatok bytov s nižším sociálnym statusom (Spišské Podhradie, Buglovce, Dúbrava, Granč – Petrovce, Jablonov, Bijacovce)
- blízkosť medzinárodných letísk (Poprad, Košice)
- všetky obce v mikroregióne sú napojené na verejný vodovod
- nachádza sa tu Obvodné oddelenie policajného zboru v Spišskom Podhradí a Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Beharovciach
- v meste Spišské Podhradie a v obciach Bijacovce, Buglovce, Dúbrava, Granč – Petrovce, Jablonov, Lúčka a Poľanovce fungujú Dobrovoľné hasičské zbory
- na území regiónu sa nenachádzajú významne zdroje znečistenia ovzdušia
- národné prírodné rezervácie, prírodné pamiatky a atraktívne prírodné prostredie v blízkom okolí
- v regióne sa nachádzajú významne zdroje pitnej vody (k.ú. obcí Dúbrava, Lúčka) a pramene minerálnej vody „Baldovská voda“

2.7.2. Slabé stránky

- nedostatok zahraničných investičných zdrojov a začiatočného kapitálu
- nedostatok mladej kvalifikovanej pracovnej sily
- slabá konkurencieschopnosť malých a stredných firiem
- vysoký počet dlhodobo nezamestnaného obyvateľstva a vysoká miera nezamestnanosti
- nízka úroveň jazykových znalostí u mladého obyvateľstva
- nízka úroveň produktivity a príjmov
- vysoký podiel rómskeho obyvateľstva
- nezáujem obyvateľstva o veci verejne a chod obcí
- neefektívne využívanie možnosti územia, nedostatočná propagácia a reklama
- nedostatočná spolupráca najvýznamnejších aktérov v cestovnom ruchu
- nízka aktivita aktérov cestovného ruchu a slabá úroveň služieb
- nevyvážená ponuka atraktivít a možnosti cestovného ruchu v zimnom období v porovnaní s letnou turistickou sezónou
- nedostatok športových podujatí v regióne
- zničené domy v historickej časti mesta Spišské Podhradie
- nedostatočná ochrana Národnej prírodnej rezervácie Dreveník, ktorá je každoročne na jar vypaľovaná neprispôsobivými občanmi

- nedostatočná kvalita cestnej infraštruktúry, zničené cesty tretej triedy, hlavne úseky Spišské Podhradie – Katúň, Bijacovce – I/18, Bijacovce – Ordzovany, Korytné – Poľanovce, príjazdová cesta na Spišský hrad,
- nízka kvalita miestnych komunikácií a chýbajúce chodníky v určitých obciach
- nedostatok autobusových spojení počas víkendov a sviatkov, zničené autobusové zastávky
- chátrajúca stavba školy v Spišskom Podhradí na Komenského ulici
- zastarané niektoré školské, zdravotnícke, kultúrne a sociálne zariadenia, nedostatok finančných prostriedkov na ich prevádzku
- nedokončená kanalizácia v niektorých obciach mikroregiónu
- nedokončená výstavba čističky odpadových vôd v blízkosti Spišského Podhradia
- nízke ekologické povedomie u obyvateľstva a časti podnikateľskej sféry
- množstvo čiernych skládok odpadu, znečistené vodné toky
- vysoká kriminalita v určitých oblastiach mikroregiónu

2.7.3. Príležitosti

- využívanie podporných nástrojov EÚ (štrukturálne fondy, sociálny fond)
- získavanie nenávratných finančných príspevkov z Grantového programu Ministerstva kultúry SR „Obnovme si svoj dom“ a Programu rozvoja vidieka (LEADER)
- dobudovanie technickej a podnikateľskej infraštruktúry (napojenie na diaľničnú sieť, budovanie remeselníckych domov)
- výrazný potenciál v cestovnom ruchu – lokalita zapísaná v zozname svetového a kultúrneho dedičstva UNESCO
- dobudovanie základnej školy v Spišskom Podhradí na Komenského ulici
- skvalitnenie spolupráce vzdelávacieho systému a podnikateľskej sféry
- podpora informačnej spoločnosti (vytváranie IKT centier)
- rekonštrukcia budov historickej časti mesta Spišské Podhradie a ostatných pamätihodnosti v regióne
- zlepšenie propagácie pamiatok a kultúrnych podujatí v regióne
- trasa medzinárodnej cyklo magistrály EuroVelo 11 spájajúca severnú a južnú Európu prechádzajúca našim regiónom
- vybudovanie chatových oblastí v menších a koncových obciach
- vybudovanie umelej ľadovej plochy pri futbalovom štadióne v Spišskom Podhradí

- vybudovanie a spropagovanie náučného chodníka v Národnej prírodnej rezervácii Rajtopiky a udržiavanie náučného chodníka Sivá Brada – Dreveník
- podporovať rozvoj ekoturizmu a agroturistiky
- spustenie lyžiarskeho vleku blízko obce Poľanovce
- vzdelávanie a výchova odborníkov aktívnych v cestovnom ruchu
- rozvíjať reštauračné a ubytovacie služby v mikroregióne
- vybudovanie športových areálov slúžiacich pre širokú verejnosť
- dobudovanie diaľnice D1 (Bratislava - Košice) – dokončenie posledného úseku Jablonov - Janovce
- v obciach regiónu zrekonštruovať autobusové zastávky
- v niektorých obciach dobudovať systém verejnej kanalizácie a napojiť i na čističku odpadových vôd
- budovanie domových čističiek odpadových vôd
- vybudovanie bytov pre sociálne slabších obyvateľov
- obnova starých parkov a oddychových zón, ktoré už dávno stratili svoju funkciu
- podpora využitia obnoviteľných zdrojov energie
- separovaný zber odpadov, recyklácia
- monitorovanie kvality životného prostredia
- dokončenie kamerového systému v jednotlivých obciach mikroregiónu

2.7.4. Ohrozenia

- konkurencia okolitých regiónov v boji o zahraničných investorov
- neefektívne využívania štrukturálnych fondov EÚ
- nedostatočná spolupráca a komunikácia v oblasti regionálneho rozvoja, zberu a spracovania odpadov
- znižovanie stavu obyvateľstva (emigrácia, starnutie obyvateľstva) a pôrodnosti v mikroregióne, zlý demografický vývoj
- nedostatok pracovných príležitostí v regióne
- nedostatok sociálnych zariadení a nedostatočná starostlivosť o starších obyvateľov a zdravotne postihnutých
- množstvo nevysporiadaných pozemkov, rozdrobovanie územia na malé časti
- zvyšujúca sa pôrodnosť u neprispôsobivých obyvateľov
- nevypracovaná koncepcia rozvoja cestovného ruchu

- možné vyradenie územia zo Zoznamu svetového prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO z dôvodu neuzavretia ťažobného lomu travertínu na Dreveníku
- prevláda zastarané tradičné myslenie obyvateľstva regiónu
- neexistujúca spolupráca medzi aktérmi cestovného ruchu (verejný a súkromný sektor)
- konkurencia iných atraktívnych miest v blízkom okolí
- zastaraná technická infraštruktúra, potreba rekonštrukcie
- nezáujem zahraničných investorov pri nedobudovaní cestnej infraštruktúry
- neexistujúca spolupráca v oblasti protipovodňovej ochrany, neregulované vodné toky v menších obciach
- otvorenie ťažobného lomu na granit v katastrálnom území obce Poľanovce
- nedostatok verejných finančných prostriedkov

2.7. Problémová analýza

Problémová analýza súčasného stavu a vývojových parametrov podľa jednotlivých kritických oblastí ma za úlohu identifikovať a pomenovať základne prekážky ich rozvoja, ale na druhej strane hľadať a určiť východiska ich budúceho rozvoja. Analýzou problémov sa odhalia hlavne nedostatky súčasného stavu a stanovia sa väzby medzi príčinami a následkami jednotlivých problémov. Skúška správnosti výberu hlavných problémov spočíva v zodpovedaní na otázku: Keď sa vyrieši daný problém, zlepší sa situácia niektorého z následkov resp. nastane zmena k lepšiemu v následkoch?

Identifikácia hlavných problémov

Tabuľka č. 18 Problémová analýza

Problémy	Následky
- nedostatok voľných pracovných príležitostí a nízke ohodnotenie práce	- odchod obyvateľstva za prácou a lepšími podmienkami
- nízky podiel investícií v regióne	- nízka životná úroveň obyvateľstva - nedostatok novovznikajúcich podnikov
- nedostatočná podpora malého a stredného podnikania	- nedostatok pracovných príležitostí - nedostatočné služby pre obyvateľov
- nedostatočná osвета a chýbajúca podpora farmárčenia	- nevyužívaná voľná orná pôda - chátrajúce poľnohospodárske budovy a družstvá
- dlhodobá nezamestnanosť marginalizovaných skupín obyvateľstva	- strata pracovných návykov - nezáujem o vzdelávanie alebo rekvalifikáciu
- vysoký podiel neprispôsobivého obyvateľstva	- zvýšená kriminalita v problémových oblastiach mikroregiónu - znečistené životné prostredie
- nízka bezpečnosť v regióne	- neatraktívna lokalita pre potenciálnych občanov - nezáujem turistov
- zlý technický stav materských a základných škôl	- nevyhovujúce študijne podmienky pre žiakov a učiteľov - nemotivujúce pracovné prostredie
- nedostatok stredných škôl v mikroregióne	- dochádzanie do vzdialených miest (zvýšené náklady na cestovanie)
- nedostatok sociálnych zariadení pre dôchodcov	- zlá starostlivosť o dôchodcov - nedôstojne prežitie dôchodcovského života
- nedostatok voľných pozemkov na individuálnu bytovú výstavbu	- nevysporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom - rozdrobené územie na malé parcely
- chýbajúca podpora štátu na dobudovanie infraštruktúry pre IBV	- odchod mladého obyvateľstva za lepším bývaním - zlá demografická štruktúra obcí

- nedostatočné a neefektívne využívanie potenciálu územia	-nedostatok pracovných príležitostí v cestovnom ruchu -nízky záujem domácich a zahraničných turistov o pamiatky v regióne
- nedokončená technická infraštruktúra v určitých obciach mikroregiónu	-nezáujem obyvateľstva o bývanie v určitých obciach
- zlý stav dopravnej infraštruktúry (poškodené miestne komunikácie)	-nezáujem investorov o vstup na územie -zle cestne spojenia medzi susednými obcami
- zlý technický stav kultúrnych domov	-nezáujem obyvateľstva o kultúrne podujatia -neatraktívne prostredie
- nedostatok autobusových spojení	-emigrácia obyvateľov za prácou -problematické dochádzanie detí do škôl
- nedostatok produktov cestovného ruchu	-nízky záujem domácich a zahraničných turistov o pamiatky v regióne
- nedostatok športovísk	-nezáujem detí o šport -civilizačné choroby (obezita)
- zle medziľudské vzťahy	-nezáujem o veci verejné a rozvoj obcí
- nevybudovaná infraštruktúra pre rozvoj cestovného ruchu	-nezáujem turistov o dlhodobejšie pobyty v regióne
- nedostatočná propagácia územia mikroregiónu	-nízky záujem domácich a zahraničných turistov o pamiatky v regióne -nízka konkurencia a strata identity územia
- nízke ekologické povedomie obyvateľstva vymedzeného územia	-výrazné znečisťovanie prostredia komunálnym odpadom
- nedokončená čistička odpadových vôd v Spišskom Podhradí	-znečisťovanie životného prostredia
- nedokončená kanalizácia v obciach	-znečistenie životného prostredia
-veľmi staré a poruchové vodovodné potrubie	-vznik častých porúch -poškodzovanie ciest pri oprave potrubia
- množstvo čiernych skládok odpadu	-neestetické a neatraktívne prostredie -znečistene životné prostredie
- neregulované vodné toky v obciach	-nebezpečenstvo povodní pri lokálnych búrkach -vznik škôd na majetku obyvateľstva a obce

Zdroj: Vlastné spracovanie

3. Strategická časť

3.1. Strategická vízia

Obce mikroregionu Spišský hrad – Podbranisko budú spolupracovať a spoločne koordinovať postup pri zbere odpadu a bude zabezpečený pravidelný odvoz odpadu. Na verejnú kanalizáciu a čističku odpadových vôd budú napojené všetky domácnosti a podnikateľské subjekty v regióne.

Mikroregión Spišský hrad – Podbranisko je známy nielen kvôli Spišskému hradu, ale aj okolitými prírodnými a kultúrnymi pozoruhodnosťami. Poskytované budú kvalitné a komplexné služby, ktoré splnia očakávania turistov. Mesto Spišské Podhradie sa stane významným centrom cestovného ruchu, ktoré láka turistov z celého sveta. Spišský hrad bude patriť do katastrálneho územia mesta Spišské Podhradie a spravovať ho bude organizácia zriadená v Spišskom Podhradí. V menších obciach sa rozvíja agroturistika. Vo všetkých obciach sa nachádzajú detské ihriská a športoviská, ktoré môže obyvateľstvo využívať vo svojom voľnom čase. Zachováva sa činnosť folklórnych hudobných skupín, ktoré vystupujú po celom Slovensku. Kultúrne podujatia čoraz častejšie navštevujú zahraniční turisti.

V Spišskom Podhradí sa dokončila škola, ktorú budú navštevovať žiaci z celého regiónu, nachádza sa tu aj stredná škola a žiaci nemusia cestovať do vzdialených miest. Vo všetkých obciach je dostupný internet. V Spišskom Podhradí je knižnica, ktorá poskytuje čitateľom služby na vysokej úrovni. Dokončený kamerový systém v Spišskom Podhradí a v okolitých obciach zabezpečuje poriadok.

Dokončený diaľničný úsek D1 Jablonov – Janovce zvýšil bezpečnosť na vymedzenom území. Začínajú sa prvé rokovania o príchode investora do regiónu, ktorý trvalo zníži nezamestnanosť. Starostovia obcí sa pravidelne stretávajú a spolu riešia problémy v obciach a regiónu ako celku.

3.2. Strategické ciele pre rozvoj mikroregiónu

STRATEGICKÝ CIEĽ: Vytvoriť podmienky pre všestranný a trvalo udržateľný rozvoj obcí Mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko so zameraním sa na maximálne využitie ľudského, prírodného, kultúrneho a historického potenciálu územia.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1. Podpora ekonomickej aktivity malého a stredného podnikania z domácich zdrojov s dôrazom na znižovanie nezamestnanosti a podpora marginalizovaných skupín obyvateľstva

OPATRENIE 1.1. Zlepšenie podnikateľského prostredia a podpora konkurencieschopnosti malých a stredných podnikateľov

Aktivita:

- podpora podnikateľov zavádzajúcich výrobu na baze progresívnych technológií, pomoc pri získavaní nenávratných finančných prostriedkov zo Štrukturálnych fondov na tento účel
- podpora spracovateľov miestnych surovín (drevo, kameň, poľnohospodárske produkty, atď.)
- podpora a propagácia podnikateľov v cestovnom ruchu, agropodnikanie
- pomoc podnikateľom pri získavaní finančných prostriedkov zo štátu a EÚ

OPATRENIE 1.2. Marketing územia, cezhraničná spolupráca, podpora informačných a vzdelávacích projektov

Aktivita:

- vhodne nasmerovane investične stimuly pre domácich podnikateľov
- vybudovanie značky, identity a imidžu územia
- rozvíjať existujúci potenciál územia a zamerať sa na najvýznamnejšie atrakcie
- vydávanie regionálneho časopisu, resp. občasníka
- podpora projektov cezhraničnej spolupráce a vzdelávacej činnosti
- organizovať informačné semináre a workshopy zamerané na spoločný všestranný regionálny rozvoj (marketing, regionálny rozvoj, cestovný ruch, životné prostredie, environmentalizmus, verejná správa)

OPATRENIE 1.3. Podpora a rozvoj cestovného ruchu

Aktivity:

- podpora a propagácia zážitkového cestovného ruchu – peší turizmus, cykloturistika, jazdecký turizmus, lyžiarsky turizmus, speleologický turizmus, paragliding, paintball a iné
- podpora rozvoja agroturistiky založenej na tradičných remeselných činnostiach (rezbárstvo, košíkárstvo), budovanie náučných, turistických a cykloturistických chodníkov
- podpora vydávania komplexných, viac jazyčných propagačných materiálov s celoročnou ponukou aktivít a atrakcií mesta Spišské Podhradie a okolia. Vydávanie publikácií o regióne
- budovanie a modernizácia viacúčelových športových areálov, kúpalísk (plavárni) a telocvični
- budovanie doplnkovej infraštruktúry k cestovnému ruchu (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle, turistické značenia, informačné body, smerové tabule atď.)

OPATRENIE 1.4. Rozvoj regiónu, zachovanie kultúrneho a historického dedičstva

Aktivity:

- rekonštrukcia a modernizácia budov a stavieb historického a kultúrneho významu
- príprava a organizácia tradičných kultúrnych podujatí (obecného, regionálneho a nadregionálneho významu)
- zriadenie obecných pamätných izieb, múzeí, galérií a kultúrnych domov
- úprava a výstavba verejných priestranstiev, parkov a chodníkov
- budovanie oddychových zón, rozhľadní a klubovní

OPATRENIE 1.5. Podpora marginalizovaných skupín obyvateľstva

Aktivity:

- budovanie komunitných centier
- vzdelávanie detí v rannom detstve znevýhodnených skupín obyvateľstva
- podpora projektov zameraných na rozvoj komunit

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2. Dobudovanie sociálnej a technickej infraštruktúry

OPATRENIE 2.1. Modernizácia a rozvoj dopravnej infraštruktúry

Aktivity:

- oprava ciest druhej a tretej triedy a obecných komunikácií

- budovanie parkovacích plôch
- modernizácia autobusových zastávok v jednotlivých obciach
- obnova vlakového spojenia Spišské Podhradie – Spišské Vlachy
- vybudovanie a obnova cyklo a peších chodníkov v okolí Spišského hradu

OPATRENIE 2.2. Dobudovanie technickej infraštruktúry do všetkých oblastí – vodovod, kanalizácia, ČOV,

Aktivity:

- spolupráca pri budovaní a obnove kanalizácie v jednotlivých obciach
- budovanie domových čističiek odpadových vôd
- modernizácia verejného osvetlenia v obciach - znižovanie nákladov
- dobudovanie internetového pokrytia pre celé územie regiónu
- modernizácia obecných rozhlasov

OPATRENIE 2.3. Rozvoj bytovej, individuálnej bytovej výstavby a bezpečnosti regiónu

Aktivity:

- príprava území a inžinierskych sietí na individuálnu bytovú výstavbu
- výstavba bytových domov v obciach
- rekonštrukcia starých chátrajúcich domov – nové využitie budov
- modernizácia a budovanie chatových oblastí
- budovanie kamerových a zabezpečovacích systémov

OPATRENIE 2.4. Modernizácia a rozvoj siete sociálnych, zdravotníckych, školských a kultúrnych zariadení

Aktivity:

- spoločná stratégia v oblasti školstva, zdravotníctva a sociálnych vecí
- vybudovanie domova pre seniorov, denných stacionárov
- modernizácia školských budov, zariadenia a areálov škôl v regióne
- vybudovanie zdravotníckeho centra v Spišskom Podhradí
- vybudovanie a modernizácia obecných knižníc, obnova cintorínov, domov smútku a kultúrnych domov

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3. Znižovanie zaťaženia životného prostredia

OPATRENIE 3.1. Minimalizácia tvorby odpadov, materiálové a energetické zhodnocovanie odpadov, technické vybavenie obcí (stroje, zariadenia)

Aktivity:

- rekultivácia čiernych skládok odpadu a zvýšenie osvetly pri separovanom zbere odpadu
- vypracovať plán riadenia chránených krajinných oblastí
- organizácia seminárov a workshopov zameraných na budovanie verejného povedomia v oblasti ochrany životného prostredia
- vybudovanie kompostovísk v jednotlivých obciach
- zabezpečenie strojov a zariadení slúžiacich na odstraňovanie odpadov a pomoc pri krízových situáciách (snehová kalamita)

OPATRENIE 3.2. Využívanie obnoviteľných zdrojov energie a úspory energie

Aktivity:

- zariadenie kotolní a rozvodov tepla v obecných budovách
- zateplenie obecných budov, výmena okien a rekonštrukcia striech
- využívanie obnoviteľných zdrojov energie – slnečné žiarenie (fotovoltaika, solar), biomasa,

OPATRENIE 3.3. Protipovodňová ochrana obci

Aktivity:

- pripraviť komplexný projekt protipovodňovej ochrany obci
- spolupráca obci na jednotlivých vodných tokoch
- budovanie drobných prvkov protipovodňovej ochrany – hrádzky, rybníky,
- zabezpečenie strojov a zariadení slúžiacich na odstránenie kalamitných situácií

OPATRENIE 3.4. Ochrana prírodných zdrojov

Aktivity:

- reštrukturalizácia starých priemyselných oblastí
- investície do ochrany zdrojov a rozvodov pitnej vody
- ochrana vodných zdrojov – prírodné studne

4. Programová časť

4.1. Definovanie konkrétnych cieľov a projektových zámerov jednotlivých obcí

Prostredníctvom formulárov projektových zámerov sme spracovali konkrétne ciele jednotlivých obcí. Tieto zábery poskytli starostovia obcí v spolupráci s obecnými zastupiteľstvami.

Baldovce

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Miesto realizácie (názov obce)	Názov projektu	Stručný opis projektu
1	ŠC1.	O1.4.	Baldovce Intravilán obce	Výstavba oddychovej zóny pri detskom ihrisku	V centre obce je nové detské ihrisko pri ktorom je potrebné dobudovať oddychovú zónu pre mládež a dospelých.
2	ŠC2.	O2.1.	Baldovce Intravilán obce	Obnova miestnych komunikácií	Modernizácia miestnych komunikácií spríjemni vidiecke prostredie, podporí sa rozvoj cestovného ruchu.
3	ŠC2.	O2.2.	Baldovce Intravilán obce	Odvodňovací kanál - rekonštrukcia	Obnova odvodňovacieho kanála prispeje ku skvalitneniu životného prostredia v obci. Otvorí sa priestor pre ďalšie investície.
4	ŠC2.	O2.2.	Baldovce Intravilán obce	Dokončenie kanalizácie a ČOV	Dokončenie technickej infraštruktúry je dôležitým aspektom pre všetkých obyvateľov. Potrebné je dokončiť kanalizáciu a napojiť na čističku odpadových vôd, poprípade sa vybudujú domové čističky odpadových vôd. Dokončením technickej infraštruktúry sa otvoria možnosti pre ďalší rozvoj.
5	ŠC2.	O2.2.	Baldovce Intravilán obce	Výstavba autobusovej zastávky	Autobusová zastávka už dlhodobo potrebuje rekonštrukciu. Obyvatelia obce si zaslúžia bezpečné miesto na nástup a výstup z autobusu.
6	ŠC2.	O2.3.	Baldovce Intravilán obce	Kamerový systém v obci Baldovce	Ide o vybudovanie kamerového systému v blízkosti obecného úradu a kultúrneho domu. Zabezpečí sa obecný majetok a bezproblémový priebeh kultúrnych akcií.
7	ŠC2.	O2.4.	Baldovce Intravilán obce	Obnova cintorína v obci	Cintorín a jeho okolie si dlhodobo vyžaduje obnovu. Cintorín patrí k najnavštevovanejším miestam obce.
8	ŠC3.	O3.1.	Baldovce Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.

9	ŠC3.	O3.2.	Baldovce Intravilán obce	Rekonštrukcia obecného úradu	Budovy obecného úradu budú kompletne zrekonštruované a obnovené. Budovy budú taktiež zateplené z dôvodu šetrenia energií a finančných prostriedkov.
---	------	-------	-----------------------------	---------------------------------	---

Beharovce

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Miesto realizácie (název obce)	Název projektu	Stručný opis projektu
1	ŠC1.	O1.3.	Beharovce intravilán obce	Obecné komunikácie	Obnova miestnych komunikácií zatraktívni vidiecke prostredie, zlepši sa celkový pohyb po obci a poteší hlavne vlastníkov motorových vozidiel.
2	ŠC1.	O1.3.	Beharovce intravilán obce	Chodníky v obci	Pre zvýšenie bezpečnosti v obci je potrebné dokončenie chodníkov hlavne okolo hlavnej cesty. Deti prichádzajúce zo škôl si musia stále dať veľký pozor.
3	ŠC1.	O1.3.	Beharovce intravilán obce	Multifunkčné ihrisko	Výstavbou multifunkčného ihriska vznikne priestor nielen pre deti a mládež, ale pre všetkých športu chtivých obyvateľov obce. V obci nie je veľa možností na šport, nenachádza sa tu žiadny športový stánok.
4	ŠC1.	O1.4.	Beharovce intravilán obce	Detské ihrisko a oddychová zóna	Rodiny s deťmi už budú mať kde tráviť svoj voľný čas. Spolu s oddychovou zónou nájdu miesto pre zábavu a oddych v príjemnom vidieckom prostredí.
5	ŠC2.	O2.2.	Beharovce intravilán obce	Autobusová zastávka	Autobusová zastávka už dlhodobo potrebuje rekonštrukciu. Obyvatelia obce si zaslúžia bezpečné miesto na nástup do autobusu.
6	ŠC2.	O2.3.	Beharovce intravilán obce	Príprava pozemkov pre IBV	V obci je záujem o zvýšenie počtu obyvateľov a rozvoj územia. Pripravované projekty detského ihriska, multifunkčného ihriska a oddychovej zóny majú prilákať hlavne mladé obyvateľstvo.

7	ŠC3.	O3.1.	Beharovce intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.
8	ŠC3.	O3.2.	Beharovce intravilán obce	Modernizácia obecných budov	Rekonštrukciou obecných budov (obecný úrad, kultúrny dom) je dôležitá z hľadiska šetrenia finančných prostriedkov. Výmenou okien a dverí, zateplením budov, využívaním obnoviteľných zdrojov energií dôjde k zníženiu nákladov na prevádzku.
9	ŠC3.	O3.3.	Beharovce intravilán obce	Regulácia vodného toku	Povodne patria k najväčším problémom v regióne. Aj v obci Beharovce je potrebné vyčistiť dno vodného toku a spevniť brehy.

Bijacovce

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Miesto realizácie (názov obce)	Názov projektu	Stručný opis projektu
1	ŠC1.	O1.3.	Bijacovce Intravilán obce	Športové ihrisko	Vybudovanie športového ihriska pre florbal a hokej (pozemný a ľadový) – nevyužitú plochu vo vlastníctve obce priamo na futbalovom ihrisku. Využitie plôch pre rekreačný šport detí a mládeže.
2	ŠC1.	O1.3.	Bijacovce Intravilán obce	Šatne na futbalovom ihrisku	Hlavným cieľom je modernizácia šatní na futbalovom ihrisku, ktoré sú v havarijnom stave. Obnova zlepší podmienky pre športovcov a motivuje deti a mládež aby sa venovali športu.
3	ŠC1.	O1.4.	Bijacovce Intravilán obce	Izba tradícií	Izba tradícií bude prezentovať históriu našej obce. Svoje miesto si nájdu tradičné kroje, stroje a pod. Nájde sa v nej nielen informácie o obci, ale taktiež o významných rodákoch.
4	ŠC1.	O1.4.	Bijacovce Intravilán obce	Chodník ku kostolu	Výstavba chodníka okolo miestnej komunikácie v časti obce, ktorá vedie ku kostolu. Dôvodom je bezpečný pohyb chodcov, hlavne detí.

5	ŠC1.	O1.4.	Bijacovce Intravilán obce	Chodník od školy k autobusovej zastávke	Rekonštrukcia chodníka okolo štátnej cesty III. triedy od obecného úradu k vstupu do areálu kaštieľa Csaakyovcov (sídlo Strednej odbornej školy) cca 200m. (Cieľom je zvýšenie bezpečnosti pohybu žiakov ZŠ a SOŠ, detí MŠ pri vstupe do objektov ZŠ s MŠ a SOŠ).
6	ŠC1.	O1.4.	Bijacovce Intravilán obce	Zriadenie poľovníckeho múzea a histórie kaštieľa Csaakyovcov	Poľovníctvo a obec Bijacovce patria k sebe. Obec už niekoľko rokov spoluorganizuje kultúrne podujatie zamerané na poľovníctvo Deň sv. Huberta. Kaštieľ Csaakyovcov patrí k najvýznamnejším kultúrnym pamiatkam v regióne a je potrebné návštevníkom obce ukázať našu históriu a tradície.
7	ŠC1.	O1.5.	Bijacovce Intravilán obce	Obec Bijacovce pre všetkých (Take away)	Obec sa zapojila do národného projektu "Take away", ktorý bude realizovaný úradom splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity. Realizovať sa budú tieto projekty: terénna sociálna práca a vzdelanie detí v rannom detstve. V rámci operačného programu Ľudské zdroje, prioritná os 5 a 6 sa obec zapojí do projektov: zdravé komunity, vzdelávanie - rekonštrukcia materskej školy, bývanie - prístup k pitnej vode, prístupová komunikácia a zber komunálneho odpadu.
8	ŠC2.	O2.1.	Bijacovce Intravilán obce	Autobusová zastávka	Vybudovanie novej autobusovej zastávky s prístupom ku lokalite s vyšším počtom obyvateľov v zastavanom území obce, nakoľko v obci je zriadená len jedna autobusová zastávka, ktorá je vzdialená od niektorých častí obce cca 800m. Uvedeným projektom vytvoríme obyvateľom obce komfortnejší prístup k autobusovým spojom.
9	ŠC2.	O2.1.	Bijacovce Intravilán obce	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Modernizácia miestnych komunikácií spríjemní vidiecke prostredie, podporí sa rozvoj cestovného ruchu.

10	ŠC2.	O2.1.	Intravilán obce Bijacovce	Záchytné parkovisko	Vybudovanie parkovacej zóny pred vstupom do areálu kaštieľa Csaakyovcov, penziónu Živa a priestranstva pred obecným úradom. Počas realizácie pravidelných kultúrnych a spoločenských akcií v obci (Deň sv. Huberta, fašiangy, plesy a pod.) je problém s parkovaním v obci.
11	ŠC2.	O2.1.	Bijacovce Intravilán obce	Modernizácia objektov hasičskej zbrojnice	Obec je dlhodobo známa organizáciou nočných hasičských pretekov dobrovoľníkov. Dobrovoľný hasičský zbor patrí k najlepším v regióne a jeho súčasťou je taktiež tím žien. Rekonštrukcia priestorov je nevyhnutná.
12	ŠC2.	O2.2.	Bijacovce Intravilán obce	Kanalizácia a čistička odpadových vôd	Dokončenie technickej infraštruktúry je dôležitým aspektom pre všetkých obyvateľov. Potrebne je dokončiť kanalizáciu a napojiť na čističku odpadový vôd. Dokončením technickej infraštruktúry sa otvoria možnosti pre ďalší rozvoj.
13	ŠC2.	O2.2.	Bijacovce Intravilán obce	Príprava pozemkov pre IBV Bijacovce - sever	Vytvorením vhodných podmienok pre individuálnu bytovú výstavbu sa predpokladá zvýšenie počtu obyvateľov a následný rozvoj obce.
14	ŠC2.	O2.4.	Bijacovce Intravilán obce	Zriadenie obecnej vývarovne	Rekonštrukciou zariadenia existujúcej kuchyne zriadiť vývarovňu pre zabezpečenie stravy dôchodcom obce a ostatných zúčastnených (zamestnanci Strednej odbornej školy, roľníckeho družstva) a možnosť zabezpečenia stravy pre ZŠ s MŠ Bijacovce. Zabezpečiť výrobu vidieckych špecialít pre širokú verejnosť.
15	ŠC2.	O2.4.	Bijacovce Intravilán obce	Domov dôchodcov	V celom mikroregióne je dlhodobý problém s počtom sociálnych zariadení pre seniorov. Obec plánuje zriadiť plne vybavené zariadenie. V obci dlhodobo stúpa počet obyvateľov v poproduktívnom veku.
16	ŠC2.	O2.4.	Bijacovce Intravilán obce	Rozšírenie priestorov budovy základnej a materskej školy	Hlavným cieľom je skvalitnenie výučby a zlepšenie podmienok pre žiakov a učiteľov.
17	ŠC3.	O3.1.	Bijacovce Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.

Buglovce

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Miesto realizácie (názov obce)	Názov projektu	Stručný opis projektu
1	ŠC1.	O1.3.	Buglovce Intravilán obce	Detské ihrisko pri materskej škole	Vybudovaním detského ihriska pri materskej škole sa vytvoria ideálne podmienky pre deti, ich rozvoj a ďalší rast. Služiť bude nielen počas pracovného týždňa, ale aj počas víkendov pre celé rodiny s deťmi.
2	ŠC1.	O1.3.	Buglovce Intravilán obce	Vybudovanie cyklotrás a freestyle cyklo ihriska	Vytvorenie cyklotrás v obci podporí zdravý životný štýl hlavne pre mládež. Freestyle cyklo ihrisko bude raritou v regióne. Obec bude prvou v oblasti a týmto športovým areál sa viac zviditeľní.
3	ŠC1.	O1.3.	Buglovce Intravilán obce	Modernizácia multifunkčného ihriska	Výstavbou multifunkčného ihriska vznikne priestor nielen pre deti a mládež, ale pre všetkých športu chtivých obyvateľov obce. V obci nie je veľa možností na šport, nenachádza sa tu žiadny športový stánok.
4	ŠC1.	O1.3.	Buglovce Intravilán obce	Výstavba bio kúpaliska	Na území mikroregiónu sa nenachádza žiadna vodná plocha, kúpalisko a ani plaváreň. Výstavbou biokúpaliska sa zlepšia možnosti na rekreáciu. Vytvoria sa nové pracovné príležitosti a zvýši sa záujem o obec.
5	ŠC1.	O1.4.	Buglovce Intravilán obce	Vybudovanie oddychovej zóny	Hlavným cieľom je vytvorenie oddychovej zóny v lokalite, ktorá má výborné predpoklady na plnenie svojho účelu. Bude slúžiť hlavne pre mladé rodiny s deťmi.
6	ŠC1.	O1.4.	Buglovce Intravilán obce	Revitalizácia verejných priestranstiev	Úpravou verejných priestranstiev sa zatraktívni celá obec. Dlhodobo neudržiavane priestory dostanú novú tvár.
7	ŠC1.	O1.4.	Buglovce Intravilán obce	Dobudovanie chodníkov v obci	Dokončením chodníkov v obci sa zvýši bezpečnosť hlavne pre najmladších občanov. Taktiež sa zatraktívni vidiecke prostredie obce.
8	ŠC2.	O2.1.	Buglovce Intravilán obce	Dobudovanie miestnej komunikácie	Dobudovaním miestnych komunikácií si konečne prídu na svoje hlavné majitelia motorových vozidiel. Taktiež umožní lepší pohyb pre všetkých obyvateľov. Zatraktívni sa prostredie obce.

9	ŠC2.	O2.1.	Buglovce Intravilán obce	Modernizácia hasičskej zbrojnice	Dobrovoľný hasičský zbor pomáha obyvateľom a vedeniu obce už niekoľko desaťročí, či už pri hasení požiarov, povodniach alebo pri organizovaní kultúrnych podujatí. Modernizácia priestorov je nevyhnutná.
10	ŠC2.	O2.2.	Buglovce Intravilán obce	Dokončenie vodovodu, kanalizácie a ČOV	Dokončenie technickej infraštruktúry je dôležitým aspektom pre všetkých obyvateľov. Potrebne je dokončiť vodovod, kanalizáciu a napojiť na čističku odpadových vôd, poprípade sa vybudujú domové čističky odpadových vôd. Dokončením technickej infraštruktúry sa otvoria možnosti pre ďalší rozvoj.
11	ŠC2.	O2.2.	Buglovce Intravilán obce	Výmena verejného osvetlenia	Modernizácia verejného osvetlenia prinesie zníženie nákladov na chod. Nové osvetlenie zvýši bezpečnosť v obci.
12	ŠC2.	O2.2.	Buglovce Intravilán obce	Modernizácia obecného rozhlasu	Výmena stožiarov obecného rozhlasu a inštalácia bezdrôtového wifi spojenia medzi reproduktormi. Zmena prinesie obci vidiecku tvár a zatriktívni sa celkové prostredie. Taktiež sa zlepši informovanosť obyvateľstva.
13	ŠC2.	O2.3.	Buglovce Intravilán obce	Príprava parciel pre IBV	Vytvorením dobrých podmienok pre individuálnu bytovú výstavbu obec predpokladá zvýšenie počtu obyvateľov.
14	ŠC2.	O2.3.	Buglovce Intravilán obce	Vybudovanie kamerového systému pre bezpečnosť v obci	Ide o vybudovanie kamerového systému v blízkosti obecného úradu a kultúrneho domu, kde sa konajú diskotéky a akcie z väčším počtom návštevníkov. Zabezpečí sa obecný majetok a bezproblémový priebeh kultúrnych akcií.
15	ŠC3.	O3.1.	Buglovce Intravilán obce	Vybudovanie zberného dvoru	Zberný dvor bude slúžiť hlavne pre obyvateľov obce Buglovce. Zlepší sa triedenie odpadu a vytvorí sa niekoľko pracovných miest.
16	ŠC3.	O3.1.	Buglovce Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.
17	ŠC3.	O3.2.	Buglovce Intravilán obce	Modernizácia obecného úradu	Budovy obecného úradu budú kompletne zrekonštruované a obnovené. Budovy budú taktiež zateplené z dôvodu šetrenia energií a finančných prostriedkov.

18	ŠC3.	O3.3.	Buglovce Intravilán obce	Protipovodňová ochrana obce	V katastrálnom území obce Buglovce je potrebné vybudovať drobné prvky protipovodňovej ochrany ako sú hrádzky, rybníky a umele koridory ktoré smerujú vodu mimo zastavaného územia. Spolupracovať pri tomto projekte so susednými obcami aby sa pokrylo čo najširšie územia.
19	ŠC3.	O3.4.	Buglovce Intravilán obce	Obecné kompostovisko	Obecné kompostoviska vykonávajú kompostovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, ktoré vznikajú na území danej obce , pričom ročná produkcia kompostu na jednom takom mieste neprevyšuje 10 ton.
20	ŠC3.	O3.4.	Buglovce Intravilán obce	Ochrana vodných zdrojov - prírodné studne	V blízkosti obce sa nachádza množstvo zdrojov vody. V okolí obce sa nachádza orná pôda využívaná na pestovanie rôznych plodín. Hlavným cieľom je zvýšiť osvetu u obyvateľstva s cieľom neznečisťovať životné prostredie.

Dúbrava

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Miesto realizácie (názov obce)	Názov projektu	Stručný opis projektu
1	ŠC1.	O1.1.	Dúbrava Intravilán obce	Podpora začínajúcich farmárov	Podpora agropodnikania poskytnutím obecných pozemkov na prenájom za symbolickú cenu. V katastrálnom území sa nachádza množstvo poľnohospodárskej pôdy, ktorá sa dlhodobo nevyužíva. Podpora predaja z dvora.
2	ŠC1.	O1.3.	Dúbrava Intravilán obce	Zriadenie fitnescentra a modernizácia multifunkčného ihriska	Multifunkčné ihrisko slúži pre obyvateľov Dúbravy už niekoľko rokov. Po rokoch je potrebné vymeniť koberec, siete okolo hracej plochy a doplniť vybavenie pre športovcov. Fitnes centrum v obci chýba, využitie v ňom nájdu hlavne všetci nadšenci zdravého životného štýlu.

3	ŠC1.	O1.3.	Dúbrava Intravilán, extravilán obce	Rozšírenie rybníka s možnosťou športového rybolovu a dobudovanie oddychovej zóny	V obci je vybudovaná vodná nádrž a oddychová zóna .Tú je potrebné rozšíriť a dobudovať .Slúžila by na všestranné využitie. Športový rybolov, člnkovanie, camping, víkendové pobyty, oddych, relax.
4	ŠC1.	O1.4.	Dúbrava Intravilán obce	Dobudovanie amfiteátra a okolia	Jedná sa o vybudovanie hľadiska a úpravy priestranstva pred pódium.
5	ŠC1.	O1.4.	Dúbrava Intravilán obce	Oddychové zóny v obci	Rodiny s deťmi už budú mať kde tráviť svoj voľný čas. Nájdu si miesto pre zábavu a oddych v príjemnom vidieckom prostredí, stretnú sa aj starší ľudia na spoločné posedenie.
6	ŠC1.	O1.4.	Dúbrava extravilán obce	Rozhľadňa na Sľubici	Okolie obce Dúbrava skrýva množstvo panoramatických výhľadov na Spišský hrad, Hornádsku kotlinu a Tatry. Vybudovaním rozhľadne sa obec stane ešte atraktívnejšou.
7	ŠC1.	O1.4	Dúbrava extravilán obce	Prameň sv. Antona Oddychový kút	V blízkosti obce sa nachádza minerálny prameň. Obec má záujem o vytvorenie oddychového kúta pre turistov. Je to na cyklotrase a pešej trase a bude to mať pozitívny vplyv na rozvoj turizmu.
8	ŠC1.	O1.4.	Dúbrava Intravilán obce	Klub voľného času	V obci je záujem o vytvorenie klubu , kde by sa stretávali seniori za účelom udržiavania a upevňovania medziľudských vzťahov. Udržiavanie zvykov a ľudových tradícií, zručností.
9	ŠC1.	O1.4.	Dúbrava Intravilán obce	Remeselný dom	Modernizácia remeselného domu a rozšírenie podnikateľskej činnosti obce. Zariadenie sa taktiež vybaví potrebnou technológiou. Zamestnanie tu nájde cca 2-3 pracovníci.
10	ŠC2.	O2.1.	Dúbrava Intravilán obce	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	V obci sa ešte stále nachádza niekoľko úsekov ciest, ktoré je potrebné opraviť a zabezpečiť tak občanom bezproblémový pohyb.
11	ŠC2.	O2.1.	Dúbrava Intravilán obce	Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	Dobrovoľný hasičský zbor pomáha obyvateľom a vedeniu obce už niekoľko desaťročí, či už pri hasení požiarov, povodniach alebo pri organizovaní kultúrnych podujatí. Modernizácia priestorov je nevyhnutná.

12	ŠC2.	O2.2.	Dúbrava Intravilán obce	Modernizácia obecného rozhlasu	Výmena stožiarov obecného rozhlasu a inštalácia bezdrôtového wifi spojenia medzi reproduktormi. Zmena prinesie obci vidiecku tvár a zatriktívni sa celkové prostredie. Taktiež sa zlepši informovanosť obyvateľstva.
13	ŠC2.	O2.2.	Dúbrava Intravilán obce	Dokončenie kanalizácie a ČOV	Dobudovanie kanalizácie je potrebné len určitých častiach obce. Dokončením technickej infraštruktúry sa pre obec otvoria ďalšie možnosti pre rozvoj.
14	ŠC2.	O2.3.	Dúbrava Intravilán obce	Príprava pozemkov na individuálnu bytovú výstavbu	V obci sa nachádza niekoľko voľných pozemkov na IBV, ale je záujem rozšíriť ponuku. V obci dlhodobo klesá počet obyvateľov a týmto spôsobom chceme zvýšiť počet obyvateľov.
15	ŠC3.	O3.1.	Dúbrava Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.
16	ŠC3.	O3.2.	Dúbrava Intravilán obce	Zateplenie budovy obecného úradu	K efektívnejšiemu využívaniu finančných prostriedkov obce je potrebné zateplenie budovy obecného úradu, kultúrneho domu, základnej, materskej školy a hasičskej zbrojnice. Rekonštrukcia prinesie modernejší a atraktívnejší vzhľad centra obce.
17	ŠC3.	O3.2.	Dúbrava Intravilán obce	Modernizácia obecnej kuchyne	Obec poskytuje stravu vo vývarovni stravy. Technológia je už zastarala a je potrebná výmena starých zariadení za nové produktívnejšie. Taktiež sa zabezpečí kvalita prípravy jedál.
18	ŠC3.	O3.2.	Dúbrava Intravilán obce	Zmena systému vykurovania v kultúrnom dome	Modernizáciou technológie a prechodom na vykurovanie biomasou obec ušetri množstvo finančných prostriedkov.
19	ŠC3.	O3.3.	Dúbrava Intravilán obce	Regulácia vodného toku	V katastrálnom území obce Dúbrava vybudovať drobné prvky protipovodňovej ochrany ako sú hrádzky, rybníky a umele koridory ktoré smerujú vodu mimo zastavaného územia. Taktiež ochrana pred povodňami.
20	ŠC3.	O3.4.	Dúbrava Intravilán obce	Obecné kompostovisko	Obec nemá obecné kompostovisko, aj keď občania vykonávajú kompostovanie biologicky rozložiteľných odpadov v domácnostiach, je potrebné zriadiť obecné, na uskladnenie BRO z verejných priestranstiev.

Granč – Petrovce

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Miesto realizácie (názov obce)	Názov projektu	Stručný opis projektu
1	ŠC1.	O1.3.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Výstavba amfiteátra	Vybudovanie amfiteátra poslúži hlavne pre kultúrne podujatia organizované obcou. Ide o fašiangy, deň matiek, deň detí, goralské dni a pod.
2	ŠC1.	O1.3.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Zriadenie fitnesscentra	V obci sa nachádza niekoľko športovísk, ale chýba fitness centrum, ktoré je dôležitý doplnok k ostatným športom (napr. futbal, hokej).
3	ŠC1.	O1.3.	Granč-Petrovce Intravilán obce, extravilán obce	Budovanie náučných turistických chodníkov a cyklotrás	V okolí obce sa nachádza množstvo kultúrnych a prírodných pamiatok. Náučné chodníky a cyklotrasy prispejú k rozvoju cestovného ruchu.
4	ŠC1.	O1.4.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Rekonštrukcia kaštieľa a filagórie	Obnova kultúrnych pamiatok v obci prospeje rozvoju cestovného ruchu, zatraktívni sa prostredie v obci a vznikne niekoľko pracovných miest.
5	ŠC1.	O1.4.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Výstavba oddychovej zóny a úprava verejných priestranstiev	Oddychová zóna v obci bude slúžiť hlavne pre mladé rodiny s deťmi, ktoré tam budú tráviť svoj voľný čas hlavne počas slnečných nedeľných popoludní.
6	ŠC1.	O1.4.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Budovanie chodníkov v obci	Dokončením chodníkov v obci sa zvýši bezpečnosť hlavne pre najmladších občanov. Taktiež sa zatraktívni vidiecke prostredie obce.
7	ŠC2.	O2.1.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Rekonštrukcia miestnych komunikácií a autobusovej zastávky	Modernizácia miestnych komunikácií spríjemní vidiecke prostredie, podporí sa rozvoj cestovného ruchu. Autobusová zastávka už nutne potrebuje opravu. Slúži pre väčšinu obyvateľov v obci a turistov.

8	ŠC2.	O2.1.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	Dobrovoľný hasičský zbor pomáha obyvateľom a vedeniu obce už niekoľko desaťročí, či už pri hasení požiarov, povodniach alebo pri organizovaní kultúrnych podujatí. Modernizácia priestorov je nevyhnutná.
9	ŠC2.	O2.2.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Rekonštrukcia verejného osvetlenia	Výmena stožiarov a svietidiel za nové LED žiarivky, ktoré z dlhodobého hľadiska prinesú úsporu finančných prostriedkov.
10	ŠC2.	O2.2.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Rekonštrukcia obecného rozhlasu	Výmena stožiarov obecného rozhlasu a inštalácia bezdrôtového wifi spojenia medzi reproduktormi. Zmena prinesie obci vidiecku tvár a zatraktívni sa celkové prostredie. Taktiež sa zlepši informovanosť obyvateľstva.
11	ŠC2.	O2.2.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Rozšírenie verejnej kanalizácie a verejného vodovodu	Rozšírenie technickej infraštruktúry je dôležitým aspektom pre všetkých obyvateľov. Potrebne je rozšíriť vodovod, kanalizáciu a napojiť na čističku odpadových vôd, poprípade sa vybudujú domové čističky odpadových vôd. Dokončením technickej infraštruktúry sa otvoria možnosti pre ďalší rozvoj.
12	ŠC2.	O2.4.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Úpravy miestneho cintorína a dobudovanie domu smútku	Okolie cintorína si dlhodobo vyžaduje obnovu. Cintorín patrí k najnavštevovanejším miestam obce. Taktiež je potrebná obnova domu smútku.
13	ŠC3.	O3.1.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využité budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.
14	ŠC3.	O3.1.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Technické vybavenie zberného dvora	Zabezpečenie technického vybavenia zberného dvora zvýši úroveň poskytovaných služieb pre verejnosť. Taktiež sa vytvoria nové pracovné príležitosti.
15	ŠC3.	O3.1.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Výstavba kompostoviska	Obecné kompostoviska vykonávajú kompostovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, ktoré vznikajú na území danej obce, pričom ročná produkcia kompostu na jednom takom mieste neprevyšuje 10 ton.

16	ŠC3.	O3.2.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Modernizácia priestorov obecných budov	Výmena okien a dverí, stierky a vymaľovanie objektu. Modernizáciou sa znížia náklady na údržbu.
17	ŠC3.	O3.3.	Granč-Petrovce Intravilán obce, extravilán obce	Protipovodňová ochrana a regulácia potoka	Povodne patria k najväčším problémom v regióne. Potrebne je vyčistiť dno vodného toku a spevniť brehy. Budovať drobné prvky protipovodňovej ochrany ako sú hrádzky, rybníky a umele koridory ktoré smerujú vodu mimo zastavaného územia. Spolupracovať pri tomto projekte so susednými obcami aby sa pokrylo čo najširšie územia.

Harakovce

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Miesto realizácie (názov obce)	Názov projektu	Stručný opis projektu
1	ŠC1.	O1.3.	Harakovce Intravilán, extravilán obce	Vybudovanie peších a cyklotrás v okolí obce	Hlavným cieľom je postupne rozvíjať cestovný ruch v obci. Vybudovanie náučných chodníkov v neporušenej prírode priláka množstvo turistov.
2	ŠC1.	O1.4.	Harakovce Intravilán obce	Zriadenie obecnej pamätnej izby	História obce sa stretne v jednej miestnosti spolu hnutelnými pamiatkami, tradíciami a rôznymi zvykmi. Svoje miesto si nájdu tradičné kroje, stroje a pod.
3	ŠC1.	O1.4.	Harakovce Intravilán obce	Výstavba oddychovej zóny a úprava verejných priestranstiev	Vybudovanie oddychovej zóny v centre obce pre domácich obyvateľov a turistov. Úprava verejných priestranstiev, ktoré spríjemnia túto malebnú dedinku. Poslúži aj pre cyklistov, ktorí budú prechádzať obcou.
4	ŠC2.	O2.1.	Harakovce Intravilán obce	Modernizácia autobusovej zastávky	Autobusová zástavka už nutne potrebuje opravu. Slúži pre väčšinu obyvateľov v obci a turistov prichádzajúcich za peknou prírodou a odpočinkom.

5	ŠC2.	O2.2.	Harakovce Intravilán obce	Dobudovanie technickej infraštruktúry v obci	Dokončenie technickej infraštruktúry je dôležitým aspektom pre všetkých obyvateľov. Potrebne je dokončiť vodovod, kanalizáciu a napojiť na čističku odpadových vôd, poprípade sa vybudujú domové čističky odpadových vôd. Dokončením technickej infraštruktúry sa otvoria možnosti pre ďalší rozvoj.
6	ŠC2.	O2.3.	Harakovce Intravilán, extravilán obce	Vybudovanie chatovej oblasti v obci a okolí	V obci sa nachádza množstvo opustených domov, poprípade voľných pozemkov, ktoré by mohli slúžiť na budovanie chatiek alebo chatových oblastí. Táto oblasť má vhodne predpoklady na takýto rozvoj vidieckeho cestovného ruchu.
7	ŠC3.	O3.1.	Harakovce Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.
8	ŠC3.	O3.1.	Harakovce Intravilán, extravilán obce	Odstránenie čiernych skládok odpadu	V spolupráci s domácim obyvateľstvom máme záujem vyčistiť drobné skládky odpadu v okolí obce. Zabezpečiť veľkokapacitné kontajnery, ktoré budú pravidelne vyvážené.
9	ŠC3.	O3.2.	Harakovce Intravilán obce	Rekonštrukcia obecného úradu	Obecný úrad už niekoľko desaťročí nebol modernizovaný. Potrebne je zateplenie budovy, výmena okien a dverí. Taktiež je potrebná výmena zariadenia obecného úradu.
10	ŠC3.	O3.3.	Harakovce Intravilán, extravilán obce	Protipovodňová ochrana obce	V katastrálnom území obce Harakovce vybudovať drobné prvky protipovodňovej ochrany ako sú hrádzky, rybníky a umele koridory ktoré smerujú vodu mimo zastavaného územia. Spolupracovať pri tomto projekte so susednými obcami aby sa pokrylo čo najširšie územia.

Jablonov

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Miesto realizácie (názov obce)	Názov projektu	Stručný opis projektu
1	ŠC1.	O1.3.	Jablonov Intravilán, extravilán obce	Pútnický chodník	Cez intravilán a extravilán obce je známa trasa chodníka vedúceho cez polia a lesy do Ulože, ktorý je využívaný ako pútnická trasa na Levočskú horu. Jeho vyznačením a úpravou by sme vedeli dostať územie mikroregiónu do povedomia nemalého počtu pútnických turistov prichádzajúcich zo Šariša a Zemplína.
2	ŠC1.	O1.3.	Jablonov Intravilán obce	Šatne a hygienické zariadenia pri futbalovom ihrisku	Vybudovanie týchto priestorov by výrazne pomohlo pri obnovení futbalového klubu a nepochybne by podporilo aj rozvoj ostatných voľno časových aktivít hlavne mládeže v oblasti športu, ako aj verejných kultúrnych podujatí.
3	ŠC1.	O1.3.	Jablonov Intravilán obce	Cyklo chodník Jablonov – Spišské Podhradie	Cyklo chodník spoji mesto Spišské Podhradie a najväčšiu obec v regióne. Na trase je pekný výhľad na Spišský hrad. Cyklisti sa môžu zastaviť na Spišskej Kapitule alebo Spišskom salaši.
4	ŠC1.	O1.4.	Jablonov Intravilán obce	Multifunkčné ihrisko	Pre rozvoj voľno časových a športových aktivít mládeže, ako aj ostatných športu chtivých obyvateľov obce. Umiestene by bolo pravdepodobne pri súčasnom futbalovom ihrisku alebo pri kultúrnom dome ako nepriama súčasť oddychovej zóny.
5	ŠC1.	O1.4.	Jablonov Intravilán obce	Oddychová zóna a parkovisko	Na pozemku odkúpeného domu susediaceho s obecným úradom a kultúrnym domom vytvoriť po zbúraní domu parkovisko pre hosti aktivít kultúrneho domu a oddychovú zónu na časti záhrady s využitím aj priľahlého pozemku, kde by v dome bola expozícia ochotníckeho divadla. Oddychová zóna by bola oproti kultúrnemu domu, čo by výrazne zatriktívnilo podujatia konané v kultúrnom dome.

6	ŠC2.	O2.2.	Jablonov Intravilán obce	Kanalizácia a ČOV	Dokončenie technickej infraštruktúry je dôležitým aspektom pre všetkých obyvateľov. Potrebne je dokončiť kanalizáciu a napojiť na čističku odpadový vôd. Dokončením technickej infraštruktúry sa otvoria možnosti pre ďalší rozvoj.
7	ŠC2.	O2.2.	Jablonov Intravilán obce	Obecný mobiliár	Vybavenie obce lavičkami, informačnými tabuľami a odpadkovými košmi pre zlepšenie informovanosti a čistoty prostredia obce. V neposlednom rade by to malo zvýšiť atraktivitu obce pre plánované projekty Gazdovského múzea a Ochotníckeho domu.
8	ŠC1.	O2.4.	Jablonov Intravilán obce	Gazdovské múzeum	Odkúpiť alebo dlhodobo prenajať gazdovský dom v strede obce a zriadiť v ňom múzeum života poddaných pod Spišským hradom. Zozbierať v obci exponáty dobového oblečenia, náradia, poľn. strojov, nástrojov, fotografií zo života bežného ľudu.
9	ŠC2.	O2.4.	Jablonov Intravilán obce	Dom ochotníkov	Odkúpiť rodný dom výrazného divadelného ochotníka p. Uličného a v jeho exteriéroch urobiť stálu expozíciu zaniknutej tradície ochotníckeho divadla v Jablonove. Budovu využiť aj na znovuoobnovenie činnosti divadla v obci, ako základnú klubovňu divadelných ochotníkov.
10	ŠC3.	O3.1.	Jablonov Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.
11	ŠC3.	O3.3.	Jablonov Intravilán obce	Protipovodňová ochrana obce	Obcou pretekajú dva vodné toky a to Vavrincov potok a Lučanský potok. Na vstupe do obce sa tieto vodné toky stretávajú. Potrebne je vybagrovať dno a spevniť brehy vodných tokov.

Korytné

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Miesto realizácie (názov obce)	Názov projektu	Stručný opis projektu
1	ŠC1.	O1.4.	Korytné, intravilán obce	Chodník pre peších	V obci je potrebné dobudovať chodník. Bude zo zámkovej dlažby, keďže aj ostatne boli takto projektované. Dĺžka bude približne 200m.
2	ŠC2.	O2.1.	Korytné, intravilán obce	Autobusová zastávka	Modernizácia je potrebná, keďže v súčasnosti je autobusová zastávka v nevyhovujúcom stave. Zničené sú steny a taktiež strecha. Celkový vzhľad je nevyhovujúci.
3	ŠC2.	O2.1.	Korytné, intravilán obce	Parkovisko v obci	V obci sa dlhodobo nenachádzajú voľné parkovacie miesta. Nové parkovisko by malo mať rozlohu približne 150m ² .
4	ŠC2.	O2.1.	Korytné, intravilán obce	Rekonštrukcia zásobného radu vodovodu	Výmena starého vodovodného potrubia a oprava pramennej záchytky.
5	ŠC2.	O2.2.	Korytné, intravilán obce	Stavebné úpravy verejného osvetlenia	Výmena stožiarov a svietidiel za nové LED žiarivky, ktoré z dlhodobého hľadiska prinesú úsporu finančných prostriedkov.
6	ŠC2.	O2.2.	Korytné, intravilán obce	Modernizácia rozhlasu	Výmena stožiarov obecného rozhlasu a inštalácia bezdrôtového wifi spojenia medzi reproduktormi. Zmena prinesie obci vidiecku tvár a zatraktívni sa celkové prostredie.
7	ŠC2.	O2.3.	Korytné, intravilán obce	Rekonštrukcia stodoly	Rekonštrukciou starej stodoly by obec mohla získať skladové priestory, ktoré môže využiť pri obecných kultúrnych podujatiach, popřípade pre potreby občanov.
8	ŠC2.	O2.4.	Korytné, intravilán obce	Pešia zóna k cintorínu	Stavebné úpravy prístupovej cesty a rekonštrukcia schodov na cintorín. Okolie cintorína si dlhodobo vyžaduje obnovu. Cintorín patrí k najnavštevovanejším miestam obce.
9	ŠC2.	O2.4.	Korytné, intravilán obce	Vybavenie sály na obecnej úrade	„Obecná sala“ je často využívaná na obecné kultúrne podujatia alebo iné akcie pre obyvateľov (oslavy, pohreby, a pod.). Modernizácia vybavenie je pre ďalšiu činnosť veľmi potrebná.

10	ŠC3.	O3.1.	Korytné, intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.
11	ŠC3.	O3.2.	Korytné, intravilán obce	Modernizácia obecného úradu a jeho vybavenia	Rekonštrukcia obecného úradu je dôležitá z hľadiska šetrenia finančných prostriedkov. Taktiež sa doplní vybavenie kancelárií (informačná technika).

Lúčka

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Miesto realizácie (názov obce)	Názov projektu	Stručný opis projektu
1	ŠC1.	O1.3.	Lúčka Intravilán obce	Multifunkčné ihrisko	Výstavbou multifunkčného ihriska vznikne priestor nielen pre deti a mládež, ale pre všetkých športu chtivých obyvateľov obce. V obci nie je veľa možností na šport, nenachádza sa tu žiadny športový stánok.
2	ŠC1.	O1.4.	Lúčka Intravilán obce	Obnova Národnej kultúrnej pamiatky - Historická studňa	Patrí k najvýznamnejším pamiatkam v obci, zatriktívni sa vidiecke prostredie obce a priláka turistov.
3	ŠC1.	O1.4.	Lúčka Intravilán, extravilán obce	Náučný chodník	Náučný chodník bude mať trasu k obecnej chate, blízkym lesom a neďalekému skalnému výbežku. Zvýši sa atraktivita obce.
4	ŠC1.	O1.4.	Lúčka Intravilán, extravilán obce	Doplnková infraštruktúra k cestovnému ruchu	Vybudovaním drobných prvkov infraštruktúry pre cestovný ruch (stojany na bicykle, prístrešky, informačné zariadenia) sa zlepši informovanosť turistov a podporí sa rozvoj územia.
5	ŠC2.	O2.1.	Lúčka Intravilán, extravilán obce	Modernizácia miestnych komunikácií	Dobudovaním miestnych komunikácií si konečne prídu na svoje hlavné majitelia motorových vozidiel. Taktiež umožní lepší pohyb pre všetkých obyvateľov. Zatriktívni sa prostredie obce.

6	ŠC2.	O2.1.	Lúčka Intravilán obce	Autobusov zastávka	Vybudovanie novej autobusovej zastávky s prístupom ku lokalite s vyšším počtom obyvateľov v zastavanom území obce. Uvedeným projektom vytvoríme obyvateľom obce komfortnejší prístup k autobusovým spojom.
7	ŠC2.	O2.2.	Lúčka Intravilán obce	Domové ČOV	Dokončenie technickej infraštruktúry je dôležitým aspektom pre všetkých obyvateľov. Potrebne je dokončiť domové čističky odpadových vôd. Dokončením technickej infraštruktúry sa otvoria možnosti pre ďalší rozvoj.
8	ŠC2.	O2.2.	Lúčka Extravilán obce	Modernizácia obecného rozhlasu	Výmena stožiarov obecného rozhlasu a inštalácia bezdrôtového wifi spojenia medzi reproduktormi. Zmena prinesie obci vidiecku tvár a zatriktívni sa celkové prostredie.
9	ŠC2.	O2.3.	Lúčka Intravilán obce	Rekonštrukcia a dobudovanie obecnej chaty	Hlavným cieľom je modernizácia chaty, ktorú má obec v dlhodobom podnájme. Taktiež sa k objektu plánuje pristaviť spoločenská miestnosť.
10	ŠC2.	O2.4.	Lúčka Intravilán obce	Modernizácia cintorína	Okolie cintorína si dlhodobo vyžaduje obnovu a následne pravidelnú údržbu. Potrebne je vybudovanie chodníka a osvetlenia.
11	ŠC3.	O3.1.	Lúčka Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využité budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.
12	ŠC3.	O3.3.	Lúčka Intravilán obce	Regulácia vodného toku	Povodne patria k najväčším problémom v regióne. Potrebne je vyčistiť dno vodného toku a spevniť brehy. Budovať drobné prvky protipovodňovej ochrany ako sú hrádzky, rybníky a umele koridory ktoré smerujú vodu mimo zastavaného územia. Spolupracovať pri tomto projekte so susednými obcami aby sa pokrylo čo najširšie územia.
13	ŠC3.	O3.4.	Lúčka Intravilán obce	Ochrana zdrojov pitnej vody	V blízkosti obce sa nachádza významný zdroj pitnej vody, z ktorého sú zásobované obce Lúčka, Jablonov a časť mesta Spišské Podhradie. V okolí obce sa nachádza orná pôda využívaná na pestovanie rôznych plodín. Hlavným cieľom je zvýšiť osvetu u obyvateľstva s cieľom neznečisťovať životné prostredie.

Ordzovany

1	ŠC1.	O1.3.	Ordzovany Intravilán obce	Výstavba a modernizácia detského ihriska	Vybudovaním detského ihriska sa vytvoria ideálne podmienky pre deti, ich rozvoj a ďalší rast. Slúžiť bude nielen pre domácich, ale aj z pre deti blízkeho okolia.
2	ŠC1.	O1.4.	Ordzovany Intravilán obce	Zriadenie klubovne pre mládež	Vybudovaním klubovne sa vytvorí priestor pre mládež a zmysluplné využitie ich voľného času. Taktiež vznikne priestor pre športy ako pin pong, šach a pod.
3	ŠC1.	O1.4.	Ordzovany Intravilán obce	Rekonštrukcia parku	Modernizácia parku je veľmi potrebná, v súčasnosti je veľmi zanedbaný. Vysadia sa nové stromy, zatraktívni sa vidiecke prostredie v obci.
4	ŠC2.	O2.1.	Ordzovany Intravilán obce	Vybavenie hasičskej zbrojnice	Doplnenie a modernizácia hasičskej zbrojnice zlepši pripravenosť miestnych hasičov v prípade požiarov povodní alebo neočakávaných situácií v obci a regióne.
5	ŠC2.	O2.1.	Ordzovany Intravilán obce	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	V obci sa ešte stále nachádza niekoľko úsekov ciest, ktoré je potrebné opraviť a zabezpečiť tak občanom bezproblémový pohyb.
6	ŠC2.	O2.4.	Ordzovany Intravilán obce	Rekonštrukcia kultúrneho domu	Budova kultúrneho domu bola postavená v roku 1967, naposledy bola modernizovaná v roku 2002. V súčasnosti je potrebná hlavne výmena okien a vstupných dverí do objektu. Modernizácia objektu prispeje k lepšej prezentácii obce, keďže v kultúrnom dome sa stále organizujú rôzne oslavy alebo kultúrne podujatia.
7	ŠC3.	O3.1.	Ordzovany Intravilán obce	Odstránenie nelegálnych skládok	V spolupráci s domácim obyvateľstvom máme záujem vyčistiť drobné skládky odpadu v okolí obce. Zabezpečiť veľkokapacitné kontajnery, ktoré budú pravidelne vyvážené.
8	ŠC3.	O3.1.	Ordzovany Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.

9	ŠC3.	O3.2.	Ordzovany Intravilán obce	Výmena okien a dverí na obecnom úrade	Budova obecného úradu bola postavená v roku 1978, ale doteraz na nej neboli vykonané žiadne úpravy. V súčasnosti je potrebná hlavne výmena okien, ktorá zabráni následným unikom tepla a znížia sa tým náklady na vykurovanie obecných priestorov. Taktiež je potrebná výmena dverí, ktoré v súčasnosti nespĺňajú bezpečnostné požiadavky a úniky tepla sú dosť značné.
---	------	-------	------------------------------	---------------------------------------	---

Poľanovce

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Miesto realizácie (názov obce)	Názov projektu	Stručný opis projektu
1	ŠC1.	O1.1.	Poľanovce Intravilán obce	Práca to je krajšia budúcnosť	Vytvorenie niekoľko pracovných miest v rámci programov Úradu práce PP. Pracovné miesta budú zamerané na chod obce, udržiavanie čistoty obce a opravu majetku obce.
2	ŠC1.	O1.3.	Poľanovce Intravilán obce	Multifunkčné ihrisko	Hlavným cieľom je zabezpečiť pre obyvateľov možnosť zahrať si futbal, florbal, tenis, volejbal alebo iný druh športu priamo v obci.
3	ŠC1.	O1.4.	Poľanovce Intravilán obce	Úprava verejného priestranstva vybudovanie oddychových zón	Úpravou verejných priestranstiev sa zvýrazní vidiecky ráz krajiny a zviditeľní sa okolitá nádherná príroda Braniska. Oddychové zóny poslúžia pre turistov a domácich obyvateľov.
4	ŠC1	O1.4.	Poľanovce Intravilán obce	Klubovňa pre mládež	Vybudovaním klubovne sa vytvorí priestor pre mládež a zmysluplné využitie ich voľného času. Taktiež vznikne priestor pre športy ako pin pong, šach a pod.
5	ŠC2.	O2.4.	Poľanovce Intravilán obce	Rekonštrukcia a úprava priestranstiev na cintoríne	Okolie cintorína si dlhodobo vyžaduje obnovu a následne pravidelnú údržbu. Potrebné je vybudovanie chodníka a osvetlenia.

6	ŠC2.	O2.4.	Poľanovce Intravilán obce	Oprava kultúrneho domu	Výmena okien a dverí, výmena obkladu vybudovanie toaliet, omietky a fasády. Kultúrny dom bude slúžiť hlavne pre domáce obyvateľstvo, na rodinne oslavy, stretnutia, poprípade iné podujatia.
7	ŠC3	O3.1.	Poľanovce Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.
8	ŠC3.	O3.2.	Poľanovce Intravilán obce	Modernizácia obecného domu	Výmena okien a dverí, stierky a vymaľovanie objektu. Modernizáciou sa znížia náklady na údržbu.
9	ŠC3.	O3.3.	Poľanovce Intravilán obce	Regulácia vodného toku	Povodne patria k najväčším problémom v regióne. Potrebne je vyčistiť dno vodného toku a spevniť brehy. Budovať drobné prvky protipovodňovej ochrany ako sú hrádzky, rybníky a umele koridory ktoré smerujú vodu mimo zastavaného územia. Spolupracovať pri tomto projekte so susednými obcami aby sa pokrylo čo najširšie územia.

Pongrácovce

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Miesto realizácie (názov obce)	Názov projektu	Stručný opis projektu
1	ŠC1.	O1.3.	Pongrácovce Intravilán obce	Multifunkčné ihrisko	V obci doposiaľ nie je pre športové vyžitie žiadne ihrisko. Obec sa rozrástá čo do počtu obyvateľov o mladé rodiny. Z celkového počtu obyvateľov 111, je 25 detí do 18 rokov, ktoré nemajú možnosť športovať doma v obci. Obec má záujem o výstavbu multifunkčného ihriska, ktoré by slúžilo nielen deťom, ale aj dospelým.

2	ŠC1.	O1.4.	Pongrácovce Intravilán obce	Vybavenia a zariadenie kultúrneho domu	Dokúpenie vybavenia a zariadenia pre kultúrny dom je veľmi potrebné vzhľadom k tomu, že je staré, nefunkčné, alebo úplne chýba – napr. zariadenie kuchyne, nemáme žiadne kuchynské spotrebiče, ani kuchynský riad. Stoly a stoličky sú veľmi staré a dosluhujú.
3	ŠC1.	O1.4.	Pongrácovce Intravilán obce	Úprava verejných priestranstiev v obci	Úpravou verejných priestranstiev sa zatraktívni celá obec. Dlhodobo neudržiavane priestory dostanú novú tvár.
4	ŠC2.	O2.1.	Pongrácovce Intravilán obce	Oprava miestnych komunikácií	Obec Pongrácovce má po povodniach v posledných rokoch zničené všetky miestne komunikácie v celkovej dĺžke cca 1,5 km, preto si prioritne kladie za úlohu ich opravu (asfaltovaním). V prípade novej výzvy by bolo vhodné vytvoriť aj miesto pre chodcov pozdĺž ciest, urobiť chodníky.
5	ŠC2.	O2.2.	Pongrácovce Intravilán obce	Modernizácia obecného rozhlasu	V obci Pongrácovce je miestny rozhlas technicky veľmi zastaraný a vysielanie je málo zrozumiteľné pre občanov. Okrem toho je potrebné doplniť miestny rozhlas aj na ulicu IBV, kde doposiaľ nie je žiaden reproduktor.
6	ŠC2.	O2.4.	Pongrácovce Intravilán obce	Rekonštrukcia kultúrneho domu	Kultúrny život v obci je pomerne obmedzený. Kultúrny dom nemôže slúžiť svojmu účelu z viacerých dôvodov, a jedným z nich je aj nedostatočné vybavenie. Veľké priestory sa ťažko vykurojú, v budove sú staré akumulčné pece a navyše zariadenie neumožňuje usporadúvať tu žiadne rodinné ani spoločenské akcie.
7	ŠC2.	O2.4.	Pongrácovce Intravilán obce	Obnova oplotenia cintorína	Cintorín navštevuje množstvo obyvateľov nielen z obce, ale aj z širokého okolia. Z revitalizuje sa areál a blízke okolie cintorína, taktiež sa vybuduje nové oplotenie.
8	ŠC3.	O3.1.	Pongrácovce Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.

9	ŠC3.	O3.2.	Pongrácovce Intravilán obce	Modernizácia obecného úradu	Verejné budovy ako je budova obecného úradu a kultúrny dom, boli postavené pred r. 1970 a odvtedy neprešli žiadnou rekonštrukciou. Je potrebné ich zrekonštruovať zvonku aj zvnútra. Fasády, okná, dvere, podlahy a taktiež vnútorné vybavenie, aby mohli slúžiť svojmu účelu, to všetko je potrebné vymeniť a doplniť.
10	ŠC3.	O3.3.	Pongrácovce Intravilán, extravilán obce	Protipovodňová ochrana obce	Obec má s povodňami veľmi zle skúsenosti a preto je pre nás veľmi dôležité vybudovanie drobných prvkov protipovodňovej ochrany a vyčistenie vodného toku.

Studenec

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Miesto realizácie (názov obce)	Názov projektu	Stručný opis projektu
1	ŠC1.	O1.3.	Studenec Intravilán obce	Modernizácia športovísk v obci	Modernizácia futbalového ihriska a šatní (oprava sociálnych zariadení), multifunkčného a detského ihriska. Rekonštrukcia priestorov telocvične.
2	ŠC1.	O1.3.	Studenec Intravilán obce	Multifunkčné ihrisko	V obci sa v súčasnosti nenachádza multifunkčné ihrisko. Obec patrí k väčším v regióne a športové zariadenie by určite našlo svoje využitie. Miesto by si tu našli všetky vekové kategórie. Zabezpečilo by sa taktiež športové vybavenie.
3	ŠC1.	O1.4.	Studenec Intravilán obce	Vybudovanie oddychovej zóny	Hlavným cieľom je vytvorenie oddychovej zóny v lokalite, ktorá má výborné predpoklady na plnenie svojho účelu. Nachádza sa v blízkosti futbalového ihriska s výhľadom na jeden z najväčších hradov v strednej Európe. Dané územie sa nachádza na okraji obce, kde návštevníci môžu vychutnávať kľud a pokoj.

4	ŠC1.	O1.4.	Studenec Intravilán obce	Chodníky na IBV	Dobudovanie chodníkov v oblasti novej IBV je dôležité pre pohyb a bezpečnosť obyvateľov. Taktiež sa zatriktívni daná lokalita.
5	ŠC1.	O1.4.	Studenec Intravilán obce	Modernizácia kuchyne v kultúrnom dome	Obnova (výmena) morálne i fyzicky zastaraných kuchynských elektrických spotrebičov v kuchyni kultúrneho domu.
6	ŠC2.	O2.1.	Studenec Intravilán obce	Prístupová komunikácia na IBV	Vytvorenie vhodných podmienok pre rozvoj bývania patrí k hlavným prioritám obce. Vybudovaním prístupovej komunikácie na IBV 30BJ sa zlepši dostupnosť pre nových obyvateľov.
7	ŠC2.	O2.2.	Studenec Intravilán obce	Obnova vodovodu v obci	V obci sa nachádzajú miesta, kde často dochádza k poruchám vodovodu. Potrebná je kompletná modernizácia. Obnova sa bude realizovať v piatich etapách.
8	ŠC2.	O2.2.	Studenec Intravilán obce	Osvetlenie na IBV	Budovanie potrebnej infraštruktúry pre IBV bude realizované v niekoľkých etapách. Jednou z nich bude vybudovanie verejného osvetlenia.
9	ŠC2.	O2.3.	Studenec Intravilán obce	Dobudovanie kamerového systému	V súčasnosti sa kamery v obci nachádzajú len na vstupoch do obcí. Potrebné je monitorovanie aj kultúrneho domu a obecného úradu, ktoré v posledných rokoch prešli rozsiahlou rekonštrukciou.
10	ŠC2.	O2.4.	Studenec Intravilán obce	Vybudovanie chodníka a osvetlenia na cintoríne	Cintorín navštevuje množstvo obyvateľov nielen z obce, ale aj z širokého okolia. Dokončenie chodníka a vybudovanie osvetlenia je veľmi potrebné.
11	ŠC2.	O2.4.	Studenec Intravilán obce	Oplotenie cintorína	Hlavným cieľom projektu je oprava murovaného plotu okolo cintorína. Súčasne oplotenie je v havarijnom stave a nutne potrebuje opravu.
12	ŠC2.	O2.4.	Studenec Intravilán obce	Modernizácia materskej školy	Materská škola navštevujú hlavne deti zo Studenca a z Ordzovian. Aj najmenší obyvatelia si zaslúžia mať adekvátne priestory pre ich budúci rozvoj.

13	ŠC3.	O3.1.	Studenec Intravilán obce	Kontajnerové stojiská (Stojiská zberných nádob)	Dodávka a montáž 7 ks kontajnerových stojísk; stojísk zberných nádob na vyseparované zložky komunálneho odpadu.
14	ŠC3.	O3.1.	Studenec Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.
15	ŠC3.	O3.2.	Studenec Intravilán obce	Zateplenie budovy kultúrneho domu a obecného úradu	K efektívnejšiemu využívaniu finančných prostriedkov obce je potrebné zateplenie budovy obecného úradu a kultúrneho domu. Taktiež sa zníži záťaž na životné prostredie. Rekonštrukcia prinesie modernejší a atraktívnejší vzhľad centra obce.

Spišský hrad - Podbranisko

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Miesto realizácie (názov obce)	Názov projektu	Stručný opis projektu
1	ŠC1.	O1.2.	Územie Mikroregión	Región Podbranisko – kraj pamiatok UNESCO	Informačno – vzdelávací projekt zameraný na rozvoj cestovného ruchu a podporu zamestnanosti v tomto odvetví. Príprava informačno – propagačných materiálov o najvýznamnejších pamiatkach na danom území.
2	ŠC1.	O1.2.	Územie Mikroregión	Spišský hrad - Podbranisko - kraj travertínov	Informačno – vzdelávací projekt zameraný na zvýšenie ekologického povedomia a udržanie prírodných hodnôt v regióne. Vypracovanie informačných materiálov o chránených územiach v regióne.
3	ŠC1.	O1.3.	Územie Mikroregión	Infraštruktúra v cestovnom ruchu	Budovanie prvkov infraštruktúry v cestovnom ruchu (informačné tabule, mapy pamiatok, elektronický turistický sprievodca, kiosky atď.) v jednotlivých obciach mikroregiónu a na frekventovaných miestach.

4	ŠC1.	O1.3.	Územie Mikroregión	Informačno – navigačný systém	Projekt obsahuje návrh umiestnení objektov – zariadení všeobecného, uličného, turistického značenia, navrhované umiestnenia informačných panelov v meste Spišské Podhradie a v obciach mikroregiónu a uvítacie tabule, taktiež vstupné tabule mikroregiónu a lokality pamiatok UNESCO.
5	ŠC1.	O1.3.	Územie Mikroregión	Náučný chodník Spišský Jeruzalem	V súčasnosti sa na danom území nenachádza vyznačený chodník ani informačné zariadenia, ktoré by poskytovali základné informácie o lokalite, ktorá je na Slovensku jedinečná. Vybudovaním siete informačných zariadení a propagačných výstupov sa zvýši záujem o územie domáceho obyvateľstva v regióne, ako aj turistov.
6	ŠC1.	O1.3.	Územie Mikroregión	Publikácia pamätihodnosti mikroregiónu Spišský hrad - Podbranisko	Spracovanie všetkých zaujímavých miest jednotlivých obcí do publikácie.
7	ŠC1.	O1.3.	Územie Mikroregión	Cyklotrasy a pešie chodníky	Výstavba cyklistickej trasy Spišské Podhradie- Studenec-Ordzovany- Bijacovce. Výstavba cyklistickej trasy Spišské Podhradie - Jablonov - Lúčka. Výstavba cyklistického chodníka Spišské Podhradie - mestská časť Katúň.
8	ŠC1.	O1.4.	Územie Mikroregión	Kultúrna podujatia pod Spišským hradom	Predmetom projektu je materiálne – technické zabezpečenie pri realizácii významných kultúrnych podujatí v regióne. Ide o Spišský Jeruzalem, Festival vína a medu/ VIA REGIA, Spišské folklórne slávnosti, UNESCO CUP, Kráľovský cyklomaraton, Dúbravské pirohy, Podhradské trhy, 20 mierových kilometrov okolo Spišského hradu, Dni sv. Huberta a mnoho iných menších podujatí. Zabezpečí sa propagácia podujatia, pivne súpravy, stany a iné.
9	ŠC3.	ŠC3.3.	Územie Mikroregión	Protipovodňová ochrana obcí	Je potrebné vybudovať drobné prvky protipovodňovej ochrany ako sú hrádzky, rybníky a umele koridory ktoré smerujú vodu mimo zastavaného územia.

5. Realizačná časť

5.1. Akčný plán

Vychádzajúc z vyššie zadaných strategických cieľov pre rozvoj mikroregiónu a na základe auditu pripravovaných projektových zámerov samospráv, bol vypracovaný tento akčný plán realizácie programu na obdobie rokov 2016 - 2018. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať, kto by mal byť žiadateľom a určuje predpokladané časové rámce.

Špecifický cieľ	Miesto realizácie (názov obce)	Názov projektu	Stručný opis projektu	Predbežný termín realizácie (rok)	Predbežné výdavky na projekt (€)	Zdroj financovania
ŠC2.	Baldovce Intravilán obce	Odvodňovací kanál - rekonštrukcia	Obnova odvodňovacieho kanála prispeje ku skvalitneniu životného prostredia v obci. Otvorí sa priestor pre ďalšie investície.	2018	30 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Baldovce Intravilán obce	Dokončenie kanalizácie a ČOV	Dokončenie technickej infraštruktúry je dôležitým aspektom pre všetkých obyvateľov. Potrebne je dokončiť kanalizáciu a napojiť na čističku odpadových vôd, poprípade sa vybudujú domové čističky odpadových vôd. Dokončením technickej infraštruktúry sa otvoria možnosti pre ďalší rozvoj.	2016	60 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC3.	Baldovce Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.	2016-2022	100 000	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, obecný rozpočet
ŠC1.	Beharovce intravilán obce	Obecné komunikácie	Obnova miestnych komunikácií zatriktívni vidiecke prostredie, zlepši sa celkový pohyb po obci a poteší hlavne vlastníkov motorových vozidiel.	2018	120 000	OP integrovaná infraštruktúra, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Beharovce intravilán obce	Chodníky v obci	Pre zvýšenie bezpečnosti v obci je potrebné dokončenie chodníkov hlavne okolo hlavnej cesty. Deti prichádzajúce zo škôl si musia stále dať veľký pozor.	2016	70 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet

ŠC1.	Beharovce intravilán obce	Multifunkčné ihrisko	Výstavbou multifunkčného ihriska vznikne priestor nielen pre deti a mládež, ale pre všetkých športu chtivých obyvateľov obce. V obci nie je veľa možností na šport, nenachádza sa tu žiadny športový stánok.	2017	19 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC3.	Beharovce intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.	2016-2022	100 000	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, obecný rozpočet
ŠC3.	Beharovce intravilán obce	Regulácia vodného toku	Povodne patria k najväčším problémom v regióne. Aj v obci Beharovce je potrebné vyčistiť dno vodného toku a spevniť brehy.	2016	65 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Intravilán obce Bijacovce	Športové ihrisko	Vybudovanie športového ihriska pre florbal a hokej (pozemný a ľadový) – nevyužitú plochu vo vlastníctve obce priamo na futbalovom ihrisku. Využitie plôch pre rekreačný šport detí a mládeže.	2018	20 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Intravilán obce Bijacovce	Izba tradícií	Izba tradícií bude prezentovať históriu našej obce. Svoje miesto si nájdu tradičné kroje, stroje a pod. Nájdem v nej nielen informácie o obci, ale taktiež o významných rodákoch.	2017	13 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Intravilán obce Bijacovce	Chodník od školy k autobusovej zastávke	Rekonštrukcia chodníka okolo štátnej cesty III. triedy od obecného úradu k vstupu do areálu kaštieľa Csáakyovcov (sídlo Strednej odbornej školy) cca 200m. (Cieľom je zvýšenie bezpečnosti pohybu žiakov ZŠ a SOŠ, detí MŠ pri vstupe do objektov ZŠ s MŠ a SOŠ).	2018	6 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet

ŠC1.	Intravilán obce Bijacovce	Zriadenie poľovníckeho múzea a histórie kaštieľa Csaakyovcov	Poľovníctvo a obec Bijacovce patria k sebe. Obec už niekoľko rokov spoluorganizuje kultúrne podujatie zamerané na poľovníctvo Deň sv. Huberta. Kaštieľ Csaakyovcov patrí k najvýznamnejším kultúrnym pamiatkam v regióne a je potrebné návštevníkom obce ukázať našu históriu a tradície.	2016	10 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Intravilán obce Bijacovce	Obec Bijacovce pre všetkých (Take away)	Obec sa zapojila do národného projektu "Take away", ktorý bude realizovaný úradom splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity. Realizovať sa budú tieto projekty: terénna sociálna práca a vzdelanie detí v rannom detstve. V rámci operačného programu Ľudské zdroje, prioritná os 5 a 6 sa obec zapojí do projektov: zdravé komunity, vzdelávanie - rekonštrukcia materskej školy, bývanie - prístup k pitnej vode, prístupová komunikácia a zber komunálneho odpadu.	2015	15 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Intravilán obce Bijacovce	Autobusová zastávka	Vybudovanie novej autobusovej zastávky s prístupom ku lokalite s vyšším počtom obyvateľov v zastavanom území obce, nakoľko v obci je zriadená len jedna autobusová zastávka, ktorá je vzdialená od niektorých častí obce cca 800m. Uvedeným projektom vytvoríme obyvateľom obce komfortnejší prístup k autobusovým spojom.	2017	35 000	OP integrovaná infraštruktúra, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Intravilán obce Bijacovce	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Modernizácia miestnych komunikácií spríjemní vidiecke prostredie, podporí sa rozvoj cestovného ruchu.	2018-2019	280 000	OP integrovaná infraštruktúra, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet

ŠC2.	Intravilán obce Bijacovce	Modernizácia objektov hasičskej zbrojnice	Obec je dlhodobo známa organizáciou nočných hasičských pretekov dobrovoľníkov. Dobrovoľný hasičský zbor patrí k najlepším v regióne a jeho súčasťou je taktiež tím žien. Rekonštrukcia priestorov je nevyhnutná.	2016	33 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC3.	Intravilán obce Bijacovce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.	2016-2022	100 000	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, obecný rozpočet
ŠC1.	Intravilán obce Buglovce	Detské ihrisko pri materskej škole	Vybudovaním detského ihriska pri materskej škole sa vytvoria ideálne podmienky pre deti, ich rozvoj a ďalší rast. Slúžiť bude nielen počas pracovného týždňa, ale aj počas víkendov pre celé rodiny s deťmi.	2017	17 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Intravilán obce Buglovce	Modernizácia multifunkčného ihriska	Výstavbou multifunkčného ihriska vznikne priestor nielen pre deti a mládež, ale pre všetkých športu chtivých obyvateľov obce. V obci nie je veľa možností na šport, nenachádza sa tu žiadny športový stánok.	2016	15 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Intravilán obce Buglovce	Vybudovanie oddychovej zóny	Hlavným cieľom je vytvorenie oddychovej zóny v lokalite, ktorá má výborné predpoklady na plnenie svojho účelu. Bude slúžiť hlavne pre mladé rodiny s deťmi.	2018	12 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Intravilán obce Buglovce	Revitalizácia verejných priestranstiev	Úpravou verejných priestranstiev sa zatraktívni celá obec. Dlhodobo neudržiavane priestory dostanú novú tvár.	2016	22 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Intravilán obce Buglovce	Dobudovanie chodníkov v obci	Dokončením chodníkov v obci sa zvýši bezpečnosť hlavne pre najmladších občanov. Taktiež sa zatraktívni vidiecke prostredie obce.	2018	38 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet

ŠC2.	Intravilán obce Buglovce	Dokončenie vodovodu, kanalizácie a ČOV	Dokončenie technickej infraštruktúry je dôležitým aspektom pre všetkých obyvateľov. Potrebne je dokončiť vodovod, kanalizáciu a napojiť na čističku odpadových vôd, poprípade sa vybudujú domové čističky odpadových vôd. Dokončením technickej infraštruktúry sa otvoria možnosti pre ďalší rozvoj.	2016	250 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Intravilán obce Buglovce	Vybudovanie kamerového systému pre bezpečnosť v obci	Ide o vybudovanie kamerového systému v blízkosti obecného úradu a kultúrneho domu, kde sa konajú diskotéky a akcie z väčším počtom návštevníkov. Zabezpečí sa obecný majetok a bezproblémový priebeh kultúrnych akcií.	2017	10 000	Integrovaný regionálny OP, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC3.	Intravilán obce Buglovce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.	2016-2022	100 000	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, obecný rozpočet
ŠC3.	Intravilán, extravilán obce Buglovce	Protipovodňová ochrana obce	V katastrálnom území obce Buglovce je potrebné vybudovať drobné prvky protipovodňovej ochrany ako sú hrádzky, rybníky a umele koridory ktoré smerujú vodu mimo zastavaného územia. Spolupracovať pri tomto projekte so susednými obcami aby sa pokrylo čo najširšie územia.	2017	25 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Dúbrava Intravilán obce	Podpora začínajúcich farmárov	Podpora agropodnikania poskytnutím obecných pozemkov za symbolickú cenu. V katastrálnom území sa nachádza množstvo poľnohospodárskej pôdy, ktorá sa dlhodobo nevyužíva.	2016	2000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet

ŠC1.	Dúbrava Intravilán, extravilán obce	Rozšírenie rybníka s možnosťou športového rybolovu	Športový rybolov v regióne dlhodobo chýba. V okolí obce je niekoľko záchytných rybníkov. Po chytení úlovku sa návštevník rozhodne, či si rybu nechá, alebo ju pusti späť do rybníka.	2016	12 000	OP rybné hospodárstvo, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Dúbrava Intravilán obce	Dobudovanie amfiteátra a oddychových zón	Dokončenie amfiteátra je potrebné hlavne pre kultúrne podujatia. Najznámejšie sú Turistický pochod Dúbrava – Rajtopiky a Dúbravské pirohy. Každoročná vysoká návštevnosť núti obec k dokončeniu oddychových zón.	2016	22 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Dúbrava Intravilán, extravilán obce	Rozhľadňa na Sľubici a úprava verejných priestranstiev	Okolie obce Dúbrava skrýva množstvo panoramatických výhľadov na Spišský hrad, Hornádsku kotlinu a Tatry. Vybudovaním rozhľadne sa obec stane ešte atraktívnejšou. Dobudovanie verejných priestranstiev je potrebné hlavne k bezproblémovému organizovaniu kultúrnych podujatí, ktoré sú v regióne veľmi obľúbené.	2018	25 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Dúbrava Intravilán obce	Zachovanie ľudových tradícií a špecialít v obecnej izbe	História obce sa stretne v jednej miestnosti spolu hnutelnými pamiatkami, tradíciami a rôznymi zvykmi. Svoje miesto si nájdu tradičné kroje, stroje a pod.	2017	14 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Dúbrava Intravilán obce	Dokončenie kanalizácie a ČOV	Dobudovanie kanalizácie je potrebné len určitých častiach obce. Dokončením technickej infraštruktúry sa pre obec otvoria ďalšie možnosti pre rozvoj.	2017-2018	150 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Dúbrava Intravilán obce	Príprava pozemkov na individuálnu bytovú výstavbu	V obci sa nachádza niekoľko voľných pozemkov na IBV, ale je záujem rozšíriť ponuku. V obci dlhodobo klesá počet obyvateľov a týmto spôsobom chceme zvýšiť počet obyvateľov.	2016	10 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet

ŠC3.	Dúbrava Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.	2016-2022	100 000	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, obecný rozpočet
ŠC3.	Dúbrava Intravilán obce	Regulácia vodného toku	V katastrálnom území obce Dúbrava vybudovať drobné prvky protipovodňovej ochrany ako sú hrádzky, rybníky a umele koridory ktoré smerujú vodu mimo zastavaného územia. Spolupracovať pri tomto projekte so susednými obcami aby sa pokrylo čo najširšie územia.	2017	60 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Granč- Petrovce Intavilán obce	Výstavba amfiteátra	Vybudovanie amfiteátra poslúži hlavne pre kultúrne podujatia organizované obcou. Ide o fašiangy, deň matiek, deň detí, goralské dni a pod.	2018	30 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Granč- Petrovce Intavilán obce	Zriadenie fitnescentra	V obci sa nachádza niekoľko športovísk, ale chýba fitness centrum, ktoré je dôležitý doplnok k ostatným športom (napr. futbal, hokej).	2017	16 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Granč- Petrovce Intavilán obce	Výstavba oddychovej zóny a úprava verejných priestranstiev	Oddychová zóna v obci bude slúžiť hlavne pre mladé rodiny s deťmi, ktoré tam budú tráviť svoj voľný čas hlavne počas slnečných nedeľných popoludní.	2016	25 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Granč- Petrovce Intravilán obce	Budovanie chodníkov v obci	Dokončením chodníkov v obci sa zvýši bezpečnosť hlavne pre najmladších občanov. Taktiež sa zatraktívni vidiecke prostredie obce.	2018	100 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet

ŠC2.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Rekonštrukcia verejného osvetlenia	Výmena stožiarov a svietidiel za nové LED žiarivky, ktoré z dlhodobého hľadiska prinesú úsporu finančných prostriedkov.	2016	35 000	Integrovaný regionálny OP, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Rekonštrukcia obecného rozhlasu	Výmena stožiarov obecného rozhlasu a inštalácia bezdrôtového wifi spojenia medzi reproduktormi. Zmena prinesie obci vidiecku tvár a zatriktívni sa celkové prostredie. Taktiež sa zlepši informovanosť obyvateľstva.	2017	16 000	Integrovaný regionálny OP, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC3.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Modernizácia priestorov obecných budov	Výmena okien a dverí, stierky a vymaľovanie objektu. Modernizáciou sa znížia náklady na údržbu.	2017	40 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC3.	Granč-Petrovce Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.	2016-2022	100 000	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, obecný rozpočet
ŠC3.	Granč-Petrovce Intavilán obce, extravilán obce	Protipovodňová ochrana a regulácia potoka	Povodne patria k najväčším problémom v regióne. Potrebne je vyčistiť dno vodného toku a spevniť brehy. Budovať drobné prvky protipovodňovej ochrany ako sú hrádzky, rybníky a umele koridory ktoré smerujú vodu mimo zastavaného územia. Spolupracovať pri tomto projekte so susednými obcami aby sa pokrylo čo najširšie územia.	2018	25 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Harakovce Intravilán obce	Výstavba oddychovej zóny a úprava verejných priestranstiev	Vybudovanie oddychovej zóny v centre obce pre domácich obyvateľov a turistov. Úprava verejných priestranstiev, ktoré spríjemnia túto malebnú dedinku. Poslúži aj pre cyklistov, ktorí budú prechádzať obcou.	2017	22 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet

ŠC2.	Harakovce Intravilán obce	Dobudovanie technickej infraštruktúry v obci	Dokončenie technickej infraštruktúry je dôležitým aspektom pre všetkých obyvateľov. Potrebne je dokončiť vodovod, kanalizáciu a napojiť na čističku odpadových vôd, poprípade sa vybudujú domové čističky odpadových vôd. Dokončením technickej infraštruktúry sa otvoria možnosti pre ďalší rozvoj.	2017-2018	100 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC3.	Harakovce Intravilán, extravilán obce	Odstránenie čiernych skládok odpadu	V spolupráci s domácim obyvateľstvom máme záujem vyčistiť drobné skládky odpadu v okolí obce. Zabezpečiť veľkokapacitné kontajnery, ktoré budú pravidelne vyvážené.	2016-2018	15 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC3.	Harakovce Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.	2016-2022	100 000	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, obecný rozpočet
ŠC3.	Harakovce Intravilán, extravilán obce	Protipovodňová ochrana obce	V katastrálnom území obce Harakovce vybudovať drobné prvky protipovodňovej ochrany ako sú hrádzky, rybníky a umele koridory ktoré smerujú vodu mimo zastavaného územia. Spolupracovať pri tomto projekte so susednými obcami aby sa pokrylo čo najširšie územie.	2017	30 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Jablonov Intravilán, extravilán obce	Pútnický chodník	Cez intravilán a extravilán obce je známa trasa chodníka vedúceho cez polia a lesy do Ulože, ktorý je využívaný ako pútnická trasa na Levočskú horu. Jeho vyznačením a úpravou by sme vedeli dostať územie mikroregiónu do povedomia nemalého počtu pútnických turistov prichádzajúcich zo Šariša a Zemplína.	2016	18 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet

ŠC1.	Jablonov Intravilán obce	Šatne a hygienické zariadenia pri futbalovom ihrisku	Vybudovanie týchto priestorov by výrazne pomohlo pri obnovení futbalového klubu a nepochybne by podporilo aj rozvoj ostatných voľno časových aktivít hlavne mládeže v oblasti športu, ako aj verejných kultúrnych podujatí.	2018	60 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Jablonov Intravilán obce	Multifunkčné ihrisko	Pre rozvoj voľno časových a športových aktivít mládeže, ako aj ostatných športu chtivých obyvateľov obce. Umiestene by bolo pravdepodobne pri súčasnom futbalovom ihrisku alebo pri kultúrnom dome ako nepriama súčasť oddychovej zóny.	2016	20 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Jablonov Intravilán obce	Oddychová zóna a parkovisko	Na pozemku odkúpeného domu susediaceho s obecným úradom a kultúrnym domom vytvoriť po zbúraní domu parkovisko pre hosti aktivít kultúrneho domu a oddychovú zónu na časti záhrady s využitím aj priľahlého pozemku, kde by v dome bola expozícia ochotníckeho divadla. Oddychová zóna by bola oproti kultúrnemu domu, čo by výrazne zatriktívnilo podujatia konané v kultúrnom dome.	2017	20 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Jablonov Intravilán obce	Dom ochotníkov	Odkúpiť rodný dom výrazného divadelného ochotníka p. Uličného a v jeho exteriéroch urobiť stálu expozíciu zaniknutej tradície ochotníckeho divadla v Jablonove. Budovu využiť aj na znovuoobnovenie činnosti divadla v obci, ako základnú klubovňu divadelných ochotníkov.	2017	10 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC3.	Jablonov Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.	2016-2022	100 000	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, obecný rozpočet

ŠC3.	Jablonov Intravilán, extravilán obce	Protipovodňová ochrana obce	Obcou pretekajú dva vodné toky a to Vavrincov potok a Lučanský potok. Na vstupe do obce sa tieto vodné toky stretávajú. Potrebne je vybagrovať dno a spevniť brehy vodných tokov.	2016-2017	30 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Korytné Intravilán obce	Chodník pre peších	V obci je potrebné dobudovať chodník. Bude zo zámkovej dlažby, keďže aj ostatne boli takto projektované. Dĺžka bude približne 200m.	2016	20 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Korytné Intravilán obce	Autobusová zastávka	Modernizácia je potrebná, keďže v súčasnosti je autobusová zastávka v nevyhovujúcom stave. Zničené sú steny a taktiež strecha. Celkový vzhľad je nevyhovujúci.	2017	10 000	OP integrovaná infraštruktúra, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Korytné Intravilán obce	Stavebné úpravy verejného osvetlenia	Výmena stožiarov a svietidiel za nové LED žiarivky, ktoré z dlhodobého hľadiska prinesú úsporu finančných prostriedkov.	2017	15 000	Integrovaný regionálny OP, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Korytné Intravilán obce	Rekonštrukcia stodoly	Rekonštrukciou starej stodoly by obec mohla získať skladové priestory, ktoré môže využiť pri obecných kultúrnych podujatiach, poprípade pre potreby občanov.	2018	40 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Korytné Intravilán obce	Vybavenie sály na obecnom úrade	„Obecná sala“ je často využívaná na obecne kultúrne podujatia alebo iné akcie pre obyvateľov (oslavy, pohreby, a pod.). Modernizácia vybavenie je pre ďalšiu činnosť veľmi potrebná.	2016	6 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC3.	Korytné Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.	2016-2022	100 000	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, obecný rozpočet

ŠC1.	Lúčka Intravilán obce	Multifunkčné ihrisko	Výstavbou multifunkčného ihriska vznikne priestor nielen pre deti a mládež, ale pre všetkých športu chtivých obyvateľov obce. V obci nie je veľa možností na šport, nenachádza sa tu žiadny športový stánok.	2017	23 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Lúčka Intravilán, extravilán obce	Náučný chodník	Náučný chodník bude mať trasu k obecnej chate, blízkym lesom a neďalekému skalnému výbežku. Zvýši sa atraktivita obce.	2017	15 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Lúčka Intravilán obce	Autobusová zastávka	Vybudovanie novej autobusovej zastávky s prístupom ku lokalite s vyšším počtom obyvateľov v zastavanom území obce. Uvedeným projektom vytvoríme obyvateľom obce komfortnejší prístup k autobusovým spojom.	2 018	12 000	OP integrovaná infraštruktúra, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Lúčka Intravilán obce	Modernizácia obecného rozhlasu	Výmena stožiarov obecného rozhlasu a inštalácia bezdrôtového wifi spojenia medzi reproduktormi. Zmena prinesie obci vidiecku tvár a zatriktívni sa celkové prostredie.	2018	10 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Lúčka Extravilán obce	Rekonštrukcia a dobudovanie obecnej chaty	Hlavným cieľom je modernizácia chaty, ktorú má obec v dlhodobom podnájme. Taktiež sa k objektu plánuje pristiaviť spoločenská miestnosť.	2017	15 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC3.	Lúčka Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.	2016-2022	100 000	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, obecný rozpočet

ŠC3.	Lúčka Intravilán, extravilán obce	Regulácia vodného toku	Povodne patria k najväčším problémom v regióne. Potrebne je vyčistiť dno vodného toku a spevniť brehy. Budovať drobné prvky protipovodňovej ochrany ako sú hrádzky, rybníky a umele koridory ktoré smerujú vodu mimo zastavaného územia. Spolupracovať pri tomto projekte so susednými obcami aby sa pokrylo čo najširšie územia.	2018	50 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Ordzovany Intravilán obce	Zriadenie klubovne pre mládež	Vybudovaním detského ihriska sa vytvoria ideálne podmienky pre deti, ich rozvoj a ďalší rast. Služba bude nielen pre domácich, ale aj z pre deti blízkeho okolia.	2017	16 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Ordzovany Intravilán obce	Rekonštrukcia kultúrneho domu	Budova kultúrneho domu bola postavená v roku 1967, naposledy bola modernizovaná v roku 2002. V súčasnosti je potrebná hlavne výmena okien a vstupných dverí do objektu. Modernizácia objektu prispeje k lepšej prezentácie obce, keďže v kultúrnom dome sa stále organizujú rôzne oslavy alebo kultúrne podujatia.	2016	14 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC3.	Ordzovany Intravilán, extravilán obce	Odstránenie nelegálnych skládok	V spolupráci s domácim obyvateľstvom máme záujem vyčistiť drobné skládky odpadu v okolí obce. Zabezpečiť veľkokapacitné kontajnery, ktoré budú pravidelne vyvážené.	2017	8 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet

ŠC3.	Ordzovany Intravilán obce	Výmena okien a dverí na obecnom úrade	Budova obecného úradu bola postavená v roku 1978, ale doteraz na nej neboli vykonané žiadne úpravy. V súčasnosti je potrebná hlavne výmena okien, ktorá zabráni následným unikom tepla a znížia sa tým náklady na vykurovanie obecných priestorov. Taktiež je potrebná výmena dverí, ktoré v súčasnosti nespĺňajú bezpečnostné požiadavky a úniky tepla sú dosť značne.	2018	15 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC3.	Ordzovany Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.	2016-2022	100 000	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, obecný rozpočet
ŠC1.	Poľanovce Intravilán obce	Práca to je krajšia budúcnosť	Vytvorenie niekoľko pracovných miest v rámci programov Úradu práce PP. Pracovné miesta budú zamerané na chod obce, udržiavanie čistoty obce a opravu majetku obce.	2016	2000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Poľanovce Intravilán obce	Multifunkčné ihrisko	Hlavným cieľom je zabezpečiť pre obyvateľov možnosť zahrať si futbal, florbal, tenis, volejbal alebo iný druh športu priamo v obci.	2016	50 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Poľanovce Intravilán obce	Úprava verejného priestranstva vybudovanie oddychových zón	Úpravou verejných priestranstiev sa zvýrazní vidiecky ráz krajiny a zviditeľní sa okolitá nádherná príroda Braniska. Oddychové zóny poslúžia pre turistov a domácich obyvateľov.	2017	24 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Poľanovce Intravilán obce	Oprava kultúrneho domu	Výmena okien a dverí, výmena obkladu vybudovanie toaliet, omietky a fasády. Kultúrny dom bude slúžiť hlavne pre domáce obyvateľstvo, na rodinnej oslavy, stretnutia, poprípade iné podujatia.	2017	50 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet

ŠC3.	Poľanovce Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.	2016-2022	100 000	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, obecný rozpočet
ŠC1.	Pongrácovce Intravilán obce	Multifunkčné ihrisko	V obci doposiaľ nie je pre športové využitie žiadne ihrisko. Obec sa rozrastá čo do počtu obyvateľov o mladé rodiny. Z celkového počtu obyvateľov 111, je 25 detí do 18 rokov, ktoré nemajú možnosť športovať doma v obci. Obec má záujem o výstavbu multifunkčného ihriska, ktoré by slúžilo nielen deťom, ale aj dospelým.	2017	22 000	OP Ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Pongrácovce Intravilán obce	Modernizácia obecného rozhlasu	V obci Pongrácovce je miestny rozhlas technicky veľmi zastaraný a vysielanie je málo zrozumiteľné pre občanov. Okrem toho je potrebné doplniť miestny rozhlas aj na ulicu IBV, kde doposiaľ nie je žiaden reproduktor.	2018	15 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Pongrácovce Intravilán obce	Modernizácia kultúrneho domu	Kultúrny život v obci je pomerne obmedzený. Kultúrny dom nemôže slúžiť svojmu účelu z viacerých dôvodov, a jedným z nich je aj nedostatočné vybavenie. Veľké priestory sa ťažko vykurojú, v budove sú staré akumulčné pece a navyše zariadenie neumožňuje usporadúvať tu žiadne rodinné ani spoločenské akcie.	2017	10 000	OP Ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC3.	Pongrácovce Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.	2016-2022	100 000	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, obecný rozpočet

ŠC3.	Pongrácovce Intravilán, extravilán obce	Protipovodňová ochrana obce	Obec má s povodňami veľmi zle skúsenosti a preto je pre nás veľmi dôležité vybudovanie drobných prvkov protipovodňovej ochrany a vyčistenie vodného toku.	2016	30 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Studenec Intravilán obce	Obnova vodovodu v obci	V obci sa nachádzajú miesta, kde často dochádza k poruchám vodovodu. Potrebná je kompletná modernizácia.	2018	30 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Studenec Intravilán obce	Dobudovanie kamerového systému	V súčasnosti sa kamery v obci nachádzajú len na vstupoch do obcí. Potrebné je monitorovanie aj kultúrneho domu a obecného úradu, ktoré v posledných rokoch prešli rozsiahlou rekonštrukciou.	2017	10 000	Integrovaný regionálny OP, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Studenec Intravilán obce	Vybudovanie chodníka a osvetlenia na cintoríne	Cintorín navštevuje množstvo obyvateľov nielen z obce, ale aj z širokého okolia. Dokončenie chodníka a vybudovanie osvetlenia je veľmi potrebné.	2017	45 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC2.	Studenec Intravilán obce	Modernizácia materskej školy	Materská škola navštevujú hlavne deti zo Studenca a z Ordzovian. Aj najmenší obyvatelia si zaslúžia mať adekvátne priestory pre ich budúci rozvoj.	2016	25 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC3.	Studenec Intravilán obce	Kontajnerové stojiská (Stojiská zberných nádob)	Dodávka a montáž 7 ks kontajnerových stojísk; stojísk zberných nádob na vyseparované zložky komunálneho odpadu.	2017	35 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC3.	Studenec Intravilán obce	Technické vybavenie obce	Nákup strojov a zariadení, ktoré budú slúžiť pri riešení krízových situácií ako napr. povodne, snehové kalamity a pod. Využitie budú taktiež v odpadovom hospodárstve a pri bežnej údržbe.	2016-2022	100 000	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, obecný rozpočet

ŠC3	Studenec Intravilán obce	Zateplenie budovy kultúrneho domu a obecného úradu	K efektívnejšiemu využívaniu finančných prostriedkov obce je potrebné zateplenie budovy obecného úradu a kultúrneho domu. Taktiež sa zníži záťaž na životné prostredie. Rekonštrukcia prinesie modernejší a atraktívnejší vzhľad centra obce.	2017	240 000	OP kvalita životného prostredia, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Územie Mikroregión	Región Podbranisko – kraj pamiatok UNESCO	Informačno – vzdelávací projekt zameraný na rozvoj cestovného ruchu a podporu zamestnanosti v tomto odvetví. Príprava informačno – propagačných materiálov o najvýznamnejších pamiatkach na danom území.	2017	20 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Územie Mikroregión	Spišský hrad - Podbranisko - kraj travertínov	Informačno – vzdelávací projekt zameraný na zvýšenie ekologického povedomia a udržanie prírodných hodnôt v regióne. Vypracovanie informačných materiálov o chránených územiach v regióne.	2018	15 000	OP ľudské zdroje, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
ŠC1.	Územie Mikroregión	Infraštruktúra v cestovnom ruchu	Budovanie prvkov infraštruktúry v cestovnom ruchu (informačné tabule, mapy pamiatok, elektronický turistický sprievodca, kiosky atď.)v jednotlivých obciach mikroregiónu a na frekventovaných miestach.	2016	15 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet

ŠC1.	Územie Mikroregión	Kultúrne podujatia pod Spišským hradom	Predmetom projektu je materiálne – technické zabezpečenie pri realizácii významných kultúrnych podujatí v regióne. Ide o Spišský Jeruzalem, Festival vína a medu/ VIA REGIA, Spišské folklórne slávnosti, UNESCO CUP, Kráľovský cyklomaratón, Dúbravské pirohy, Podhradské trhy, 20 mierových kilometrov okolo Spišského hradu, Dni sv. Huberta a mnoho iných menších podujatí. Zabezpečí sa propagácia podujatia, pivne súpravy, stany a iné.	2017	15 000	OP program rozvoja vidieka, štátny rozpočet SR, obecný rozpočet
------	-----------------------	---	--	------	--------	---

6. Finančná časť

6.1. Indikatívny finančný plán

Baldovce

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Názov projektu	Predbežný termín realizácie (rok)	Predbežné výdavky na projekt (€)
1	ŠC1.	O1.4.	Výstavba oddychovej zóny pri detskom ihrisku	2018	5 000
2	ŠC2.	O2.1.	Obnova miestnych komunikácií	2019	20 000
3	ŠC2.	O2.2.	Odvodňovací kanál - rekonštrukcia	2018	30 000
4	ŠC2.	O2.2.	Dokončenie kanalizácie a ČOV	2017	60 000
5	ŠC2.	O2.2.	Výstavba autobusovej zastávky	2017	3 000
6	ŠC2.	O2.3.	Kamerový systém v obci Baldovce	2017	3 000
7	ŠC2.	O2.4.	Obnova cintorína v obci	2019	15 000
8	ŠC3.	O3.1.	Technické vybavenie obce	2016-2022	100 000
9	ŠC3.	O3.2.	Rekonštrukcia obecného úradu	2020	20 000

Beharovce

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Názov projektu	Predbežný termín realizácie (rok)	Predbežné výdavky na projekt (€)
1	ŠC1.	O1.3.	Obecné komunikácie	2018	120 000
2	ŠC1.	O1.3.	Chodníky v obci	2016	70 000
3	ŠC1.	O1.3.	Multifunkčné ihrisko	2017	19 000
4	ŠC1.	O1.4.	Detské ihrisko a oddychová zóna	2019	22 000
5	ŠC2.	O2.2.	Autobusová zastávka	2020	14 000
6	ŠC2.	O2.3.	Príprava pozemkov pre IBV	2019	12 000
7	ŠC3.	O3.1.	Technické vybavenie obce	2016-2022	100 000
8	ŠC3.	O3.2.	Modernizácia obecných budov	2019-2020	42 000
9	ŠC3.	O3.3.	Regulácia vodného toku	2016	65 000

Bijacovce

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Názov projektu	Predbežný termín realizácie (rok)	Predbežné výdavky na projekt (€)
1	ŠC1.	O1.3.	Športové ihrisko	2018	20 000
2	ŠC1.	O1.3.	Šatne na futbalovom ihrisku	2019	90 000
3	ŠC1.	O1.4.	Izba tradícií	2017	13 000
4	ŠC1.	O1.4.	Chodník ku kostolu	2020	20 000
5	ŠC1.	O1.4.	Chodník od školy k autobusovej zastávke	2018	6 000
6	ŠC1.	O1.4.	Zriadenie poľovníckeho múzea a histórie kaštieľa Csaakyovcov	2016	10 000
7	ŠC1.	O1.5	Obec Bijacovce pre všetkých (Take away)	2015	15 000
8	ŠC2.	O2.1.	Autobusová zastávka	2017	35 000
9	ŠC2.	O2.1.	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2018-2019	280 000
10	ŠC2.	O2.1.	Záchytné parkovisko	2019	21 000
11	ŠC2.	O2.1.	Modernizácia objektov hasičskej zbrojnice	2016	33 000
12	ŠC2.	O2.2.	Kanalizácia a čistička odpadových vôd	2019	250 000
13	ŠC2.	O2.2.	Príprava pozemkov pre IBV Bijacovce - sever	2019	60 000
14	ŠC2.	O2.4.	Zriadenie obecnej vývarovne	2020	40 000
15	ŠC2.	O2.4.	Domov dôchodcov	2019	140 000
16	ŠC2.	O2.4.	Rozšírenie priestorov budovy základnej a materskej školy	2020	80 000
17	ŠC3.	O3.1.	Technické vybavenie obce	2016-2022	100 000

Buglovce

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Názov projektu	Predbežný termín realizácie (rok)	Predbežné výdavky na projekt (€)
1	ŠC1.	O1.3.	Detské ihrisko pri materskej škole	2017	17 000
2	ŠC1.	O1.3.	Vybudovanie cyklotrás a freestyle cyklo ihriska	2019	42 000
3	ŠC1.	O1.3.	Modernizácia multifunkčného ihriska	2016	15 000
4	ŠC1.	O1.3.	Výstavba biokúpaliska	2019	150 000
5	ŠC1.	O1.4.	Vybudovanie oddychovej zóny	2018	12 000
6	ŠC1.	O1.4.	Revitalizácia verejných priestranstiev	2016	22 000
7	ŠC1.	O1.4.	Dobudovanie chodníkov v obci	2018	38 000
8	ŠC2.	O2.1.	Dobudovanie miestnej komunikácie	2019	141 000
9	ŠC2.	O2.1.	Modernizácia hasičskej zbrojnice	2020	35 000
10	ŠC2.	O2.2.	Dokončenie vodovodu, kanalizácie a ČOV	2016	250 000
11	ŠC2.	O2.2.	Výmena verejného osvetlenia	2019	35 000
12	ŠC2.	O2.2.	Modernizácia obecného rozhlasu	2020	20 000
13	ŠC2.	O2.3.	Príprava parcel pre IBV	2020	12 000
14	ŠC2.	O2.3.	Vybudovanie kamerového systému pre bezpečnosť v obci	2017	10 000
15	ŠC3.	O3.1.	Vybudovanie zberného dvoru	2019	65 000
16	ŠC3.	O3.1.	Technické vybavenie obce	2016-2022	100 000
17	ŠC3.	O3.2.	Modernizácia obecného úradu	2019	52 000
18	ŠC3.	O3.3.	Protipovodňová ochrana obce	2017	25 000

19	ŠC3.	O3.4.	Obecné kompostovisko	2019	160 000
20	ŠC3.	O3.4.	Ochrana vodných zdrojov - prírodné studne	2019	8 000

Dúbrava

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Názov projektu	Predbežný termín realizácie (rok)	Predbežné výdavky na projekt (€)
1	ŠC1.	O1.1.	Podpora začínajúcich farmárov	2016	20 000
2	ŠC1.	O1.3.	Zriadenie fitnesscentra a modernizácia multifunkčného ihriska	2019	16 000
3	ŠC1.	O1.3.	Rozšírenie rybníka s možnosťou športového rybolovu	2016	12 000
4	ŠC1.	O1.4.	Dobudovanie amfiteátra a okolia	2016	10 000
5	ŠC1.	O1.4.	Oddychové zóny v obci	2019	5 000
6	ŠC1.	O1.4.	Rozhľadňa na Sľubici	2018	25 000
7	ŠC1.	O1.4.	Prameň sv. Antona Oddychový kút	2016	3 000
8	ŠC1.	O1.4.	Klub voľného času	2017	10 000
9	ŠC1.	O1.4.	Remeselný dom	2020	30 000
10	ŠC2.	O2.1.	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2019	110 000
11	ŠC2.	O2.1.	Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	2019	5 000
12	ŠC2.	O2.2.	Modernizácia obecného rozhlasu	2021	20 000
13	ŠC2.	O2.2.	Dokončenie kanalizácie a ČOV	2017 - 2018	250 000
14	ŠC2.	O2.3.	Príprava pozemkov na individuálnu bytovú výstavbu	2016	200 000
15	ŠC3.	O3.1.	Technické vybavenie obce	2016-2022	100 000

16	ŠC3.	O3.2.	Zateplenie budovy obecného úradu	2020	150 000
17	ŠC3.	O3.2.	Modernizácia obecnej kuchyne	2019	20 000
18	ŠC3.	O3.2.	Zmena systému vykurovania v kultúrnom dome	2021	250 000
19	ŠC3.	O3.3.	Regulácia vodného toku	2017	60 000
20	ŠC3.	O3.4.	Obecné kompostovisko	2019	50 000

Granč-Petrovce

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Názov projektu	Predbežný termín realizácie (rok)	Predbežné výdavky na projekt (€)
1	ŠC1.	O1.3.	Výstavba amfiteátra	2018	30 000
2	ŠC1.	O1.3.	Zriadenie fitnescentra	2017	16 000
3	ŠC1.	O1.3.	Budovanie náučných turistických chodníkov a cyklotrás	2019	22 000
4	ŠC1.	O1.4.	Rekonštrukcia kaštieľa a filagórie	2020	60 000
5	ŠC1.	O1.4.	Výstavba oddychovej zóny a úprava verejných priestranstiev	2016	25 000
6	ŠC1.	O1.4.	Budovanie chodníkov v obci	2018	100 000
7	ŠC2.	O2.1.	Rekonštrukcia miestnych komunikácií a autobusovej zastávky	2019	150 000
8	ŠC2.	O2.1.	Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	2019	33 000
9	ŠC2.	O2.2.	Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2016	35 000
10	ŠC2.	O2.2.	Rekonštrukcia obecného rozhlasu	2017	16 000
11	ŠC2.	O2.2.	Rozšírenie verejnej kanalizácie a verejného vodovodu	2019	200 000
12	ŠC2.	O2.4.	Úpravy miestneho cintorína a dobudovanie domu	2020	55 000

			smútku		
13	ŠC3.	O3.1.	Technické vybavenie zberného dvora	2020	60 000
14	ŠC3.	O3.1.	Technické vybavenie obce	2016-2022	100 000
15	ŠC3.	O3.1.	Výstavba kompostoviska	2019	160 000
16	ŠC3.	O3.2.	Modernizácia priestorov obecných budov	2017	40 000
17	ŠC3.	O3.3.	Protipovodňová ochrana a regulácia potoka	2018	25 000

Harakovce

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Názov projektu	Predbežný termín realizácie (rok)	Predbežné výdavky na projekt (€)
1	ŠC1.	O1.3.	Vybudovanie peších a cyklotrás v okolí obce	2019	18 000
2	ŠC1.	O1.4.	Zriadenie obecnej pamätnej izby	2020	13 000
3	ŠC1.	O1.4.	Výstavba oddychovej zóny a úprava verejných priestranstiev	2017	22 000
4	ŠC2.	O2.1.	Modernizácia autobusovej zastávky	2019	15 000
5	ŠC2.	O2.2.	Dobudovanie technickej infraštruktúry v obci	2017-2018	100 000
6	ŠC2.	O2.3.	Vybudovanie chatovej oblasti v obci a okolí	2019	70 000
7	ŠC3.	O3.1.	Technické vybavenie obce	2016-2022	100 000
8	ŠC3.	O3.1.	Odstránenie čiernych skládok odpadu	2016-2018	15 000
9	ŠC3.	O3.2.	Rekonštrukcia obecného úradu	2020	25 000
10	ŠC3.	O3.3.	Protipovodňová ochrana obce	2017	30 000

Jablonov

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Názov projektu	Predbežný termín realizácie (rok)	Predbežné výdavky na projekt (€)
1	ŠC1.	O1.3.	Pútnický chodník	2016	18 000
2	ŠC1.	O1.3.	Šatne a hygienické zariadenia pri futbalovom ihrisku	2018	60 000
3	ŠC1.	O1.3.	Cyklo chodník Jablonov – Spišské Podhradie	2020	30 000
4	ŠC1.	O1.4.	Multifunkčné ihrisko	2016	20 000
5	ŠC1.	O1.4.	Oddychová zóna a parkovisko	2017	20 000
6	ŠC2.	O2.2.	Kanalizácia a ČOV	2020	300 000
7	ŠC2.	O2.2.	Obecný mobiliár	2019	15 000
8	ŠC2.	O2.4.	Gazdovské múzeum	2019	35 000
9	ŠC2.	O2.4.	Dom ochotníkov	2017	10 000
10	ŠC3.	O3.1.	Technické vybavenie obce	2016-2022	100 000
11	ŠC3.	O3.3.	Protipovodňová ochrana obce	2016-2017	30 000

Korytné

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Názov projektu	Predbežný termín realizácie (rok)	Predbežné výdavky na projekt (€)
1	ŠC1.	O1.4.	Chodník pre peších	2016	20 000
2	ŠC2.	O2.1.	Autobusová zastávka	2017	10 000
3	ŠC2.	O2.1.	Parkovisko v obci	2019	8 000
4	ŠC2.	O2.2.	Rekonštrukcia zásobného radu vodovodu	2016	50 000
5	ŠC2.	O2.2.	Stavebné úpravy verejného osvetlenia	2017	15 000
6	ŠC2.	O2.2.	Modernizácia rozhlasu	2019	16 000
7	ŠC2.	O2.3.	Rekonštrukcia stodoly	2018	40 000
8	ŠC2.	O2.4.	Pešia zóna k cintorínu	2020	20 000
9	ŠC2.	O2.4.	Vybavenie sály na obecnom úrade	2016	6 000
10	ŠC3.	O3.1.	Technické vybavenie obce	2016-2022	100 000

11	ŠC3.	O3.2.	Modernizácia obecného úradu a jeho vybavenia	2019	28 000
----	------	-------	--	------	--------

Lúčka

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Názov projektu	Predbežný termín realizácie (rok)	Predbežné výdavky na projekt (€)
1	ŠC1.	O1.3.	Multifunkčné ihrisko	2017	23 000
2	ŠC1.	O1.4.	Obnova Národnej kultúrnej pamiatky - Historická studňa	2019	30 000
3	ŠC1.	O1.4.	Náučný chodník	2017	15 000
4	ŠC1.	O1.4.	Doplňková infraštruktúra k cestovnému ruchu	2019	10 000
5	ŠC2.	O2.1.	Modernizácia miestnych komunikácií	2020	90 000
6	ŠC2.	O2.1.	Autobusová zastávka	2 018	12 000
7	ŠC2.	O2.2.	Domové ČOV	2 020	60 000
8	ŠC2.	O2.2.	Modernizácia obecného rozhlasu	2018	10 000
9	ŠC2.	O2.3.	Rekonštrukcia a dobudovanie obcej chaty	2017	15 000
10	ŠC2.	O2.4.	Modernizácia cintorína	2019	20 000
11	ŠC3.	O3.1.	Technické vybavenie obce	2016-2022	100 000
12	ŠC3.	O3.3.	Regulácia vodného toku	2018	50 000
13	ŠC3.	O3.4.	Ochrana zdrojov pitnej vody	2020	10 000

Ordzovany

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Názov projektu	Predbežný termín realizácie (rok)	Predbežné výdavky na projekt (€)
1	ŠC1.	O1.3.	Výstavba a modernizácia detského ihriska	2019	20 000
2	ŠC1.	O1.4.	Zriadenie klubovne pre mládež	2017	16 000
3	ŠC1.	O1.4.	Rekonštrukcia parku	2019	22 000

4	ŠC2.	O2.1.	Vybavenie hasičskej zbrojnice	2020	25 000
5	ŠC2.	O2.1.	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2020	140 000
6	ŠC2.	O2.4.	Rekonštrukcia kultúrneho domu	2016	14 000
7	ŠC3.	O3.1.	Odstránenie nelegálnych skládok	2017	8 000
8	ŠC3.	O3.1.	Technické vybavenie obce	2016-2022	100 000
9	ŠC3.	O3.2.	Výmena okien a dverí na obecnom úrade	2018	15 000

Poľanovce

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Názov projektu	Predbežný termín realizácie (rok)	Predbežné výdavky na projekt (€)
1	ŠC1.	O1.1.	Práca to je krajšia budúcnosť	2016	2 000
2	ŠC1.	O1.3.	Multifunkčné ihrisko	2016	50 000
3	ŠC1.	O1.4.	Úprava verejného priestranstva vybudovanie oddychových zón	2017	24 000
4	ŠC1.	O1.4.	Klubovňa pre mládež	2019	40 000
5	ŠC2.	O2.4.	Rekonštrukcia a úprava priestranstiev na cintoríne	2019	20 000
6	ŠC2.	O2.4.	Oprava kultúrneho domu	2017	50 000
7	ŠC3.	O3.1.	Technické vybavenie obce	2016-2022	100 000
8	ŠC3.	O3.2.	Modernizácia obecného domu	2019	30 000
9	ŠC3.	O3.3.	Regulácia vodného toku	2020	40 000

Pongráčovce

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Názov projektu	Predbežný termín realizácie (rok)	Predbežné výdavky na projekt (€)
1	ŠC1.	O1.3.	Multifunkčné ihrisko	2017	22 000

2	ŠC1.	O1.4.	Vybavenia a zariadenie kultúrneho domu	2019	12 000
3	ŠC1.	O1.4.	Úprava verejných priestranstiev v obci	2020	15 000
4	ŠC2.	O2.1.	Oprava miestnych komunikácií	2020	60 000
5	ŠC2.	O2.2.	Modernizácia obecného rozhlasu	2018	15 000
6	ŠC2.	O2.4.	Rekonštrukcia kultúrneho domu	2017	50 000
7	ŠC2.	O2.4.	Obnova oplotená cintorína	2019	15 000
8	ŠC3.	O3.1.	Technické vybavenie obce	2016-2022	100 000
9	ŠC3.	O3.2.	Modernizácia obecného úradu	2020	25 000
10	ŠC3.	O3.3.	Protipovodňová ochrana obce	2016	30 000

Studenec

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Názov projektu	Predbežný termín realizácie (rok)	Predbežné výdavky na projekt (€)
1	ŠC1.	O1.3.	Modernizácia športovísk v obci	2020	35 000
2	ŠC1.	O1.3.	Multifunkčné ihrisko	2020	70 000
3	ŠC1.	O1.4.	Vybudovanie oddychovej zóny	2019	20 000
4	ŠC1.	O1.4.	Chodníky na IBV	2019	40 000
5	ŠC1.	O1.4.	Modernizácia kuchyne v kultúrnom dome	2016	88 000
6	ŠC2.	O2.1.	Prístupová komunikácia na IBV	2019	100 000
7	ŠC2.	O2.2.	Obnova vodovodu v obci	2017-2020	132 000
8	ŠC2.	O2.2.	Osvetlenie na IBV	2018	30 000
9	ŠC2.	O2.3.	Dobudovanie kamerového systému	2019	10 000
10	ŠC2.	O2.4.	Vybudovanie chodníka a osvetlenia na cintoríne	2017	45 000
11	ŠC2.	O2.4.	Oplotenie cintorína	2017	20 000
12	ŠC2.	O2.4.	Modernizácia materskej školy	2016	200 000

13	ŠC3.	O3.1.	Kontajnerové stojiská (Stojiská zberných nádob)	2017	35 000
14	ŠC3.	O3.1.	Technické vybavenie obce	2016-2022	100 000
15	ŠC3.	O3.2.	Zateplenie budovy kultúrneho domu a obecného úradu	2017	240 000

Spišský hrad – Podbranisko

Por. číslo	Špecifický cieľ (kód)	Opatrenie (kód)	Názov projektu	Predbežný termín realizácie (rok)	Predbežné výdavky na projekt (€)
1	ŠC1.	O1.2.	Región Podbranisko – kraj pamiatok UNESCO	2017	20 000
2	ŠC1.	O1.2.	Spišský hrad - Podbranisko - kraj travertínov	2018	15 000
3	ŠC1.	O1.3.	Infraštruktúra v cestovnom ruchu	2016	15 000
4	ŠC1.	O1.3.	Informačno – navigačný systém	2019	132 000
5	ŠC1.	O1.3.	Náučný chodník Spišský Jeruzalem	2019	12 000
6	ŠC1.	O1.3.	Publikácia pamätihodnosti mikroregiónu Spišský hrad - Podbranisko	2019	10 000
7	ŠC1.	O1.3.	Cyklotrasy a pešie chodníky	2020	50 000
8	ŠC1.	O1.4.	Kultúrna podujatia pod Spišským hradom	2017	15 000
9	ŠC3.	ŠC3.3.	Protipovodňová ochrana obcí	2019	150 000

7. Záver

V rámci spoločného programu rozvoja obcí mikroregiónu Spišský hrad – Podbranisko sa postupne spracovala analytická časť dokumentu, ktorá je tvorená históriou územia, prírodnými pomermi a ochranou prírody, ľudskými zdrojmi – demografiou, sociálnou a technickou infraštruktúrou, ekonomickými zdrojmi, SWOT analýzou a problémovou analýzou. Druhú časť dokumentu tvorí strategická časť, v ktorej je spracovaná strategická vízia územia a strategické ciele pre rozvoj mikroregiónu. Ďalej je dokument tvorený programovou časťou, kde sú definované konkrétne ciele a projektové zámery jednotlivých obcí. V realizačnej časti sú popísané úlohy jednotlivých partnerov a akčný plán na obdobie rokov 2016 až 2018. Vo finančnej časti je spracovaný indikatívny finančný plán jednotlivých projektov obcí.

Mikroregión Spišský hrad – Podbranisko sa môže stať ťažiskovou oblasťou rozvoja, má výhodnú geografickú polohu, leží v severovýchodnej časti Hornádskej kotliny, kde je dostatok priestoru na lokalizáciu investičných podnikov. Po dobudovaní diaľničného úseku D1 Jablonov – Jánovce, sa región stane viac konkurencieschopným a naskytne sa mu príležitosť prilákať viacero potenciálnych investorov a pomôže zvýšiť životnú úroveň obyvateľstva. V súčasnosti sa všetky obce mikroregiónu nachádzajú v blízkosti diaľnice D1. Nachádza sa tu niekoľko významných kultúrno – historických objektov (Spišský hrad, Spišská Kapitula, kostol Svätého Ducha v Žehre) a prírodných chránených oblastí (Dreveník, Sivá Brada), ktoré sú zapísané v zozname svetového prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO a môžu pomôcť k rozvoju cestovného ruchu.

Mikroregionálne združenie môže pomôcť hlavne malým obciam rozvíjať sa a zvýšiť kvalitu života obyvateľstva. Prostredníctvom rôznych aktivít sa snaží vytvárať nové pracovné príležitosti a udržať obyvateľstvo v regióne. Riešenie ponúkajú fondy Európskej Únie a vládne dotácie. Zlepšenie spolupráce a vytváranie väčších projektov zvýši šance na získanie nenávratných finančných prostriedkov, ktoré podporia rozvoj regiónu.

Príloha č. 1 Zoznam zapojených partnerov:

Obec Baldovce – Vladimír Chovanec (starosta obce)

Obec Beharovce – Igor Polomský (starosta obce)

Obec Bijacovce – Mgr. Ján Pivovarniček (starosta obce)

Obec Buglovce – Vincent Koňak (starosta obce)

Obec Dúbrava – Ondrej Hovančík (starosta obce)

Obec Granč–Petrovce – Mgr. Peter Pitoňak (starosta obce)

Obec Harakovce – Božena Melišková (starostka obce)

Obec Jablonov – Štefan Blaško (starosta obce)

Obec Korytné – Ing. Peter Palenčár (starosta obce)

Obec Lúčka – Ľuboš Tatranský (starosta obce)

Obec Ordzovany – Andrea Mlynarčíková (starostka obce)

Obec Poľanovce – Jozef Kaľavský (starosta obce)

Obec Pongrácovce – Mgr. Mária Matlochová (starostka obce)

Obec Studenec – Ing. Jozef Rusnák (starosta obce)

SPOLOČNÝ PROGRAM ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU SPIŠSKÝ HRAD – PODBRANISKO

spracoval

Spišský hrad – Podbranisko
záujmové združenie právnických osôb

Mariánske nám. 37, 053 04 Spišské Podhradie, tel.: 053/4195119 , email: msu.region@spiskepodhradie.sk

---

Predseda správnej rady

Ondrej Hovančík

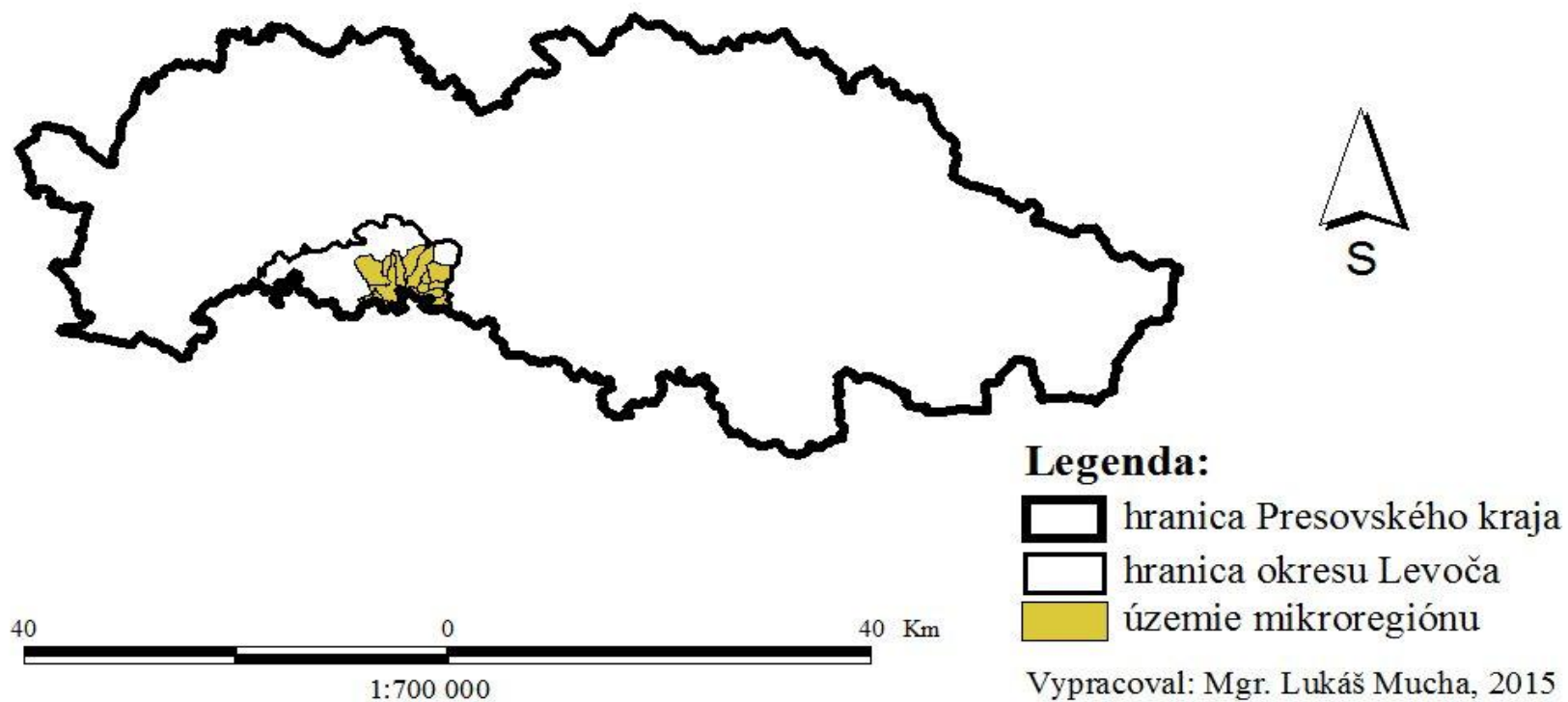
Spracoval

Mgr. Lukáš Mucha

Príloha č. 2: Mapy mikororegiónu Spišský hrad – Podbranisko

mapa 1

Poloha mikroregiónu Spišský hrad - Podbranisko v rámci okresu Levoča a Prešovského kraja

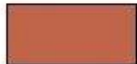

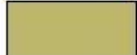

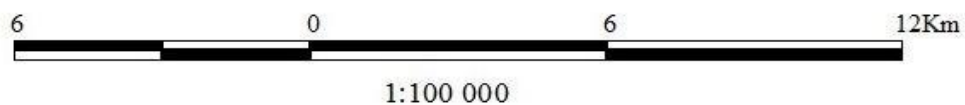

Geomorfologické celky zasahující do mikroregionu

Legenda:

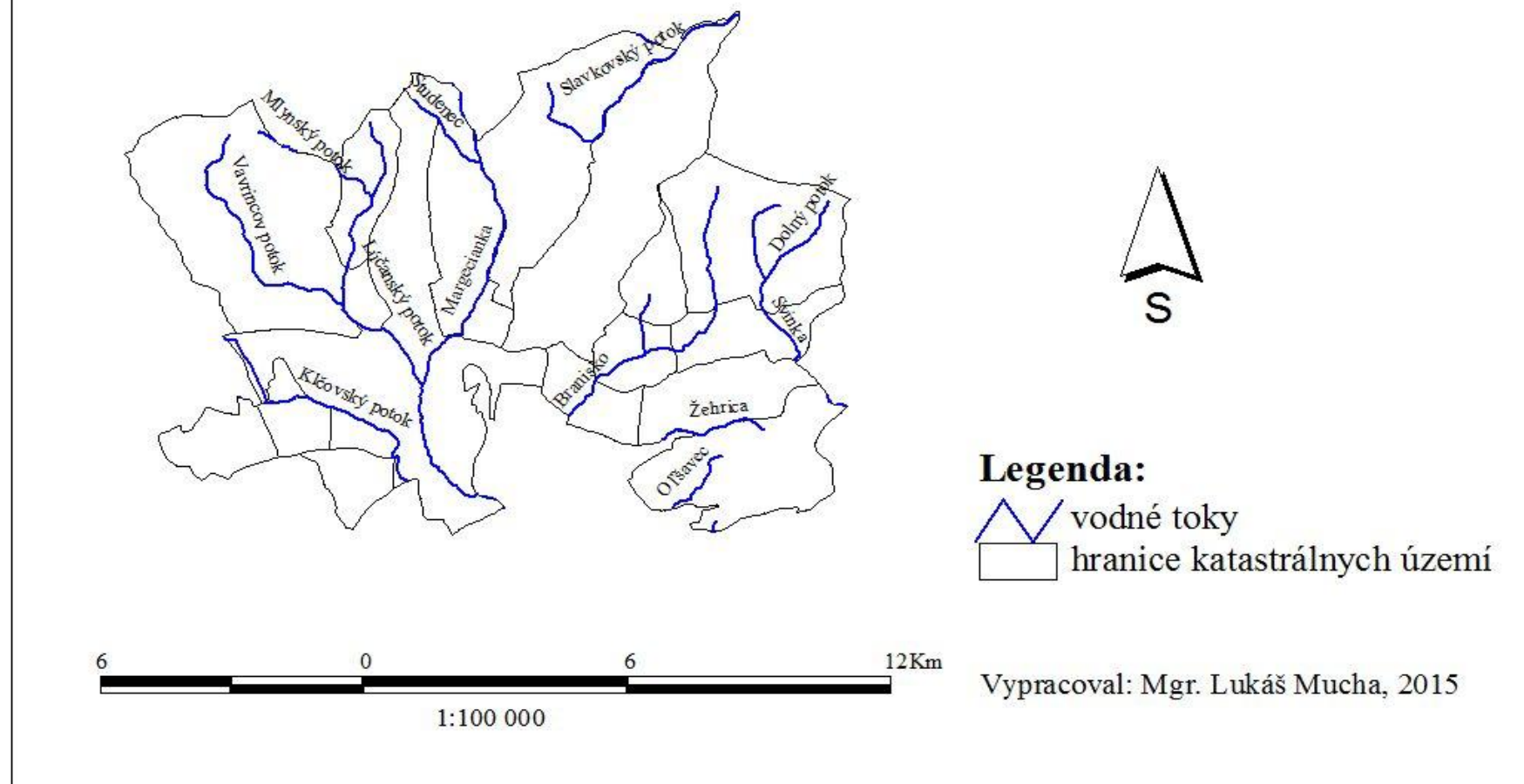
- Hornádska kotlina
- Branisko
- Levočské vrchy

Vypracoval: Mgr. Lukáš Mucha, 2015

mapa 3

Povrchové vody mikroregionu

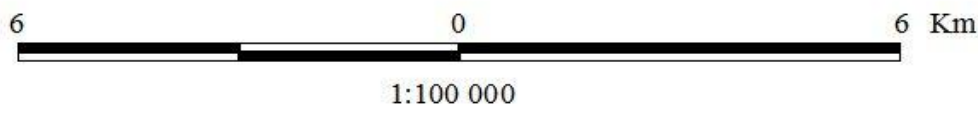

Hustota obyvateľstva mikroregiónu v roku 2014

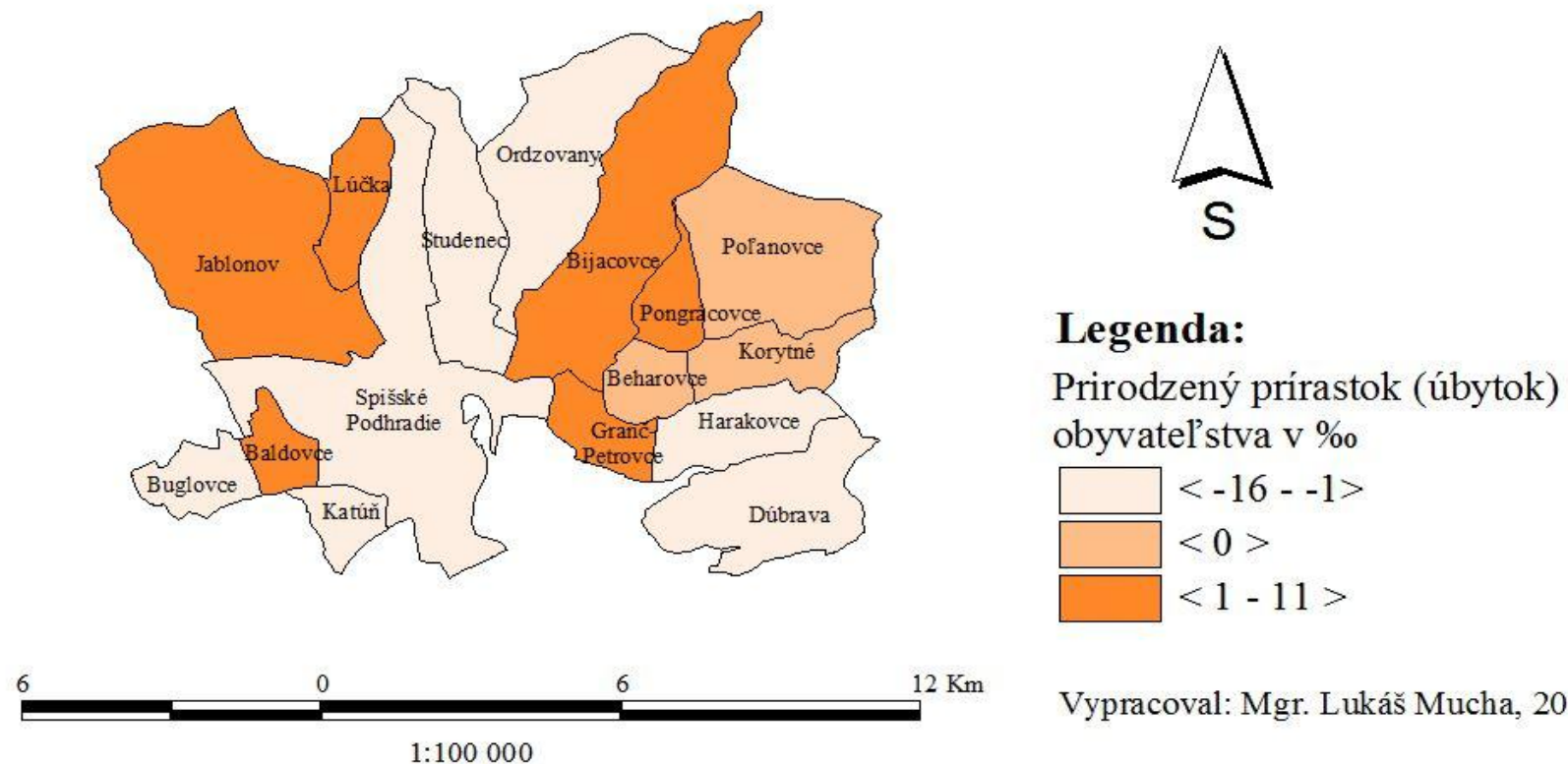
Legenda:

	< 0 - 21 >
	< 22 - 44 >
	< 45 - 80 >
	< 81 - 190 >

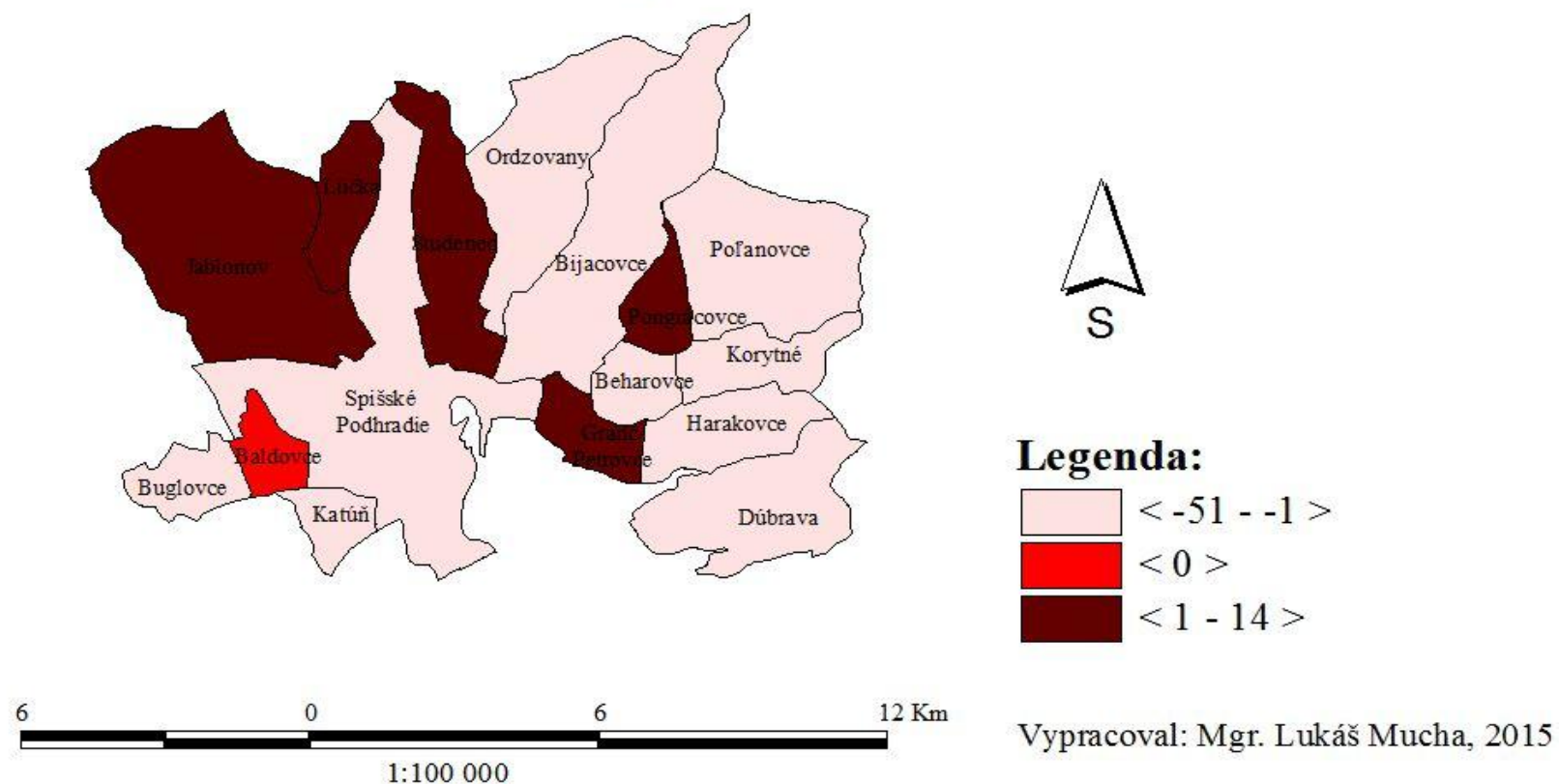
Vypracoval: Mgr. Lukáš Mucha, 2015

Prirodzený prírastok (úbytok) obyvateľstva mikroregiónu v roku 2014

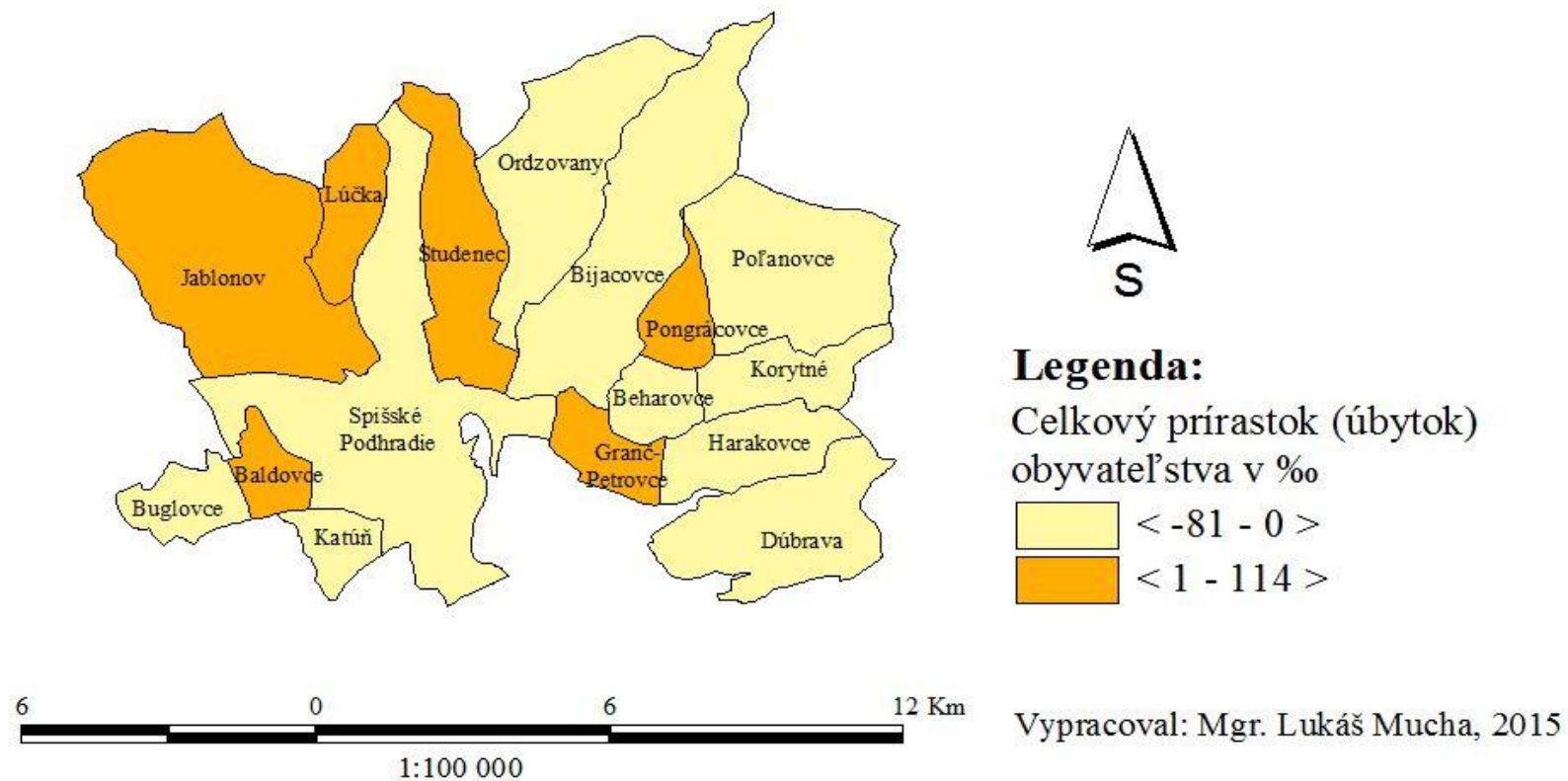
mapa 6

Prírastok (úbytok) obyvateľstva sťahovaním v mikroregióne v roku 2014

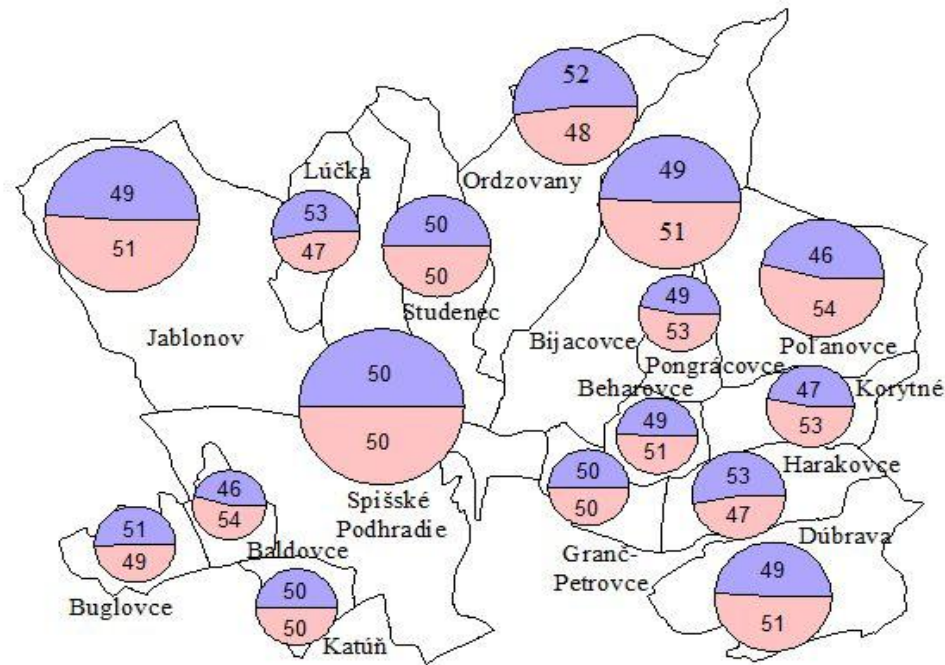

mapa 7

Celkový prírastok (úbytok) obyvateľstva v mikroregióne v roku 2014

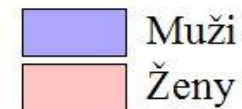

Podiel mužov a žien v mikroregióne v roku 2014

Legenda:

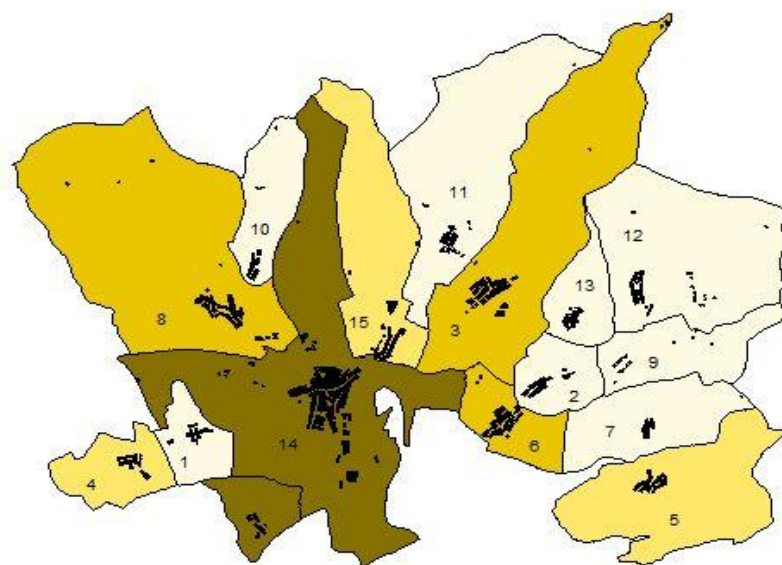
Podiel mužov a žien v %

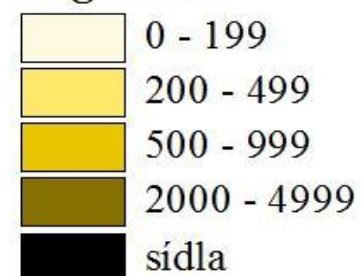
1:100 000

Vypracoval: Mgr. Lukáš Mucha, 2015

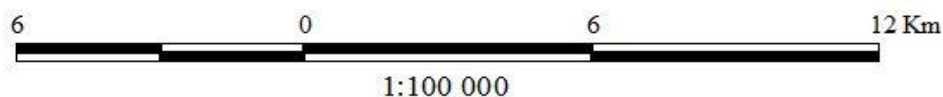
Sídelná štruktúra a veľkostné kategórie obcí v mikroregióne v roku 2014

Legenda:

1. Baldovce	9. Korytné
2. Beharovce	10. Lúčka
3. Bijacovce	11. Ordzovany
4. Buglovce	12. Poľanovce
5. Dúbrava	13. Pongrácovce
6. Granč-Petrovce	14. Spišské Podhradie
7. Harakovce	15. Studenec
8. Jablonov	

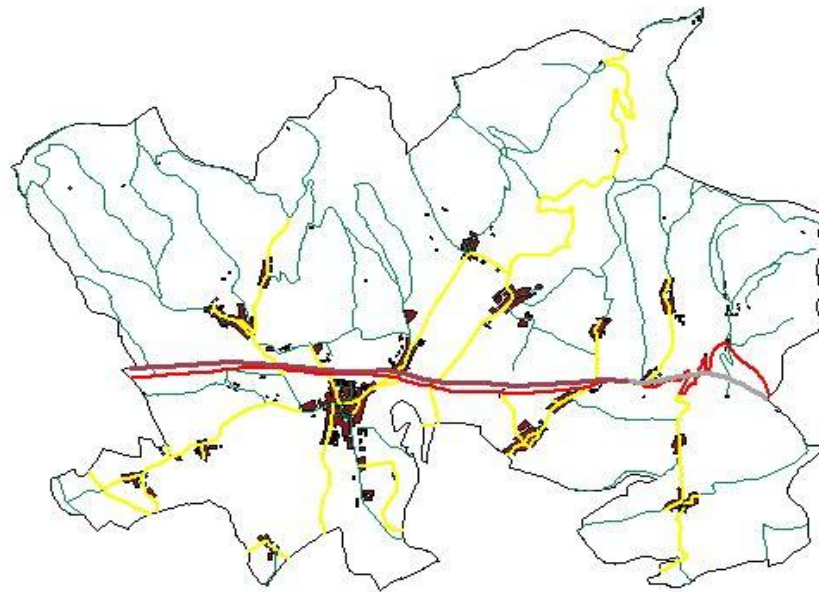

Vypracoval: Mgr. Lukáš Mucha, 2015

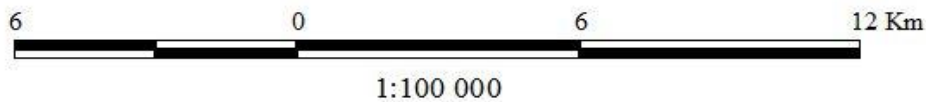
Dopravná infraštruktúra mikroregiónu v roku 2014

mapa 10

Legenda:

- Diaľnica
- Tunel
- Cesta 1. triedy
- Cesta 2. triedy
- Cesta 3. triedy
- Poľné cesty
- Hranica mikroregiónu
- Sídla

Vypracoval: Mgr. Lukáš Mucha, 2015